

**UCHWAŁA NR VI/93/19
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 28 marca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
za 2018 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2018 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W KATOWICACH
ZA 2018 ROK**

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	6
ZASADY OGÓLNE	8
I. INFORMACJE OGÓLNE	9
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS	10
II. POMOC ŚRODOWISKOWA	15
2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów	15
2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej	16
2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych	17
2.3 Pomoc materialna	18
2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń	18
2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc	19
2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych	20
2.5 Porady prawne	21
2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD i Programu Operacyjnego Pomocy Żywieniowej 2014-2020 – Podprogramu 2017 i Podprogramu 2018 (FEAD)	21
2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	22
III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ	22
3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej	23
3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione	23
3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.)	23
3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych	25
3.5 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	26
3.6 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka	26
3.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	26
IV. SYSTEM POMOCY DZIECKU I RODZINIE	28
4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych	29
4.1.1 Praca socjalna	29
4.1.2 Asysta rodzinna	29
4.1.3 Poradnictwo specjalistyczne	30
4.1.4 Terapia	30
4.1.5 Mediacje	31
4.1.6 Wolontariat	31
4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne	31
4.2.1 Rodziny zastępcze	31
4.2.2 Wsparcie dla rodzin zastępczych	33
4.2.3 Usamodzielniani wychowankowie	37
4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne	37
4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:	37
4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną	38
4.3.3 Dzieci w zakładach opiekuńczo - leczniczych	39
4.4 Pomoc dla dzieci i ich rodzin	39
4.4.1 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych	39
4.4.2 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych	41
4.4.3 Pomoc dla dzieci w postaci świadczeń	42
4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2018” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną – szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.	43
4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	43
V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI	45
5.1 Praca socjalna	46
5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	46
5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej	49

5.4 Mieszkanie chronione	50
5.5 Domy pomocy społecznej	50
5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2018.....	51
5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	53
VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM	55
6.1 Praca socjalna.....	56
6.2 Poradnictwo specjalistyczne	56
6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)	57
6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)	57
6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy.....	57
6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	59
VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM	60
7.1 Dział ds. Osób Bezdomnych	61
7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych	61
7.2.1 Ogrzewalnie, Noclegownie.....	61
7.2.2 Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	62
7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2018.”	63
7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność	63
VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	65
8.1 Rehabilitacja zawodowa.....	66
8.2 Rehabilitacja społeczna	66
8.3 Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	67
8.4 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	68
8.5 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	68
8.6 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	69
8.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	71
IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	73
9.1 Praca socjalna.....	74
9.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS	74
9.3 Współpraca MOPS ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”	75
9.4 Współpraca MOPS ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej	75
9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” i „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020” oraz działań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.	75
9.6. Inne działania:	76
9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.	78
X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA	79
10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	80
10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy	81
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	82
XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	83
11.1 Konsultanci ds. uzależnień	84
11.2 Inne zadania	85
XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	85
12.1 Świadczenia rodzinne.....	85
12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych.....	86
12.3 Fundusz alimentacyjny.....	87
12.4 Świadczenie wychowawcze.....	87
12.5 Świadczenie wypłacane w ramach ustawy „Za życiem”	87
12.6 Świadczenie „Dobry start”	87
XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	88

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE	88
14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe	88
14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność	89
XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY	89
XVI. PROMOCJA OŚRODKA.....	89
16.1 Konferencje, seminaria	89
16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami	91
16.3 Nagrody, wyróżnienia	91
16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego.....	92
XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA	93
17.1 Szkolenia indywidualne.....	93
17.2 Szkolenia grupowe	93
17.3 Zespoły Konsultacyjne.....	93
17.4 Konsultacje indywidualne	94
17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje	94
17.6 Superwizje indywidualne i grupowe	94
17.7 Wizyty studyjne.....	94
17.8 Biblioteka	95
XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA	95
18.1 Projekty realizowane w 2018 roku (źródła finansowania)	95
18.2 Projekt pozakonkursowy „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”	98
18.3 Projekt konkursowy „Pomocna dłoń dla rodziny”	100
18.4 „Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie” - opis w rozdziale IX.....	101
18.5 Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”	101
- opis w rozdziale IX.....	101
18.6 Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.	101
18.7 Projekty do realizacji w formule ZIT	101
18.8 Inne działania Ośrodka realizowane w celu poszerzenia oferty wsparcia	112
18.9 Współpraca na poziomie regionalnym i krajowym	113
ZAKOŃCZENIE	116
ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	117
ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA	118
ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2018 ROKU	119
ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2019.....	120

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

CPS – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
CAM – Młodzieżowe Centrum Animacji
CRS – Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi
DBD –Dział ds. Osób Bezdomnych
DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej
SDK – Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi
SDN – Schroniska dla bezdomnych mężczyzn
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
FEAD - Fundusz Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IT - technologia informacyjna (ang. information technology IT)
KIS – Klub Integracji Społecznej
KZGM – Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
MCh – Mieszkanie Chronione
MDK – Miejski Dom Kultury
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NZOZ- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OW – Ośrodek Wsparcia
ON- Osoby Niepełnosprawne
PCAL – Program Centrum Aktywności Lokalnej
PEAD - Europejski Program Pomocy Żywnościowej
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
RPO WSL 2014-2020– Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
TPPS – Terenowy Punkt Pomocy Społecznej
TUR – trening umiejętności rodzicielskich
WPS – Wydział Polityki Społecznej
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2018 roku. Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2018 roku zachodziło wiele zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej. Niezmiennie duże znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania służb pomocy społecznej miała bardzo dobra sytuacja na rynku pracy (wyjątkowo niska stopa bezrobocia, duża liczba ofert pracy) oraz wprowadzane rozwiązania prawne (m.in. rządowy program 300+, regulacje w zakresie ochrony danych osobowych RODO czy nowelizacja ustawy o pomocy społecznej).

Misją Ośrodka niezmiennie jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców miasta Katowice. W realizacji zadań spoczywających na Ośrodku kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, stałe doskonalenie kadry oraz zapewnienie adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb form wsparcia mieszkańcom miasta. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością wypłaty świadczeń w ramach rządowych programów (w szczególności 500+ i 300+) – podobnie, jak w latach poprzednich wysoko oceniona została organizacja obsługi mieszkańców (kampania informacyjna, przyjmowanie wniosków).

Kolejny rok z rzędu Ośrodek może się pochwalić wysokim poziomem absorpcji środków zewnętrznych, zwłaszcza unijnych. Taka strategia pozwala znacząco uzupełnić ofertę własną gminy Katowice i wzbogacić funkcjonujące na terenie miasta Katowice systemy wsparcia mieszkańców. Zwraca uwagę rosnąca, w efekcie aktywności Ośrodka, liczba przedsięwzięć, programów i projektów nakierowanych na rozbudowę oferty wsparcia, wdrażanie często nowatorskich i zindywidualizowanych metod, narzędzi i instrumentów wsparcia mieszkańców, rodzin oraz – co warto podkreślić – na coraz większą skalę całych społeczności lokalnych. Realizacja projektów możliwa była na taką skalę dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (tryb konkursowy, pozakonkursowy a zwłaszcza w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) oraz środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Skalę zaangażowania w realizację projektów unijnych w latach 2017/2018 obrazuje szczególnie wartość realizowanych 10 projektów ZIT wynosząca łącznie ponad 17 mln. zł. Kompleksowe wspieranie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców miasta Katowice możliwe jest na opisaną skalę dzięki rozwijanej stale współpracy Ośrodka z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), niejednokrotnie przybierająca postać projektów czy programów partnerskich. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi często ma charakter wielowymiarowy i wieloaspektowy, a jej przykładem może być współpraca z Policją (w tym wspólna realizacja partnerskiego programu „Bezpieczna przystań” nakierowanego na przeciwdziałanie zagrożeniom na jakie są narażeni seniorzy, spotkania środowiskowe, także w ramach inicjatywy prezydenta miasta Katowice nakierowanej na podniesienie bezpieczeństwa seniorów, spotkania edukacyjne dla kadr pomocy społecznej) czy współpraca z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej (realizacja partnerskiego projektu „Kooperacja 3D”). Duże znaczenie ma, w ocenie tutaj Ośrodka, również współpraca z organizacjami pozarządowymi – wspólne przedsięwzięcia pozwalają optymalnie wykorzystać potencjał i zasoby wszystkich stron przy realizacji często nowatorskich zadań (przykładem jest Klub Integracji Społecznej, świadczenie usług asystenckich, poradnictwa specjalistycznego czy zapewnienie wsparcia w formie streetworkingu). Ośrodek znacząco rozwinął ofertę wsparcia instytucjonalnego, w tym m.in.: prowadzenie mieszkania treningowego (przedsięwzięcie wielokrotnie nagradzane, nakierowane na kompleksową pomoc w adaptacji społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie), realizacja wysokospecjalistycznych usług dla osób niepełnosprawnych (w tym asystenckich, rehabilitacyjnych) w nowoczesnym, bogato wyposażonym Katowickim Centrum Usług Społecznych „Integracja”, ul. Francuska 43A. W 2018 roku rozwijano również ofertę wysokospecjalistycznych usług (w tym streetworkera, asystenta rodziny, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, asystenta osoby bezdomnej), poradnictwa specjalistycznego (w tym mediacji, terapii indywidualnej, terapii par, wsparcia psychologicznego, poradnictwa pedagogicznego) oraz programów aktywności lokalnej.

Ośrodek realizował ponadto działania nakierowane na promowanie idei rodzicielstwa zastępczego (w tym w oparciu o prowadzoną kampanię społeczną) czy idei wolontariatu.

O potencjale Ośrodka świadczy w znaczącym stopniu jego kadra – w 2018 roku zauważalne jest położenie jeszcze większego niż w latach poprzednich akcentu na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka. Wzrosła liczba kursów i szkoleń (w tym m.in. szkoleń z zakresu reagowania w sytuacjach kryzysowych),

superwizji (merytorycznych i psychologicznych dla różnych grup pracowników prowadzonych przez zewnętrznych ekspertów), spotkań informacyjnych (w tym z udziałem zewnętrznych ekspertów m.in. z NBP, Policji, Straży Pożarnej, Policji, Sanepidu czy Sądu).

Ośrodek skutecznie wykorzystywał narzędzia informatyczne i procedury wewnętrzne (zgodne ze standardami RODO), w celu dalszego usprawniania obsługi mieszkańców (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP, EMPATIA czy SEKAP), efektywnie wykorzystywał aplikacje dziedzinowe i inwestował w zakupy sprzętu informatycznego.

ZASADY OGÓLNE

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Katowic Nr XIII/82/90 z dnia 28 lutego 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. z 2018 r., poz.1508 z późn. zm.).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach pilotażowego programu Aktywny Samorząd oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności),
- 4) ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 5) ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 6) ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy Prawo energetyczne,
- 7) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 8) ustawy o repatriacji,
- 9) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 10) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 11) ustawy Prawo o ruchu drogowym (karty parkingowe),
- 12) ustawy o cudzoziemcach,
- 13) ustawy o Karcie Polaka.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na rok 2018 wynosi:

zadania własne i zlecone	292 106 907,00 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”	6 315 717,84 zł
RAZEM:	298 422 624,84 zł

Środki otrzymane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach za IV kwartały 2018 roku wynoszą:

zadania własne i zlecone	284 899 152,59 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”, Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	6 259 125,84 zł
RAZEM:	291 158 278,43 zł

W okresie sprawozdawczym MOPS wykorzystał:

	Wykorzystane środki (w zł.)
Zadania własne gminy	84 260 140,55
Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej	181 718 767,09
Zadania powiatu	15 554 323,37
Zadania realizowane przez powiat z zakresu administracji rządowej	3 362 904,44
Fundusz celowy PFRON, PROGRAM PILOTAŻOWY Aktywny Samorząd, Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	6 132 924,34
RAZEM:	291 029 059,79

A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, o dodatkach mieszkaniowych, o cudzoziemcach, o repatriacji, ustawy o Kacie Polaka oraz udziela świadczeń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ośrodek realizował również pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, Program „Zajęcia klubowe w WTZ” oraz 12 projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Rok 2018 był pierwszym rokiem realizacji Programu „Dobry start”.

Wykonanie wydatków w 2018 roku uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze z realizacji nowego zadania tj. programu „Dobry start” i rozpoczęcia realizacji projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz wzrostu wydatków w zakresie świadczeń rodzinnych. Kolejny rok zaobserwowano również wzrost wydatków w zakresie zadania opieka nad osobami starszymi.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Budżet MOPS (łącznie z funduszem celowym PFRON, program pilotażowy AS, Program „Zajęcia klubowe w WTZ”)	149 455 991	151 428 822	249 500 759	283 756 729	291 029 060
% wzrostu w roku 2018 w stosunku do roku 2014:					94,73%
% wzrostu w roku 2018 w stosunku do roku 2017:					2,56%

Porównanie wydatków MOPS w latach 2017-2018

Rodzaj wydatku	Część całości wydatków (w %)	
	2017	2018
I Pomoc Materialna	72,16%	70,87%
1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny	4,84%	4,33%
2. Świadczenia rodzinne	14,33%	14,74%
3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	3,22%	2,87%
4. Świadczenia rodzicielskie	2,33%	2,11%
5. Świadczenia wychowawcze, dodatki wychowawcze	41,92%	39,28%
6. Świadczenia z tyt. Programu "Dobry start"	0,00%	2,67%
7. Dodatki mieszkaniowe	5,34%	4,71%
8. Dodatki energetyczne	0,17%	0,15%
II Pomoc niematerialna	22,20%	23,53%
1. Praca Socjalna	2,10%	2,01%
2. Opieka nad dzieckiem i rodziną	2,74%	2,56%
3. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza	3,24%	3,22%
4. Opieka nad osobami starszymi	8,45%	8,59%
5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom	0,31%	0,31%
6. Pomoc dla osób bezdomnych	0,99%	0,92%
7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych	2,89%	3,03%
8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy	0,26%	0,22%
9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia	0,04%	0,04%
10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień	0,15%	0,15%
11. Opiekun prawny	0,04%	0,03%
12. Wynagrodzenie dla kuratora	0,00%	0,00%
13. Pomoc dla repatriantów	0,05%	0,04%
14. Pomoc dla cudzoziemców	0,02%	0,02%
15. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka	0,07%	0,07%
16. Realizacja projektów w ramach funduszy strukturalnych	0,85%	2,30%
III Pozostałe wydatki	5,64%	5,61%
1. Remonty	0,21%	0,10%
2. Zakupy inwestycyjne	0,09%	0,01%
3. Koszty obsługi	5,34%	5,49%

I. POMOC MATERIALNA

1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta, szczególnie, jeśli są one przyznawane w formie warunkowej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych.

W 2018 roku pomoc w formie świadczeń dla **6 170** rodzin wyniosła **12 612 112,58 zł**.

2. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W 2018 roku Ośrodek wypłacił dla **15 235** osób następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia rodzinne w kwocie **40 218 072,70 zł**,
- ⇒ składki zdrowotne w kwocie **356 019,00 zł**,
- ⇒ składki emerytalno-rentowe dla podopiecznych w kwocie **1 928 995,00 zł**,
- ⇒ świadczenie z tytułu urodzenia żywego dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art.4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w kwocie **92 000,00 zł**
- ⇒ zasiłki dla opiekunów w kwocie **296 500,00 zł**

3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Koszt wypłaconych w 2018 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **8 362 362,46 zł** dla **1 952** dzieci.

4. Świadczenia rodzicielskie

W 2018 roku wydano **597** decyzji przyznających świadczenia rodzicielskie, na podstawie których wypłacono świadczenia w kwocie **6 142 617,21 zł**.

5. Świadczenia wychowawcze, dodatki wychowawcze

W 2018 roku Ośrodek wypłacił następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia wychowawcze w kwocie **112 102 075,07 zł** dla **19 621** dzieci,
- ⇒ dodatki wychowawcze dla rodzin zastępczych w kwocie **2 201 185,43 zł** dla **433** dzieci.

6. Świadczenie z programu „Dobry start”

W 2018 roku Ośrodek po raz pierwszy wypłacił następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia z programu „Dobry start” w kwocie **7 614 300,00 zł** dla **25 386** dzieci.
- ⇒ świadczenia z programu „Dobry start” dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz osób usamodzielnianych w kwocie **162 000,00 zł** dla **540** dzieci.

7. Dodatki mieszkaniowe

W 2018 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie **13 711 638,73 zł** dla **5 254** rodzin.

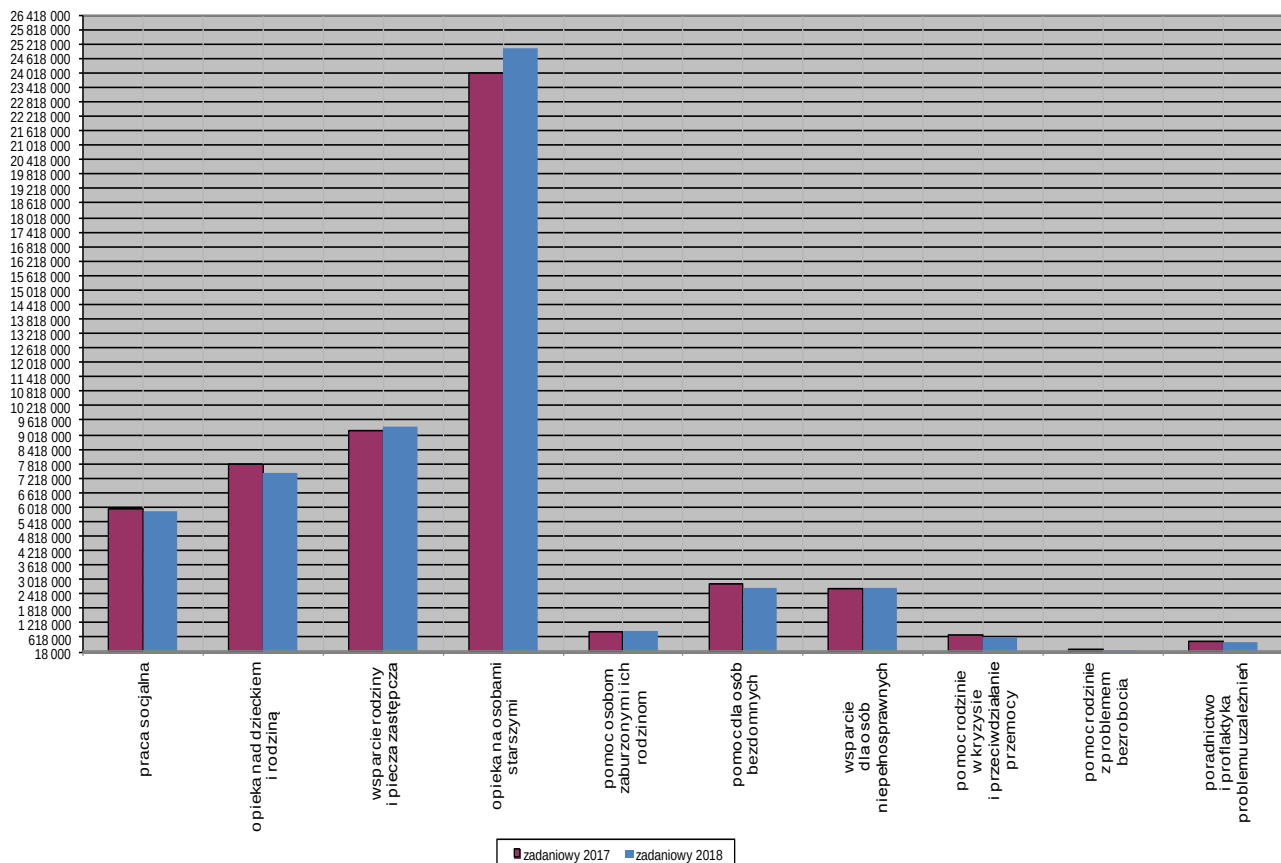
8. Dodatki energetyczne

W 2018 roku wypłacono dodatki energetyczne w kwocie **443 520,05 zł** dla **2 625** rodzin.

II. POMOC NIEMATERIALNA

Pomoc niematerialna jest udzielana osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom bezdomnym, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc ta jest realizowana w formie rzeczowej i instytucjonalnej.

Wydatki w latach 2017-2018

Zmiany wielkości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne zadania przedstawiono na powyższym wykresie. W większości zadań zmiany są minimalne. Znaczny wzrost wydatków wystąpił ponownie w zadaniu opieka nad osobami starszymi. Spowodowane to jest stałym systematycznym wzrostem kosztu utrzymania 1 mieszkańca dps, wzrostem ceny za godzinę usługi opiekuńczej oraz wzrostem liczby osób korzystających z usług opiekuńczych.

ZAKRES POMOCY NIEMATERIALNEJ

1. Praca socjalna

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym Miasta, prowadzona przez pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej i Dział ds. Osób Bezdomnych przy współudziale Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz innych komórek organizacyjnych MOPS.

Koszt prowadzenia pracy socjalnej, którą objęto **6 170** rodzin wyniósł **5 849 658,47 zł**.

2. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ pomoc instytucjonalną: Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe prowadzone przez MOPS, których utrzymanie kosztowało **2 058 325,78 zł**,
- ⇒ dofinansowywanie wypoczynku letniego na kwotę **403 626,08 zł**,
- ⇒ dofinansowanie do „zielonej szkoły” na kwotę **19 775,00 zł**,
- ⇒ wyprawki szkolne na kwotę **120,00 zł**,
- ⇒ posiłki dla dzieci i młodzieży (w tym obiady dowożone przez firmy usługowe) na kwotę **4 415 640,82 zł**,
- ⇒ dożywianie dodatkowe na kwotę **92 284,70 zł**,
- ⇒ poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieży na kwotę **360 043,56 zł**,

- ⇒ bilety dla dzieci na dojazd do szkoły, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych, na kwotę **715,60 zł**,
- ⇒ Inicjatywy lokalne na kwotę **100 233,52 zł**.

Koszt łączny pomocy w 2018 roku wyniósł **7 450 765,06 zł** dla **3 200** rodzin.

3. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ świadczenia dla rodzin zastępczych, w wysokości **4 743 520,10 zł**,
- ⇒ opłacenie pobytu dzieci w zakładzie pielęgniarstwo-opiekuńskim w kwocie **369 326,13 zł**,
- ⇒ wynagrodzenia i składki dla zawodowych rodzin zastępczych, w kwocie **678 951,88 zł**,
- ⇒ pomoc dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w wysokości **802 396,23 zł**,
- ⇒ szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz dla rodzin zastępczych już funkcjonujących na kwotę **36 637,10 zł**,
- ⇒ działalność asystentów rodziny, której koszt wyniósł **991 946,32 zł**,
- ⇒ działalność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej **1 717 106,39 zł**,
- ⇒ promocja Rodzicielstwa Zastępczego na kwotę **15 358,56 zł**,
- ⇒ Dzień Rodzicielstwa Zastępczego (inicjatywa lokalna 6 994,37 zł i zakup usługi 14 541,65 zł) na łączną kwotę **21 536,02 zł**,

Koszt pomocy w 2018 roku wyniósł **9 376 778,73 zł** dla **656** rodzin.

4. Opieka nad osobami starszymi

Opieka jest prowadzona poprzez następujące działania:

- ⇒ w miejscu zamieszkania:
 - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistyczno-opiekuńczych na kwotę **7 322 015,54 zł**,
 - realizację programów m.in.: grupa wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych „Radość życia – wszystko mogę” na kwotę **24 843,94 zł**,
 - współfinansowanie wyjazdu na Szyndzielnię dla Seniorów w ramach rezerwy celowej Rady Jednostki Pomocniczej Samorządu Katowice Załącze na kwotę **1 500,00 zł**,
 - realizację inicjatywy lokalnej „Aktywny Senior 55+” na kwotę **13 991,94 zł**,
 - wsparcie dziennych domów pomocy społecznej poprzez doposażenie ich w ramach budżetu obywatelskiego na kwotę **212 320,43 zł**;
- ⇒ pomoc instytucjonalną:
 - ponoszenie kosztów prowadzenia mieszkań chronionych na kwotę **798 170,26 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów na kwotę **16 374 381,12 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w rodzinnym domu pomocy społecznej na kwotę **264 168,00 zł**.

Koszt pomocy dla **3 728** osób starszych w 2018 roku wyniósł **25 011 391,23 zł**.

5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom

W celu zapewnienia pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⇒ zorganizował i sfinansował dla podopiecznych specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę **63 556,08 zł**,
- ⇒ prowadzi Centrum Rehabilitacji Społecznej świadczące różnego typu usługi dla osób zaburzonych psychicznie, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomocy mieszkaniowej oraz poradnictwo specjalistyczne, łącznie na kwotę **822 578,68 zł**,
- ⇒ finansuje posiłki dla podopiecznych środowiskowych domów samopomocy, których koszt wyniósł **16 111,34 zł**.

Koszt pomocy dla 593 osób z zaburzeniami w 2018 roku wyniósł **902 246,10 zł**.

6. Pomoc dla osób bezdomnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ udzielenie schronienia w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn, których utrzymanie wynosiło **991 891,19 zł**,

- ⇒ pomoc dla bezdomnych kobiet i dzieci w Schroniskach dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi, których utrzymanie wynosiło **1 076 821,44 zł**,
 - ⇒ pomoc w formie pracy socjalnej w Dziale ds. Osób Bezdomnych, której koszt wyniósł **605 368,13 zł**.
- Koszt pomocy dla **684** osób bezdomnych w 2018 roku wyniósł **2 674 080,76 zł**.

7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, którego łączny koszt wyniósł **617 668,43 zł**,
- ⇒ realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu pilotażowego „Aktywny Samorząd” - łączna wielkość wydatków na świadczenia wyniosła **6 132 924,34 zł**,
- ⇒ zakup usług rehabilitacyjnych w ośrodkach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży w kwocie **1 948 361,14 zł**,
- ⇒ zakup wyposażenia dla Ośrodka Rehabilitacyjno-Wychowawczego im. dr Marii Trzcińskiej-Fajforowskiej zniszczonego w pożarze na kwotę **129 869,48 zł**.

Koszt pomocy dla **1 361** osób niepełnosprawnych w 2018 roku wyniósł **8 828 823,39 zł**.

8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy

Koszt pomocy dla **967** osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych wyniósł **633 171,17 zł**.

9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia

Koszt pomocy **22** rodzinom z problemem bezrobocia w 2018 roku wyniósł **115 130,95 zł**.

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień

Koszt konsultacji dla **716** osób z problemem alkoholowym wyniósł **428 278,54 zł**.

11. Opiekun prawny

W bieżącym roku wypłacono **23** opiekunom prawnym łącznie **96 903,04 zł**.

12. Wynagrodzenie dla kuratora

W 2018 roku wypłacono **1** kuratorowi łącznie **4 800 zł** tytułem wynagrodzenia przyznanego przez Sąd.

13. Pomoc dla repatriantów

Na pomoc dla **2** rodzin repatriantów wydano kwotę **109 785,41 zł**.

14. Pomoc dla cudzoziemców

W 2018 roku Ośrodek **8** rodzinom wypłacił świadczenia na kwotę **72 035,60 zł**.

15. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka została wypłacona dla 46 osób na kwotę 208 095,00 zł.

16. Realizacja projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych

- ⇒ Wydatki projektu pozakonkursowego „Włącz się – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły **58 666,08 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Pomocna dłoń dla rodziny” wyniosły **227 404,35 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu” wyniosły **371 589,32 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu Centrum Społecznościowe „Nasze Załęże” wyniosły **141 577,36 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu Centrum społecznościowe „Szopki” w Szopienicach wyniosły **462 076,45 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego” wyniosły **747 676,15 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Bogucice - moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej” wyniosły **145 164,95 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach” wyniosły **102 725,91 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły **1 638 767,46 zł**,
- ⇒ Wydatki projektu „Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach” wyniosły **369 600,01 zł**,

- ⇒ Wydatki projektu „Katowice miasto otwarte - organizowanie społeczności lokalnej” wyniosły **395 873,60 zł**,
 - ⇒ Wydatki projektu „Katowice miasto otwarte - rozwój usług społecznych” wyniosły **1 100 642,42 zł**,
 - ⇒ Wydatki projektu „Katowice, miasto otwarte - działania inwestycyjne - adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych budynku przy ul. Francuskiej 43” wyniosły **935 982,64 zł**,
 - ⇒ Wydatki projektu „Miejskie Centrum Usług Wspólnych w Katowicach” wyniosły **7 119,00 zł**.
- Łącznie w ramach realizacji projektów: **6 704 865,70 zł**.

III. POZOSTAŁE WYDATKI

1. Remonty

W 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach nakłady na remonty **4** obiektów wyniosły **299 624,32 zł**.

2. Zakupy inwestycyjne

W 2018 roku zrealizowano zakup inwestycyjny dla Ośrodka Rehabilitacyjno-Wychowawczego im. dr Marii Trzcńskiej-Fajfrowskiej zniszczonego w pożarze na kwotę **39 852,00 zł**.

3. Koszty obsługi

Koszt obsługi związany z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka wyniósł **15 979 376,09 zł**, w tym koszt utrzymania używanych obiektów **302 958,92 zł**.

Wydatki na koszty obsługi związane z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka w 2018 roku stanowiły **5,49 %** ogółu poniesionych wydatków. Wydatki wzrosły nominalnie, co wynika między innymi z realizacji nowego zadania, jakim jest program „Dobry start” i wzrostu wydatków na świadczenia rodzinne.

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem strategicznym jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów

W 2018 roku o pomoc środowiskową MOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej zwróciło się **8 640** rodzin.

Powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin objętych pomocą
	w roku 2018
Ubóstwo	2 306
Sieroctwo	3
Bezdomność	576
Potrzeba ochrony macierzyństwa	118
w tym wielodzietność	32
Bezrobocie	1 746
Niepełnosprawność	2 305
Długotrwała lub ciężka choroba	2 224
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	2 023
w tym : rodziny niepełne	1 196
rodziny wielodzietne	541
Przemoc w rodzinie	26
Alkoholizm	355
Narkomania	26

Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17
Trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	11
Zdarzenie losowe	25
Sytuacja kryzysowa	13

Najczęściej występującymi problemami trudnej sytuacji życiowej są: ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała choroba oraz bezrobocie.

	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS
2018	3 579*	1 873

*stan na dzień 31.12.2018 r.

2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej

Zadania Terenowych Punktów Pomocy Społecznej:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej. Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy. Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę pomocy społecznej w dzielnicy.

styczeń-grudzień 2018	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba przeprowadzonych wywiadów	Liczba etatów pracowników socjalnych*
TPPS 1	696	1 640	10
TPPS 2	620	1 599	10
TPPS 3	754	1 803	11
TPPS 4	731	1 666	10
TPPS 5	688	1 468	11
TPPS 6	648	1 473	10
TPPS 7	728	1 670	11
TPPS 8	730	1 928	11
TPPS 9	677	1 542	10
TPPS 10	709	1 792	11
RAZEM:	6 981	16 581	105

*stan na 31.12.2018

2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną. Pracownicy socjalni prowadzą także procesy usamodzielniania wychowanków opuszczających specjalistyczne ośrodki wychowawcze. Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj.:

- współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w tut. Ośrodku w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, przemocy w rodzinie, zaburzeń psychicznych, konsultantami do spraw prawnych, koordynatorami pieczy zastępczej oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy,
- współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania Grup Roboczych w ramach realizacji procedury Niebieskie Karty, mające na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych przemocą oraz działania mające charakter interwencyjny,
- współpracę z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych nakierowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpracę z Parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- realizację środowiskowych form pracy socjalnej,
- pełnienie funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, doradcy tymczasowego,
- udział w działaniach akcyjnych, takich jak np: Dzień Dziecka, Wigilia organizowana przez Zakon Maltański, Złot Rodzin Abstynenckich w Małym Cichym organizowany przez Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczne,
- udział w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu, bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek wychowawczy,
- rozpoznawanie sytuacji rodzin pod kątem występowania problemu uzależnienia od alkoholu oraz w ramach możliwości obejmowanie pracą socjalną z równoczesnym zgłaszaniem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca z agencjami świadczącymi usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
- w ramach prezentacji działalności Ośrodka współprowadzenie szkoleń i konferencji,
- udział w tworzeniu diagnozy problemów społecznych w mieście Katowice,
- typowanie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej do objęcia usługą asystenta rodziny, a następnie prowadzenie rodzin objętych usługą metodą zespołu ds. pracy z rodziną, uczestnictwo w zespołach ds. oceny rodziny zwoływanych przez asystentów rodziny,
- współrealizowanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020 poprzez kwalifikację beneficjentów, wydawanie skierowań, informowanie o terminach wydawania żywności, rekrutowanie do udziału w organizowanych warsztatach żywieniowych,
- rekrutowanie rodzin do projektu pozakonkursowego „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”,
- udział pracownika socjalnego w posiedzeniu dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, o którym mowa w art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom zależnym

- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych oraz prowadzenie negocjacji na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt osób w Domu Pomocy Społecznej, Mieszkaniu Chronionym,
- udział w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” za rok 2018 poprzez wspólne patrole ze Strażą Miejską,
- prowadzenie postępowań w sprawach przyznania pomocy oraz pracy socjalnej repatriantom oraz uchodźcom,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie rekrutacji do prac społecznie użytecznych.

W 2018 roku kontynuowana była współpraca ze Stowarzyszeniem Wiosna w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka”.

Pracownicy socjalni byli współrealizatorami miejskich programów tj.:

- program dla osób starszych i niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus”(szczegółowy opis w rozdziale V pkt.5.6), „Miejski System Powiadamiania Ratunkowego”,
- program dla rodzin z dziećmi „Babcia, Dziadek i Ja”, w ramach którego w roku 2018 roku wydano 55 legitymacji,
- program „Nas Troje i więcej” w zakresie jego promowania.

Ponadto pracownicy socjalni:

- aktywnie włączyli się w promowanie działań wspierających mieszkańców w realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska tzw. niskiej emisji – realizacja zadań wynikających z Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego nr z dnia 7 kwietnia 2017 r.,
- wraz ze Strażą Miejską przeprowadzali kontrole zakupionego przez podopiecznych opału w zakresie zgodności z zapisami Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego nr z dnia 7 kwietnia 2017 r.,
- na bieżąco współpracowali ze stowarzyszeniami i związkami kombatanckimi,
- uczestniczyli w programie profilaktyczno – edukacyjnym realizowanym przez Komendę Miejską Policji – „Bezpieczna Przystań”,
- uczestniczyli w imprezach na rzecz społeczności lokalnych organizowanych przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Mając na uwadze wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, pracownicy socjalni inicjują i realizują programy dostosowane do potrzeb środowisk lokalnych. W ramach powyższych programów specjaliści podejmują pracę w oparciu o zdiagnozowane już problemy, jak również podejmują szeroko rozumianą profilaktykę. Adresatami programów są rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodziny zastępcze, osoby starsze i niepełnosprawne.

2.3 Pomoc materialna

2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń

Pomoc materialna na utrzymanie rodziny - zadania własne

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłek okresowy	3 568 976,77

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłki stałe	5 727 980,53
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	508 358,84

Zasiłek celowy	Kwota świadczeń (w zł.)
W tym:	
Żywność i środki czystości	32 985,82
Leki i świadczenia zdrowotne	162 592,30
Wydatki mieszkaniowe	166 528,17

Pokrycie kosztów ogrzewania elektrycznego lub gazowego	6 759,81
Opał	1 251 322,69
Inne	977 339,35
Zdarzenie losowe (zasiłek przyznawany osobie lub rodzinie które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego)	209 268,30

Razem zadania własne: 12 612 112,58 zł

Pomoc dla repatriantów

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wypłacił świadczenia dla **2** rodzin repatriantów na łączną kwotę **109 785,41 zł** (90 367,36 zł ze środków budżetu państwa i 19 418,05 zł ze środków gminy Katowice) m.in. na pokrycie opłat mieszkaniowych, naukę języka polskiego oraz pokrycie kosztów przejazdu, zagospodarowanie i bieżące utrzymanie oraz pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez małoletnie dziecko.

Pomoc dla cudzoziemców

W 2018 roku wypłacono pomoc pieniężną dla **8** rodzin cudzoziemców w ramach Indywidualnego Programu Integracji w łącznej kwocie **71 317,85 zł** oraz opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej wysokości **717,75 zł** dla **3** osób.

Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

W 2018 roku wypłacono pomoc pieniężną dla **46** osób posiadających Kartę Polaka na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego w łącznej kwocie **208 095,00 zł**.

Wypłata wynagrodzenia za sprawowanie opieki

W 2018 roku wypłacono wynagrodzenie przyznane przez Sąd za sprawowanie opieki **23** opiekunom w łącznej kwocie **96 903,04 zł** oraz **1** kuratorowi na łączną kwotę **4 800,00 zł**.

2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc

Pomoc w formie niepieniężnej

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Bony	831 690,00

W celu zapobiegania marnotrawieniu przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem MOPS przyznaje świadczenia do realizacji w formie niepieniężnej. Przyznanie świadczenia w formie niepieniężnej gwarantuje, że świadczenie zostanie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zaspokoi podstawowe potrzeby klienta. Świadczenia te przyznawane były w formie:

- zasiłków stałych, okresowych i celowych w formie bonów żywnościowych, które mogą być realizowane wyłącznie w celu zakupu żywności,
- pomocy warunkowej:
 - na leki – wypłata zasiłku następowała z zaliczki w TPPS, a zakup leków dokonywany był bezpośrednio przez pracownika socjalnego,
 - na bieżące wydatki mieszkaniowe – zwrot klientowi po okazaniu dowodu wpłaty określonych sum na bieżące opłaty mieszkaniowe, zgodnie z zawartym porozumieniem. Istotnym elementem przyznawania pomocy warunkowej jest trening umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz wyrobienie nawyku regularnego opłacania wydatków mieszkaniowych,
- posiłków wydawanych codziennie dla około **390** osób przez jadłodajnie prowadzone przez organizacje pozarządowe na podstawie umowy „mały grant” oraz umów na dotacje zawieranych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

JADŁODAJNIE	Liczba posiłków
Jadłodajnia Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta – koło katowickie ul. Bracka 18	30
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny Pl. Szramka 1	160
Jadłodajnia Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Jagiellońska 17	200
RAZEM:	390

2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nadal pracowali w ramach czterech specjalizacji:

- **osób starszych i niepełnosprawnych** – podejmowane działania były nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku. Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych i niepełnosprawnych, wypracowywane były nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato pracownicy socjalni dodatkowo monitorowali środowiska osób starszych;
- **osób bezrobotnych** – w stosunku do tej grupy klientów, praca pracowników socjalnych polegała na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia. Nadal kontynuowana była współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka;
- **rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi** – założeniem pracy w tej specjalizacji było zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenie pozwalały na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem było udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań. Cel ten realizowany był zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i formy grupowe. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane były działania interwencyjne przy współudziale Policji, Sądu i Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- **rodzin zastępczych, naturalnych oraz usamodzielnianych wychowanków** – praca socjalna ukierunkowana była głównie na wspieranie rodziny zastępczej w pełnionej przez nią roli. Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona była praca, której celem było umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonej metodyki pracy socjalnej możliwe było aktywne włączenie w rozwiązywanie swoich problemów dużej liczby osób i rodzin. W 2018 roku zrealizowano następujące formy pracy socjalnej dla **6 170** rodzin:

FORMA PRACY SOCJALNEJ*	LICZBA
Kontakty z rodziną (wizyta, interwencja kryzysowa, odwiedziny, organizacja wolnego czasu)	4 725
Kontakty z instytucjami (załatwianie dokumentu tożsamości, spraw w biurach, współpraca ze służbami porządkowymi itp.)	467
Współpraca z innymi organizacjami (wystąpienia o pomoc do organizacji charytatywnych, organizacja umieszczenia w DPS, współpraca z pracownikami socjalnymi innych instytucji)	326
Funkcjonowanie rodziny (rozładowywanie konfliktów rodzinnych, kontakty z rodziną zewnętrzną, resocjalizacja)	86
Alimenty (pomoc w załatwieniu alimentów, odnalezienie opiekuna prawnego, przygotowanie i wniesienie sprawy o alimenty, reprezentowanie w instytucjach prawnych)	9
Świadczenia ZUS i pokrewne (przygotowanie i wniesienie sprawy o świadczenia emeryt-rent., pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności)	41
Zaopatrzenie (dostarczanie żywności, leków, opału, innych przedmiotów)	7
Zakupy (żywności, leków, środków higieny osobistej, opału, innych przedmiotów)	54
Usługi (załatwianie usług hydraulicznych, RTV, napraw sprzętu domowego, organizacja pomocy usługowej przez organizacje pozarządowe)	441

Żywnienie (załatwienie żywienia w szkole, zakładzie pracy)	295
Mieszkanie (załatwienie ubezpieczenia mieszkania, sprzętów, zamiany mieszkania, przeprowadzki, pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego)	443
Kontakty z otoczeniem (kontakty z klubami seniora, nawiązanie kontaktów z sąsiadami, kreowanie kontaktów społecznych)	120
Praca (pomoc w podjęciu pracy zarobkowej, współpraca z zakładem pracy)	184
Oświata (współpraca ze szkołą, załatwienie żłobka, przedszkola, douczanie dzieci, umieszczenie w Domu Dziecka)	89
Czas wolny (załatwianie kolonii, wakacji w miejscu zamieszkania, zimowiska)	153
Opieka medyczna w miejscu zamieszkania (załatwienie wizyty lekarza, współpraca ze służbami medycznymi, współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia)	177
Współpraca ze szpitalami (organizacja umieszczenia w szpitalu, organizacja pobytu w szpitalu, odwiedziny)	28
Poradnictwo specjalistyczne (organizacja ogólnych porad prawnych, pedagogicznych, pomocy psychologicznej, porady indywidualne)	774
Inne formy pracy socjalnej	4 596

* podział na kategorie oraz opisy do kategorii są zgodne ze słownikiem centralnym znajdującym się w systemie komputerowym Pomost Std. dystrybuowanym przez MRPiPS.

2.5 Porady prawne

W Terenowych Punktach Pomocy Społecznej pełnią dyżury konsultanci ds. prawnych prowadząc poradnictwo prawne dla podopiecznych w zakresie wymienionym w ustawie o pomocy społecznej tj. w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. W tym zakresie udzielają również porad prawnych pracownikom socjalnym w indywidualnych sprawach.

W 2018 roku udzielono łącznie porad:

Indywidualne konsultacje prawne dla podopiecznych w zakresie :	Liczba porad w 2018 r.
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwoły i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemocy w rodzinie, ustalenie alimentów)	23
Zabezpieczenia społecznego (sprawy związane ze stosunkiem pracy, pozwy i odwołania do ZUS)	1
Ochrony praw lokatorów (dotyczące spraw mieszkaniowych, eksmisji, uzyskania tytułu prawnego do lokalu, najmu i podnajmu)	6
Konsultacje w środowisku	1
Razem:	31

W 2018 roku udzielono **37** indywidualnych konsultacji prawnych dla pracowników socjalnych m.in. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego.

2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD i Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 – Podprogramu 2017 i Podprogramu 2018 (FEAD)

W okresie od stycznia do czerwca 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów biorących udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym kontynuował wydawanie skierowań do Podprogramu 2017 (FEAD) osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Realizacja Podprogramu 2017 obejmowała okres sierpień 2017 roku – czerwiec 2018 roku. W 2018 roku do Podprogramu 2017 wydano **116** skierowań dla **253** osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach Podprogramu 2017 wydawał skierowania do następujących organizacji:

- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą przy Al. Korfantego 84a. Punkt wydawania żywności mieści się w Katowicach przy ul. 1-go Maja 24,
- Caritasu Archidiecezji Katowickiej, który podpisał umowy na realizację Podprogramu 2017 z :
 - Parafią św. Szczepana, ul. Ks. Markiefki 89,

- Parafią Wniebowzięcia MP Różańcowej, ul. Zadole 36,
- Parafią Wniebowzięcia NMP, ul. Graniczna 26,
- Parafią św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Mikołowska 32,
- Parafią św. Ludwika IX Króla i Wniebowzięcia NMP, ul. Panewnicka 76,
- Górnośląskim Towarzystwem Charytatywnym ul. Sienkiewicza 23.

W sierpniu 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach rozpoczął wydawanie skierowań do Podprogramu 2018 dla osób spełniających kryteria określone w wytycznych do ww. programu. W okresie od sierpnia do końca grudnia 2018 roku do Podprogramu 2018 wydano **1 452** skierowania dla **3 263** osób. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach Podprogramu 2018 wydawał skierowania do następujących organizacji:

- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą przy Al. Korfantego 84a, punkt wydawania żywności mieści się w Katowicach przy ul. 1-go Maja 24,
- Caritasu Archidiecezji Katowickiej, który podpisał umowy na realizację Podprogramu 2018 z :
 - Parafią św. Szczepana, ul. Ks. Markiecki 89,
 - Parafią Wniebowzięcia MP Różańcowej, ul. Zadole 36,
 - Parafią Wniebowzięcia NMP, ul. Graniczna 26,
 - Parafią św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Mikołowska 32,
 - Parafią św. Ludwika IX Króla i Wniebowzięcia NMP, ul. Panewnicka 76,
 - Górnośląskim Towarzystwem Charytatywnym ul. Sienkiewicza 23.

2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy środowiskowej.

Rok	Liczba mieszkańców Katowic (dane z GUS) stan na koniec roku	Liczba rodzin, które zgłosiły się o pomoc do Ośrodka	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Katowic objętych pomocą
2014	284 674	9 851	24 628	8,65
2015	281 374	9 657	24 142	8,58
2016	277 827	9 246	23 115	8,32
2017	274 396	9 094	22 735	8,28
2018	271 256*	8 640	21 600	7,96

*liczba mieszkańców Katowic zameldowanych na pobyt stały – stan na dzień 31.12.2018 r.

III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Współpraca samorządu ze społecznością lokalną stanowi jeden z elementów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021”. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie partycypacji obywatelskiej mieszkańców i roli organizacji pozarządowych w realizowaniu polityki społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok” koordynowany przez Wydział Polityki Społecznej a w szczególności Pełnomocnika Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych. Podstawowym celem programu jest stworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku i wokół społecznych problemów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

Na podstawie art. 19b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 z późn. zm.) mieszkańcy miasta Katowice mają prawo do złożenia wniosku o realizację zadania publicznego miasta Katowice w zakresie inicjatywy lokalnej. W 2018 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wpłynęło 14 inicjatyw lokalnych, z których 11 zostało pozytywnie ocenionych i zrealizowanych przez Ośrodek przy współpracy z wnioskodawcami. Były to

następujące inicjatywy: Uroczystość obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego pod hasłem „Rodzina zastępcza - otwarte serca dla dzieci”, „Festyn Rodzinny”, „Wielkanocne śniadanie na Bagnie- warsztaty z pisanką”, „Razem wesoło i pożytecznie - Wakacje na Bagnie”, „Nie jesteś sam - świąteczne spotkania na Bagnie”, „II Dzień Sąsiada na Wojciecha”, „Biesiadowanie na Borkach”, „Święto Sąsiadów na Kolistej”, „Aktywny Senior 55+”, „Odpust i Jarmark - Nikiszowieckie Wydarzenia Integracyjne”, „Łączymy pokolenia”. Łączna wartość środków przeznaczonych na inicjatywy lokalne zrealizowane w 2018 roku przez Ośrodek we współpracy z wnioskodawcami wyniosła **124 800 zł** (wykonanie za 2018 rok wynosi 121 219,83 zł).

3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej

Współpraca ze społecznością lokalną w zakresie readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej realizowana była w ramach Programów Aktywności Lokalnej, których głównym celem było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W ramach projektu „Damy radę ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowane były: **Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie i Program Aktywności Lokalnej w Zawodziu**. Ponadto w 2018 roku realizowane były projekty dzielnicowe, skupiające społeczności lokalne w formie centrów społecznościowych m.in. projekt: **„Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu”, „Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach, „Centrum społecznościowe - „Nasze Załęże”, a także „Bogucice – moje miejsce na ziemi” oraz „Katowice miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej”**. W 2018 roku realizowano także programy aktywności lokalnej dedykowane ściśle określonej grupie beneficjentów tj. seniorom w ramach projektu **„Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego”**, w ramach którego realizowano programy aktywności lokalnej w dzielnicy Nikiszowiec-Janów, Bogucicach, Zawodziu, Załężu, Śródmieściu i Szopienicach oraz dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu **„Katowice Miasto Otwarte - Rozwój Usług Społecznych”**. Więcej informacji na ww. temat w rozdziale XVIII.

3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione

W 2018 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice prowadził dotowanie zadań z pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.)

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII 2018 r. (w zł)
POMOC OSOBOM Z RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ			10	776,00
1	Stowarzyszenie „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej *	Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet i kobiet z dziećmi	10	776,00

* W styczniu 2018 roku na realizację zadania, za część grudnia 2017 roku wydatkowano kwotę 776,00 zł. Od 16 stycznia 2018 roku finansowanie w ramach dotacji realizowane było przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba uczestników	Wykonanie za I-XII.2018 r. (w zł)
PROWADZENIE NABORU NA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ ORAZ ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH			14	14 612,00
1	Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa „Nowy Dom”, Siemianowice Śl. ul. Jaworowa 2	Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe*	14	14 612,00

*po zakończeniu szkolenia, osoby biorą udział w spotkaniach w ramach grupy wsparcia

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII 2018 r. (w zł)
POMOC OSOBOM ZABURZONYM			20	6 111,84
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Przygotowywanie i dowożenie gorących posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	20	6 111,84
ŚWIADCZENIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH			LICZBA GODZIN 7 927,56	143 669,66
1.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Śląski Zarząd Wojewódzki*	Świadczenie usług opiekuńczych	7 631,56	137 749,66
2.	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere”**	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	296	5 920,00

*Zapłacony rachunek w I'2018r. za XII'2017r. na podstawie umowy która obowiązywała do 31.12.2017 r.

Ponadto na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych świadczone są usługi na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Podmiot	Nazwa projektu	Wykonanie za I-XII 2018 r. (w zł.)
USŁUGI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ		1 948 361,14
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	296 349,54
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Gimnastyka korekcyjna	40 843,74
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	100 689,81
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Świadczenie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży korzystających z usług lub ich rodzin i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	6 382,08
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	650 962,17
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Gimnastyka korekcyjna	43 026,61
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Świadczenie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży korzystających z usług lub ich rodzin i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	4 760,89
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	357 412,21
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną – Koło	Gimnastyka korekcyjna	21 519,89

w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy		
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Hipoterapia	150 999,64
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Logorytmika	90 596,38
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Świadczenie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży korzystających z usług lub ich rodzin i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	44 884,60
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Stymulacja rozwoju neuroruchowego przy użyciu sprzętu MASTER	94 276,78
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	45 656,80

3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

Wolontariat	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba wolontariuszy	110	89	55	65	78
Liczba godzin pracy wolontariuszy	2 945,5	2 464,5	2 291	3 094,75	3 015,75

W 2018 roku liczba osób pracujących w ramach wolontariatu uległa zwiększeniu w stosunku do 2017 roku. Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy uległa natomiast zmniejszeniu.

Zadanie	Liczba wolontariuszy	Liczba godzin pracy wolontariuszy
Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży		
Świetlice Specjalistyczne	19	863,5
Kluby Młodzieżowe	3	204,75
PAL-W w ramach projektu „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”	26	524
Program „Słonecznik”	14	351
RAZEM:	62	1 943,25
Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych		
Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych”	14	553
RAZEM:	14	553
Wolontariat na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy		
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2	519,5
RAZEM:	2	519,5

Wolontariat daje możliwość pozyskania dodatkowych środków w postaci świadczenia usług na rzecz podopiecznych i Ośrodka. Szacunkowy koszt wolontariatu wynosi **47 593,88 zł.** (jako podstawę kalkulacji przyjęto: dla wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób dotkniętych problemem przemocy – średnią godzinową stawkę pracownika socjalnego zatrudnionego w terenie 16,56 zł; dla wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezdomnych – średnią godzinową stawkę opiekuna 14,89 zł; dla wolontariatu w postaci prac administracyjno-biurowych – średnią godzinową stawkę referenta 13,82 zł).

3.5 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał **dary rzeczowe**, m.in. artykuły spożywcze, środki czystości, środki higieniczne, kosmetyki, przybory papiernicze, akcesoria sportowe i turystyczne, urządzenia wielofunkcyjne (drukarki + tonery), meble, naczynia, sztucce, zabawki, wyjścia do restauracji, bilety do kina, kręgielni, na basen na łączną kwotę **41 590,08 zł.**

3.6 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym używanych mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkania. Osoby chętne zgłaszają do Ośrodka używane, ale jeszcze dobre i sprawne rzeczy, które chcą przekazać dla osób potrzebujących takiej pomocy, a Ośrodek pośredniczy w przekazywaniu i transporcie tych rzeczy osobom potrzebującym.

W 2018 roku przekazano nieodpłatnie na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące sprząty:

Realizacja darowizn na rzecz podopiecznych w 2018 roku	
Rodzaj darowizny	szt./kpl.
meble	105
wyposażenie mieszkania	11
artykuły gospodarstwa domowego	11
RAZEM:	127

3.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu współpracy Ośrodka ze społecznością lokalną.

Zakres współpracy:

	2014	2015	2016	2017	2018
Poniesione wydatki na realizację współpracy z podmiotami niepublicznymi	6 766 397	7 373 048	6 827 655,73	5 049 809,73	2 113 530,64** w tym koszty projektów z 2018 roku 1 969 084,98
Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	12 + 2*	12 + 1*	11	10	5
Liczba projektów	31 + 2*	31 + 1*	30	28	16
Średni koszt projektu	205 042,33	237 840,26	227 588,52	180 350,35	123 067,81

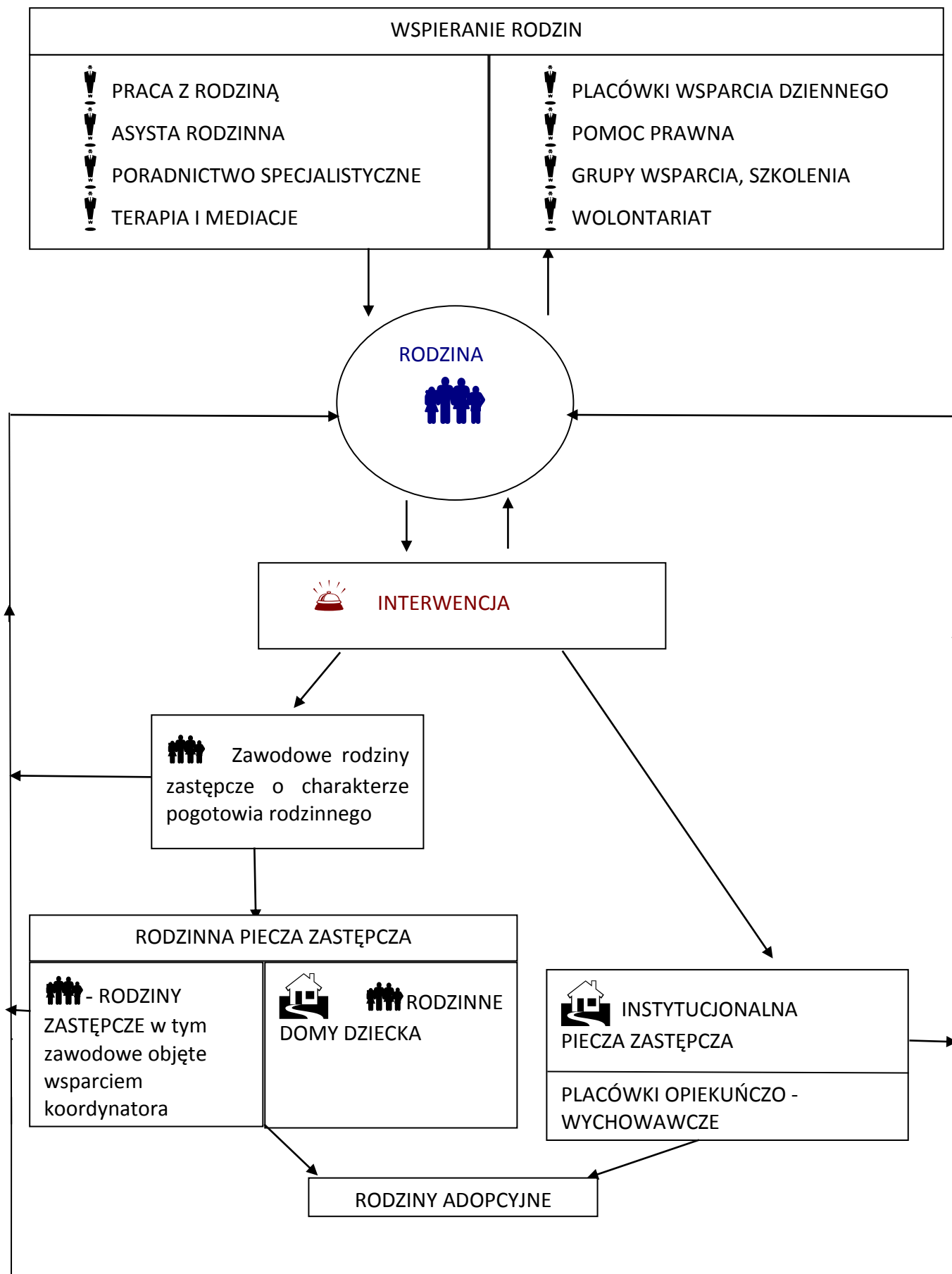
*dotyczy podmiotów niepublicznych nie będących organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2017 r. poz. 573 z późn. zm.)

** w styczniu 2018 roku zapłacono rachunki za usługi świadczone w grudniu 2017 r.

W 2018 roku zarówno liczba organizacji, którym zlecano zadania w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych, jak i liczba projektów, uległa zdecydowanemu zmniejszeniu w związku ze zmianą formy zlecania w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych na konkursy ogłaszane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice na dotowanie w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Widoczne zmiany w kwocie wydatków na realizację współpracy z organizacjami

pozarządowymi oraz średnim koszcie projektu to także efekt rosnącej liczby zadań/usług zlecanych organizacjom pozarządowym w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (zadania realizowane i finansowane ze środków będących w dyspozycji Wydziału Polityki Społecznej). W porównaniu do 2017 roku Wydział Polityki Społecznej przejął dotowanie m.in. takich zadań jak: pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym (prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej), świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, pomoc osobom z rodzin dotkniętych przemocą. Opisany trend wpisuje się w systemowe rozwiązania wdrażane długofalowo na terenie miasta Katowice mające na celu wzrost partycypacji podmiotów trzeciego sektora w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Docelowo wszystkie zadania zlecane organizacjom pozarządowym w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych mają być dotowane na podstawie konkursów ogłaszanych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

IV. SYSTEM POMOCY DZIECKU I RODZINIE

Wspieranie rodziny stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych. Na system opieki dla tej kategorii klientów, na który w roku 2018 r. wydatkowano kwotę **16 827 543,79 zł** składa się:

4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

4.1.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzona była przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, których działania w omawianym obszarze nakierowane były na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Ponadto prowadzona była również praca z rodzinami zastępczymi, naturalnymi oraz usamodzielnianymi wychowankami. Działania pracowników - koordynatorów miały w tym przypadku na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna miała na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem.

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym udzielało pomocy i wsparcia również 24 koordynatorów (szczegółowe informacje w sprawozdaniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej).

4.1.2 Asysta rodzinna

W 2018 roku Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Katowic. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana na terenie miasta Katowice przez **27** odpowiednio przygotowanych pracowników Ośrodka. Pracownicy realizujący zadania z zakresu asysty rodzinnej objęli wsparciem **293** rodziny, w tym **24** rodziny w ramach projektu pozakonkursowego „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, **36** rodzin w ramach projektu „Pomocna dłoń dla rodziny”, **32** rodziny z projektu „Ramię w ramię” realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 oraz **201** rodzin, wobec których usługę świadczą asystenci, których wynagrodzenie było finansowane w 2018 roku dzięki środkom pozyskanym z MRPiPS (zrefundowane wynagrodzenia 15 zatrudnionych w ramach etatów gminnych pracowników realizujących zadania z zakresu asysty rodzinnej oraz 4 asystentów pozyskanych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”). W projekcie „Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach” **2** asystentów rodziny wdrażało się do pracy poprzez uczestniczenie w spotkaniach z klientami, zespołach ds. pracy z rodziną, nawiązywało współpracę z podmiotami z zewnątrz. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku odbyło się **507** zespołów ds. pracy z osobą/rodziną. Asystenci rodziny uczestniczyli również w **91** grupach roboczych ds. przemocy w rodzinie.

Realizacja usługi asystenta rodziny w 2018 roku

Liczba rodzin, które rozpoczęły usługę z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2018 r.	Liczba rodzin planowanych do kontynuacji usługi z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2019 r.	Liczba rodzin (narastająco) w 2018 r. korzystających z usługi asystenta rodziny.
93	191	293

4.1.3 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz dla młodzieży realizowane było przez psychologów, pedagoga, terapeutów oraz mediatorów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W ramach poradnictwa prowadzona była także psychoedukacja. Kontynuowano także prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.) w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz mediacji.

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, w szczególności rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Wsparcie w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

W okresie sprawozdawczym psycholog CPS udzielał także wsparcia i pomocy osobom zamieszkującym mieszkania chronione przy ul. Łętowskiego.

Liczba spotkań, podczas których udzielano wsparcia psychologiczno – pedagogicznego dla rodzin i osób w 2018 r.	680
Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia psychologiczno – pedagogicznego w 2018 r.	183
Łączny wymiar godzin udzielonego wsparcia w 2018 r.	752

Poradnictwo specjalistyczne realizowane było również w ramach „Treningu Umiejętności Rodzicielskich”.

Program „Trening Umiejętności Rodzicielskich (TUR)”

Trening to cykl warsztatów związanych z podnoszeniem kompetencji rodzicielskich. Warsztaty kierowane były do rodziców, którzy w trakcie wychowywania dzieci napotykają na szereg trudności. Trudności te dotyczą zarówno porozumiewania się z dzieckiem, jak i egzekwowania ustalonych zasad, rozwiązywania pojawiających się konfliktów czy problemów wychowawczych. Warsztaty przeznaczone były też dla tych rodziców, którzy nie radzą sobie z własnymi emocjami pojawiającymi się w kontakcie z dzieckiem i których metody wychowawcze okazały się nieskuteczne albo nieprawidłowe. Spotkania odbywały się w systemie indywidualnym. Cały cykl 8 spotkań ukończyło w 2018 roku 7 osób.

Liczba uczestników programu w 2018 r.	25
Liczba godzin programu w 2018 r.	91
Liczba spotkań w ramach programu w 2018 r.	84

4.1.4 Terapia

Psychoterapia jest celowym i planowanym oddziaływaniem psychologicznym, zmierzającym do złagodzenia lub usunięcia objawów, z którymi pojawia się klient lub (i) do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierającym dążenia osoby lub rodziny do zdrowia i rozwoju. Słowo „psychoterapia” oznacza „troskę o duszę lub bycie drugiego człowieka”. Celem psychoterapii jest zmniejszenie nasilenia objawów zaburzeń psychicznych lub ich usunięcie, wspomaganie, ochrona i stabilizacja zdrowia psychicznego, przepracowanie różnego rodzaju kryzysów i trudności, przywrócenie zdolności do przeżywania i umiejętności cieszenia się życiem, rozwój osobowości pacjenta w kierunku lepszej realizacji swoich celów życiowych, poszerzenie świadomości dotyczącej własnego funkcjonowania, poprawa jakości życia.

W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej, rodzinnej i psychoterapii par.

Liczba osób biorących udział w terapii w 2018 r.	123
Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2018 r.	1 578
Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2018 r.	1 670

4.1.5 Mediacje

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie. Mediacje prowadzone są w sprawach rodzinnych oraz rozwodowych i separacyjnych. Mediacje prowadzili mediatorzy wpisani na listę mediatorów przy Sądzie Okręgowym w Katowicach, uprawnionych do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.

Liczba osób biorących udział w mediacjach w 2018 r.	79
Liczba godzin mediacji w 2018 r.	126
Liczba spotkań dotyczących mediacji w 2018 r.	114

4.1.6 Wolontariat

Pomoc dzieciom i młodzieży w ramach Programu „Słonecznik”

W 2018 roku udzielano wsparcia dzieciom i młodzieży mającym problemy w nauce poprzez organizację wolontariatu w formie bezpłatnych korepetycji. Wsparciem objęte były dzieci będące mieszkańcami Katowic, uczęszczające do szkół podstawowych, których rodzice korzystali ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach oraz wyrazili zgodę na udzielanie korepetycji ich dzieciom. W okresie sprawozdawczym pomocy dzieciom w postaci bezpłatnych korepetycji w miejscu ich zamieszkania udzielało 12 wolontariuszy.

Łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie w 2018 r.	14
Łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie w 2018 r.	12
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2018 r.	315

4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne

4.2.1 Rodziny zastępcze

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe.

Rodzina zastępcza może być objęta wsparciem i pomocą pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc pieniężna.

liczba rodzin zastępczych	ogółem narastająco
	363*
w tym:	
▪ spokrewnionych	228
▪ niezawodowe, zawodowe	136
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	518
w tym:	
▪ w rodzinach spokrewnionych	288
▪ w rodzinach niezawodowych, zawodowych	230

* jedna rodzina zastępcza pełni równocześnie funkcję rodziny niezawodowej i spokrewnionej

	łączna wartość (w zł)
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 628 493,19
Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	27 625,00
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	85 581,91*
Dobry start	162 000,00

* z pomocy w formie dofinansowania do wypoczynku skorzystało 139 dzieci z rodzin zastępczych

W 2018 roku ustanowionych przez sąd zostało **27** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła łącznie **36**.

Zarówno rodzinom zastępczym, jak i rodzicom naturalnym dzieci oferowana była praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne, terapeutyczne i pedagogiczne w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Rodziny informowane były o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. W 2018 roku w ramach wspierania pieczy zastępczej zrealizowana została we współpracy z wnioskodawcą 1 inicjatywa lokalna.

W tym zawodowe rodziny zastępcze:

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, realizując funkcje interwencyjne, zapewniają dzieciom krótkoterminową opiekę zastępczą w sytuacji kryzysu rodziny naturalnej, do czasu unormowania sytuacji życiowej ich rodziny.

Celem pracy pogotowia rodzinnego jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W trakcie pobytu dziecka zapewnia się utrzymanie i umacnianie więzi z rodziną naturalną. Kontakty rodziców i krewnych z dziećmi, mają także na celu korektę zachowań i postaw wychowawczych rodziny naturalnej. Dlatego ważnym elementem w pracy pogotowia rodzinnego jest stały kontakt z pedagogiem i psychologiem. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poszukuje się możliwości umieszczenia dziecka w długoterminowej rodzinie zastępczej lub adopcyjnej. Osoby pełniące zadania pogotowia rodzinnego otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku pogotowiom rodzinnym wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **274 580,51 zł**. W okresie sprawozdawczym tj. od stycznia do grudnia 2018 roku na terenie Katowic działały **4** pogotowia rodzinne, które łącznie zapewniały **12** miejsc. W pogotowiach rodzinnych na dzień 31 grudnia przebywało łącznie **19** dzieci.

Zawodowym rodzinom zastępczym przysługuje rocznie 30 dni kalendarzowych przerwy w sprawowaniu pieczy zastępczej. W czasie urlopu zawodowej rodziny zastępczej oraz w innych szczególnych sytuacjach dzieci pozostają pod opieką rodzin pomocowych. W okresie od stycznia do grudnia 2018 r. wypłacono z tego tytułu wynagrodzenia dla rodzin pomocowych na łączną kwotę **29 273,46 zł**.

Ponadto zawodowa rodzina zastępcza, w której przebywa więcej niż 3 dzieci, ma prawo do pomocy w opiece nad dziećmi i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W tym celu zawarto umowy zlecenia z 10 osobami. Osobom tym w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **114 185,93 zł**.

Dzieci w pogotowiach rodzinnych:

	liczba dzieci w pogotowiach rodzinnych w okresie sprawozdawczym	w tym dzieci nowoprzyjęte	podstawa umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym – liczba dzieci umieszczonych w okresie sprawozdawczym – dotyczy dzieci nowoprzyjętych		
			na podstawie postanowienia sądu	w tym: zmiana z opieki instytucjonalnej na pogotowie rodzinne	w wyniku interwencji Policji
łącznie narastająco	44	22	14	0	8

Na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci przebywających w pogotowiach rodzinnych, MOPS udziela pomocy pieniężnej w ramach zadań własnych powiatu.

Zawodowe rodziny zastępcze zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą do czasu zakończenia pracy z rodziną naturalną i usamodzielnienia rodziny lub do czasu przysposobienia dziecka albo jego usamodzielnienia. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku zawodowym rodzinom zastępczym wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **239 259,78 zł**.

W 2018 roku zwarto umowę z 1 nową zawodową rodziną zastępczą. Ponadto 1 rodzina pozytywnie przeszła proces kwalifikacyjny i rozpoczęła szkolenie dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze. Obecnie w Katowicach funkcjonuje **5** zawodowych rodzin zastępczych, w których na dzień 31 grudnia przebywało **25** dzieci.

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia dziecka specjalistyczną opieką medyczną i rehabilitacją. W zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej może przebywać od 1 do 3 dzieci. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W 2018 roku w Katowicach funkcjonowała **1** zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna – do 11 kwietnia 2018 roku. Umowę rozwiązano, a dwóch nastoletnich wychowanków z pełnoobjawowym FAS umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej - z uwagi na nasilające się zachowania aspołeczne i antyspołeczne, znacznie przewyższające możliwości wychowawcze rodziny zastępczej. W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **21 652,20 zł**.

Koszt utrzymania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych:

Rodzaj zawodowej rodziny zastępczej	łączna liczba miesięcy pobytu dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	łączne wydatki na pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, wraz z remontami i wynagrodzeniami za okres sprawozdawczy narastająco (ze składkami MOPS)	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka
4 rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego - 44 dzieci	241	672 563,26	2 790,72
5 zawodowych rodzin zastępczych - 27 dzieci	192	597 439,24	3 111,66
1 zawodowa rodzina zastępcza specjalistyczna - 2 dzieci	6	32 503,27	5 417,21

4.2.2 Wsparcie dla rodzin zastępczych

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków z terenu Katowic realizowane było przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudniający wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną psychologów i pedagoga. Obejmowało ono diagnozowanie problemów rodzin zastępczych, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu powierzonych im funkcji, wzmocnienie poczucia ich odpowiedzialności za wychowywanie dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz problemów dzieci, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin zastępczych, podniesienie świadomości rodziny poprzez zwrócenie uwagi na indywidualne potrzeby jej członków. Rodzinom zastępczym udzielano również wsparcia w radzeniu sobie z pojawiającymi się kryzysami czy problemami. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin zastępczych i wychowanków w nich umieszczonych w okresie I - XII 2018 r.	432*
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w okresie I – XII 2018 r.	286*

*W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzili poradnictwo specjalistyczne dla zawodowych rodzin zastępczych oraz dla dzieci w nich umieszczonych, w ramach którego odbyło się **27** spotkań z **9** rodzinami zawodowymi. Łącznie poradnictwem objętych zostało **26** osób.

Badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze

W 2018 roku w ramach zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych, psycholodzy i pedagog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia psychologiczno – pedagogiczna stanowiąca element całościowej oceny kandydatów.

Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych sporządzonych w okresie I - XII 2018 r.	41*
Liczba osób, którym wykonano badania psychologiczno –pedagogiczne w okresie I – XII 2018 r.	54**

*W okresie sprawozdawczym wydane zostały 4 opinie psychologiczno-pedagogiczne, dotyczące 6 kandydatów (4 rodziny), sporządzone na podstawie badań psychologiczno–pedagogicznych przeprowadzonych pod koniec 2017 roku.

**W 2018 roku przeprowadzono badania psychologiczno–pedagogiczne i wydano opinie psychologiczno–pedagogiczne dotyczące 3 kandydatów (2 rodziny), których proces opiniowania rozpoczął się w 2017 roku.

Od stycznia do grudnia 2018 roku do koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zgłosiło się 76 kandydatów na rodziny zastępcze (56 rodzin), w tym 2 osoby (1 rodzina) pełniące już funkcję rodziny zastępczej niezawodowej z wnioskiem o ustanowienie jej rodziną zastępczą zawodową. Ponadto 13 osób (9 rodzin) przed rozpoczęciem procesu opiniowania złożyło rezygnację z pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w związku z czym nie zostali poddani badaniom psychologiczno–pedagogicznym i nie została wydana opinia psychologiczno–pedagogiczna. Dodatkowo dwie osoby (1 rodzina), po rozpoczęciu procesu opiniowania i poddaniu się badaniom psychologiczno–pedagogicznym, zrezygnowały z pełnienia funkcji rodziny zastępczej i nie została wydana opinia psychologiczno–pedagogiczna. W przypadku dwóch osób (1 rodzina) rozpoczęto proces opiniowania bez ponownym badań psychologiczno-pedagogicznych (badania wykonywane były w III kwartale 2018 roku), natomiast w jego trakcie rodzina zrezygnowała z pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W przypadku 5 osób (4 rodziny) badania psychologiczno–pedagogiczne zostały przeprowadzone w IV kwartale 2018 roku, natomiast opinie zostaną wydane dopiero w 2019 roku. Na wniosek Sądu Rodzinnego koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wspólnie z psychologiem sporządzili opinię dotyczącą pięciu kandydatów (4 rodziny), jednak z uwagi na krótki czas od ostatnich badań psychologiczno–pedagogicznych odstąpiono od ich ponownego przeprowadzania.

Badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej

W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne rodzicom zastępczym pełniącym funkcję rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywację rodziców zastępczych do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.

Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej sporządzonych w okresie I – XII 2018 r.	34*
Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej w okresie I – XII 2018 r.	77

*W okresie sprawozdawczym wydana została również 1 opinia (dotycząca 1 osoby) na temat posiadania predyspozycji i motywacji, która sporządzona została na podstawie badania psychologicznego przeprowadzonego pod koniec 2017 roku.

Badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej

W 2018 roku psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne kandydatom zgłaszającym gotowość do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej i pomocowej. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywację kandydatów do pełnienia powyższej funkcji.

Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej sporządzonych w okresie I – XII 2018 r.	2
Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej w okresie I – XII 2018 r.	4

Spotkania wspierające dla rodzin zastępczych (grupa wsparcia)

Adresatami grupy wsparcia były rodziny zastępcze spokrewnione. Rodzice zastępczy mieli potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej. W 2018 roku odbywały się spotkania wspierające dla rodzin zastępczych spokrewnionych. Dawały one możliwość dalszego rozwoju nabytych kompetencji oraz dzielenia się swoim doświadczeniem związanym z rodzicielstwem zastępczym. Podejmowane w czasie spotkań zagadnienia wynikały z bieżących doświadczeń uczestników, które były wzbogacane o treści służące podniesieniu kwalifikacji oraz rozwojowi osobistemu. Spotkania były prowadzone przez psychologa i pedagoga Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Liczba osób, którym udzielono wsparcia w okresie I – XII 2018 r.	6
Liczba spotkań w okresie I – XII 2018 r.	8
Liczba godzin spotkań w okresie I – XII 2018 r.	11

Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie rodzinnej pieczy zastępczej (art. 44 pkt. 5) pracownicy merytoryczni Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzili szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej. Z uwagi na małą liczbę zgłoszonych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i nowo ustanowionych rodzin zastępczych (osób gotowych do udziału w zajęciach grupowych w ramach edycji wiosennej) szkolenia w okresie sprawozdawczym od stycznia do września 2018 roku odbywały się jedynie w formie spotkań indywidualnych. W czwartym kwartale 2018 roku, w ramach edycji jesiennej, odbyło się natomiast grupowe szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze i nowo ustanowionych rodzin zastępczych. Dodatkowo, równolegle w tym czasie, szkolenie indywidualne kontynuowała jedna osoba.

Liczba osób, które wzięły udział w spotkaniach w ramach szkolenia indywidualnego w okresie I – XII 2018 r.	8
Liczba spotkań w ramach indywidualnego szkolenia w okresie I – XII 2018 r.	23
Liczba godzin spotkań szkoleń indywidualnych w okresie I – XII 2018 r.	53,5

Liczba osób, które wzięły udział w spotkaniach w ramach szkolenia grupowego w okresie I – XII 2018 r.	10
Liczba spotkań w ramach grupowego szkolenia w okresie I – XII 2018 r.	10
Liczba godzin spotkań szkoleń grupowych w okresie I – XII 2018 r.	25

W okresie sprawozdawczym szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i nowo ustanowionych rodzin zastępczych ukończyło w formie indywidualnej 8 osób (6 rodzin zastępczych), natomiast w formie szkolenia grupowego 10 osób (9 rodzin zastępczych). Ponadto w styczniu 2018 roku zgodnie z założeniami programu „Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze” w ramach II edycji szkolenia z 2017 roku (edycja jesienna) odbyły się spotkania z rodzinami uczestniczącymi w nim w miejscu ich zamieszkania. W okresie sprawozdawczym odbyło się 8 spotkań z 8 rodzinami zastępczymi spokrewnionymi (11 osób). Łączny czas trwania tych wizyt to 10 godzin.

Szkolenia dla rodzin zastępczych

W okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostało przez pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej badanie potrzeb szkoleniowych rodzin zastępczych. Na podstawie uzyskanych od rodzin zastępczych informacji wyłoniono tematy szkoleń i sporządzono ich harmonogram na następne kwartały 2018 roku.

W II kwartale 2018 roku rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe wzięły udział w szkoleniu pt. **„Zaburzenia emocjonalne u dzieci i młodzieży”** organizowanym w ramach projektu „Pomocna dłoń dla rodziny” współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. W szkoleniu udział wzięło 14 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej. Szkolenie przeprowadzone zostało metodą warsztatową, trwało 5 godzin. Celem szkolenia było przekazanie uczestnikom wiedzy na temat czynników wpływających na rozwój psychiczny dzieci i młodzieży, a także przyczyn występowania zaburzeń emocjonalnych u dzieci i młodzieży (rodzinne, społeczne, rozwojowe). Omówiono przejawy zaburzeń emocjonalnych oraz sygnały ostrzegawcze dla rodziców i opiekunów. Zwrócono uwagę na podejmowanie działań o charakterze profilaktycznym i wspierającym dziecko przeżywające trudności emocjonalne oraz przekazano praktyczne sposoby oddziaływania na dzieci i młodzież w kierunku przeciwdziałania i zapobiegania powstawaniu zaburzeniom emocjonalnym. Uczestnicy szkolenia uzyskali informacje o miejscach, w których można uzyskać specjalistyczną pomoc i wsparcie.

W IV kwartale 2018 roku odbyły się dwa szkolenia organizowane przez psychologów Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej pt. **„Radzenie sobie z trudnymi zachowaniami nastolatków”** oraz **„Zaburzenia zachowania i rozwoju u dzieci”**. W szkoleniu **„Radzenie sobie z trudnymi zachowaniami nastolatków”** udział wzięło 8 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej i zawodowej. Szkolenie trwało 5 godzin, zostało przeprowadzone metodą warsztatową i wykładową. Celem szkolenia było wzbogacenie wiedzy na temat problemów charakterystycznych w okresie dorastania i adolescencji, a także przekazanie wiedzy na temat „buntu” nastolatków – jego przejawów, znaczenia w życiu dziecka, z omówieniem zarówno potencjału rozwojowego jak i zagrożeń z niego wynikających. Uczestnicy szkolenia mieli możliwość poszerzenia swoich umiejętności z zakresu radzenia sobie z pojawiającymi się problemami, przejawami „buntu” nastolatków, wzmocnili także umiejętności pomocne w radzeniu sobie z trudnościami wychowawczymi tj. stawianie granic, komunikacja, empatia itp. W szkoleniu **„Zaburzenia zachowania i rozwoju u dzieci”** udział wzięło 6 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej i zawodowej, z czego 3 osoby brały również udział w poprzednim szkoleniu organizowanym przez pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Szkolenie trwało 5 godzin i było przeprowadzone metodą wykładową z elementami warsztatowymi. Założeniami szkoleniowymi było wzbogacenie wiedzy na temat zaburzeń zachowania i rozwoju u dzieci, poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów tworzenia się i wzmocniania zaburzeń zachowania czy przekazanie informacji dotyczących możliwości wsparcia dziecka przejawiającego trudności w zachowaniu i prawidłowym rozwoju. Dodatkowo uczestnicy szkolenia mieli możliwość poszerzyć umiejętności z zakresu radzenia sobie z pojawiającymi się problemami w funkcjonowaniu dziecka oraz wzmocnić umiejętności pomocne w radzeniu sobie z trudnościami wychowawczymi.

Inne działania

W marcu 2018 roku pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zaangażowani byli w pomoc przy realizacji zadań i działań wynikających z przygotowanej przez katowickie rodziny zastępcze inicjatywy lokalnej pod tytułem „Rodzina zastępcza – otwarte serca dla dzieci”. Dnia 17 marca 2018 roku odbyły się warsztaty artystyczne dla wychowanków rodzin zastępczych, świetlic i klubów młodzieżowych z terenu

Katowic oraz wolontariuszy zaangażowanych w działania inicjatywy. Warsztaty zostały przeprowadzone w murach Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, wzięło w nich udział około 100 dzieci.

Dnia 17 maja 2018 roku w Sali Teatralnej Pałacu Młodzieży w Katowicach odbyła się konferencja w ramach II obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Wydarzenie miało charakter otwarty i wzięło w nim udział ponad 200 osób zainteresowanych poruszaną tematyką. Konferencję swoją obecnością uświetnił Prezydent Miasta Katowice Pan Marcin Krupa, który wręczył listy gratulacyjne oraz upominki wyróżnionym rodzinom zastępczym. Konferencję zaszczylicili następujący prelegenci – Pani Liliann Krzywicka – Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS w Katowicach, Pani Łucja Niedbał – Dyrektor Ośrodka Adopcyjnego TPD w Katowicach oraz Pani Aleksandra Konieczny – Siwy i Pani Agata Grochowicka z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 5 w Katowicach. W Konferencji wzięła również udział Pani prof. nadzw. dr hab. Jolanta Jastrząb – kierownik Katedry Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, która przedstawiła prezentację z marcowych warsztatów artystycznych dla wychowanków rodzin zastępczych, przeprowadzonych na terenie ASP. Organizatorzy konferencji zadbałi również o dzieci i młodzież przybyłą w tym dniu wraz z opiekunami do Pałacu Młodzieży. Przygotowane dla nich gry, zabawy oraz szereg innych atrakcji prowadzone były przez animatorów w Sali Marmurowej obiektu. Z atrakcji skorzystało około 150 dzieci.

4.2.3 Usamodzielniani wychowankowie

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych mogą otrzymać:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie.

	Liczba osób narastająco	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie (w zł.)	Łączna wartość (w zł.)
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	36	36	3 441,42	123 891,03
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	154	1 366	469,23	639 360,21
Pomoc na zagospodarowanie	24	24	1 631,04	39 144,99

A ponadto:

- pomoc w formie pracy socjalnej, mającą na celu integrację ze środowiskiem i usamodzielnienie życiowe wychowanka; z tej formy pomocy korzystają wszyscy usamodzielniani wychowankowie.

Pomoc na usamodzielnienie udzielana jest na podstawie sporządzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Program sporządza osoba usamodzielniana wraz z wyznaczonym opiekunem przy współudziale pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, w sytuacji diagnozowania poważnych problemów opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni występują do Sądu o wydanie stosownych zarządzeń opiekuńczych. W 2018 roku z takimi wnioskami wystąpiono w stosunku do 47 rodzin. Po wyczerpaniu możliwości udzielenia dziecku pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, dziecko może zostać skierowane na pobyt całodobowy w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Zakątek”;
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Stanica”;
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Tęcza”;
4. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1;
5. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2;
6. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3.

W swojej strukturze placówki z pkt. 1-3 prowadzą mieszkanie usamodzielnienia.

	Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie interwencyjnym w 2018r.		Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie socjalizacyjnym w 2018r.		Liczba zmienionych dla dzieci skierowań z trybu interwencyjnego na socjalizacyjny w 2018r.	
	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic
Domy Dziecka	45	0	15	0	39	0

Ponadto w przypadkach, kiedy nie było możliwe skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku miejsc w placówkach na terenie Katowic, wnioskowano do innych powiatów o wydanie skierowań do placówek położonych na terenie tych powiatów – na podstawie powyższych wniosków w 2018 roku umieszczono na terenie innych powiatów 2 dzieci.

Losy wychowanków w ww. placówkach w 2018 roku przedstawia tabela poniżej.

Liczba dzieci z Katowic, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze	
Ogółem	78
W tym biorąc pod uwagę powód zwolnienia:	
Dom rodzinny	25
Rodzina zastępcza	12
adopcja	1
Zakwalifikowanie do innej formy opieki, jakiej?	
Placówka resocjalizacyjna	3
Schronisko dla nieletnich	2
Dom Samotnej Matki	0
Inne np. pełnoletność	35

4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną

Ogólna liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną

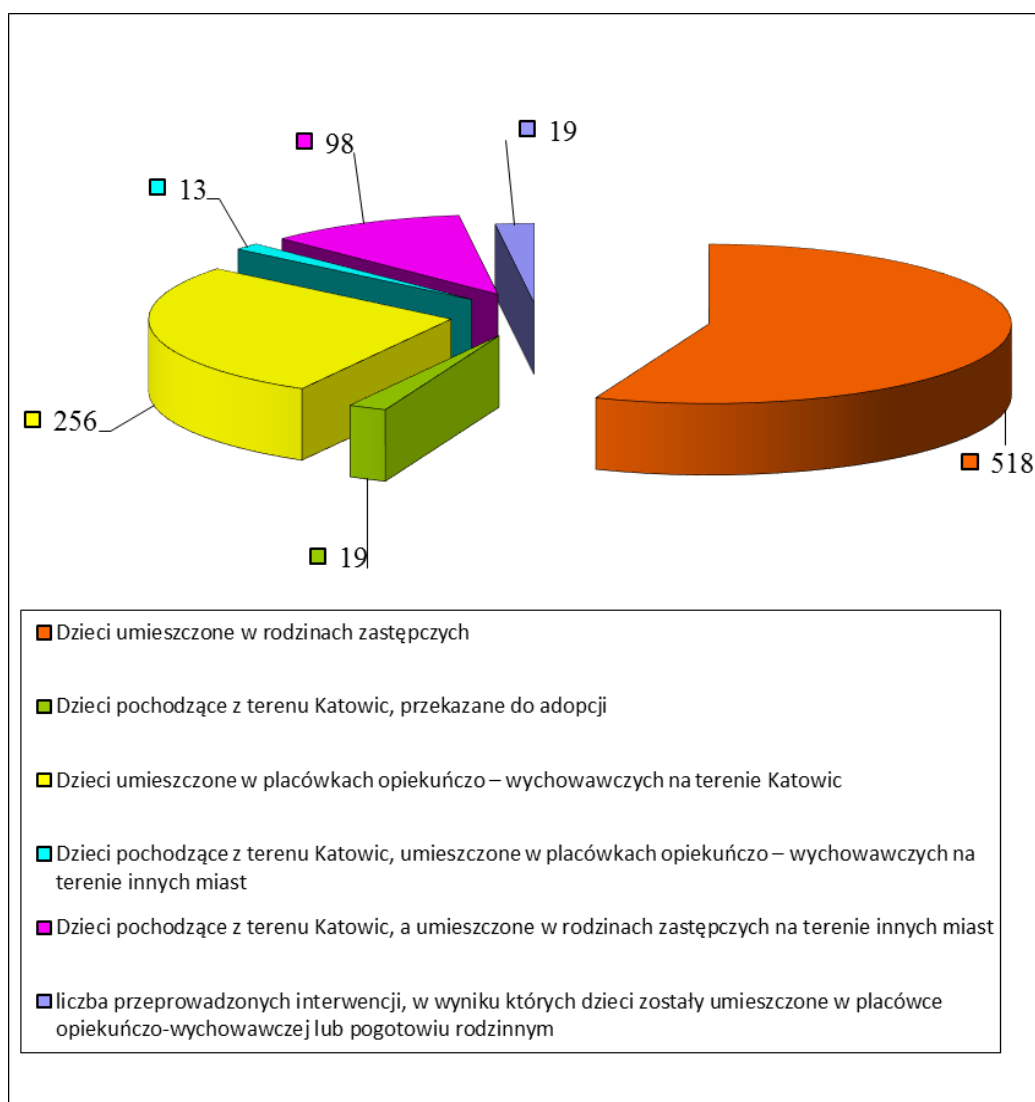
Formy prorodzinne

Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych	518
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przekazane do adopcji	19
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, a przebywające w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie innych miast	98
Razem	635

Formy instytucjonalne

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Katowic	256
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych miast	13
Razem	269

Po przeprowadzeniu 19 interwencji w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pogotowiu rodzinnym zostało umieszczonych 23 dzieci.

4.3.3 Dzieci w zakładach opiekuńczo - leczniczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywa koszt wyżywienia i zakwaterowania dzieci, które są pozbawione opieki rodziców i ze względu na stan zdrowia Sąd umieścił je w zakładzie leczniczo-opiekuńczym. Koszt opłaty za jeden miesiąc wynosi nie mniej niż dwukrotna wartość najniższej emerytury. W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku opłacany był pobyt i wyżywienie za 13 dzieci. Wydatki łącznie na ten cel wyniosły w okresie sprawozdawczym **369 326,13 zł**.

4.4 Pomoc dla dzieci i ich rodzin

4.4.1 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych

Zadanie w części realizowane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, działających na podstawie Uchwały Nr XLIX/1006/17 Rady Miasta Katowice z dnia 23 listopada 2017 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok.

- **ŚWIETLICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat (w szczególnych sytuacjach dzieciom w wieku 5 lat lub powyżej 15 roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci

w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie. Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego.

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	21 + 2*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, Pl. Powstańców 3	45 + 18*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	36 + 5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	40 + 5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	37 + 7*
RAZEM	179+ 37*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie ferii zimowych i wakacji letnich 2018 r.

• **ŚWIELICE SPECJALISTYCZNE PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE**

Umowy i finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
<u>Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej</u>			
1. Świetlice Specjalistyczne			
1	Świetlica Specjalistyczna ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	70
2	Świetlica Specjalistyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	35
3	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
4	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	40
5	Świetlica Specjalistyczna im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
6	Świetlica Specjalistyczna im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
7	Świetlica Specjalistyczna ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	55
<u>Placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej</u>			
1. Świetlice Opiekuńcze			
10	Świetlica Opiekuńcza im. św. Wojciecha ul. Chopina 14/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	25
11	Świetlica Opiekuńcza „NIKISZ” Polskiego Towarzystwa Kulturalnego pl. Wyzwolenia 18, Katowice	Polskie Towarzystwo Kulturalne	30
12	Świetlica Opiekuńcza dla dzieci w wieku przedszkolnym, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika	15
13	Świetlica Opiekuńcza zwana Klubem Dziecięco-Młodzieżowym „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	30
2. Koła zainteresowań			
14	Koło zainteresowań pod nazwą „Klub Profilaktyczny EKIPA” ul. Bednorza 20, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	30

15	Koło zainteresowań „W Słonecznej Dolinie” ul. Dudy Gracza 6, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	15
Placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę			
16	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	brak określonego maksymalnego limitu
17	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice Bogucice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	brak określonego maksymalnego limitu
18	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice-Śródmieście	Parafia Ewangelicko-Augsburska	brak określonego maksymalnego limitu
RAZEM:			435

4.4.2 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych

• **SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** są kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 12-18 lat (w szczególnych sytuacjach powyżej 18 roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzącej się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	12
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	25
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	14 + 1*
RAZEM	51+ 1*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczają do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2018 r.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku całkowity koszt zadania (Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe) wyniósł **2 058 325,78 zł**.

Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowały: zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2018, w którym wzięło udział **172** dzieci (w tym **131** dzieci wychowanków Świetlic i **30** wychowanków Klubów oraz **11** dzieci ze środowiska lokalnego) i letni wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2018, w którym wzięło udział **233** dzieci (w tym **139** dzieci wychowanków Świetlic i **38** wychowanków Klubów, **38** dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczają do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2018 roku oraz **18** dzieci ze środowiska lokalnego).

• **SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE**

Umowy i finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej			
Kluby Młodzieżowe			
1	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	20
2	Młodzieżowy Klub Specjalistyczny ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	25
RAZEM:			45

Monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz prowadzenie pomocy w nauce i reedukacji szkolnej jest priorytetem w działaniu każdej Świetlicy i Klubu, bez względu na podmiot prowadzący. Wynika to z doceniania roli wykształcenia w uzyskaniu samodzielności wychowanków w ich dorosłym życiu.

4.4.3 Pomoc dla dzieci w postaci świadczeń

W ramach pomocy dla dzieci realizowano następujące świadczenia:

- Dożywianie dzieci i młodzieży

Głównymi realizatorami dożywiania byli:

- placówki oświatowe we współpracy z Wydziałem Edukacji i Sportu oraz Centrum Usług Wspólnych,
- podmioty niepubliczne wyłonione zgodnie z procedurą ustawy Prawo zamówień publicznych: „VICTUS” Tomasz Brzezina – firma przygotowująca i dowożąca gorące posiłki uczniom Szkoły Podstawowej Nr 7 Specjalnej, Szkoły Podstawowej Nr 55 Specjalnej oraz Szkoły Podstawowej Nr 61 Specjalnej.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, tutejszy Ośrodek w porozumieniu z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice zapewnił posiłek wszystkim potrzebującym dzieciom. W każdej z dzielnic miasta dyżurowały szkoły, w których wydawano posiłki. Rozwiązanie to pozwoliło na zapewnienie dzieciom dożywiania, także w okresie przerw w nauce szkolnej.

- Dowóz posiłków do szkół

W ramach ww. zadania, zapewniono dowóz posiłków do 9 szkół na terenie miasta Katowice. Z tej formy pomocy skorzystało 145 uczniów. Na realizację zadania wydano kwotę **70 705,00 zł.**

- Dożywianie dodatkowe

Jednym z ważniejszych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w stosunku do których istnieją uzasadnione przesłanki o możliwości wykorzystania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z rodzin, które nie są w stanie zapewnić swym dzieciom zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym odpowiedniego dożywiania. W 2018 roku realizatorami dożywiania dodatkowego byli: Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 5 i Nr 7 oraz firma GASTRO-SERWIS II Sp. z o.o. Na realizację zadania wydano kwotę **92 284,70 zł.**

Wydatki w ramach pomocy dzieciom:

	Realizacja przez MOPS dożywiania uczniów	Realizacja dożywiania bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego	Dożywianie w żłobku i przedszkolu	Dożywianie dodatkowe
Liczba dzieci	2 453	60	1 088	86
Kwota (w zł)	2 346 489,97	24 569,59	1 973 876,26	92 284,70

Wypoczynek dzieci

W 2018 roku zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach ogłosił zamówienie na usługę społeczną polegającą na zorganizowaniu wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowościach górskich. Organizator wypoczynku zobowiązany został w ramach zawartej umowy do przestrzegania standardów dotyczących m.in.: zakwaterowania, obiektów kolonijnych, warunków sanitarnych, zapewnienia odpowiedniej kadry wychowawców, stawki żywieniowej, ubezpieczenia oraz opieki medycznej. Organizatorem wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowościach: Laliki i Korbielów została Agencja Turystyczna OLA ul. Fojkisa 4a/4, Siemianowice Śląskie.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom:

	Wypoczynek dzieci	Wyprawka szkolna dla dzieci	Zielona szkoła	Bilety dla dzieci na dojazd do szkół, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych
Liczba dzieci	389	2	50	3
Kwota (w zł)	403 626,08	120,00	19 775,00	715,60

W 2018 roku w ramach opieki nad dzieckiem i rodziną zrealizowanych zostało we współpracy z wnioskodawcami 10 inicjatyw lokalnych.

4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2018” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną – szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.

4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny.

1. Budowanie sieci placówek wsparcia dziennego

ŚWIETLICE

Dzielnica miasta	2014		2015		2016		2017		2018	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	5	161	4	155	4	155	4	155	4	155
Nikiszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Dąb	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Józefowiec	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Koszutka	1	40	1	40	1	40	1	40 od 1 VII- 35*	1	35
Ligota	1	29	1	30	1	30	1	30	1	30
Załęże	2	85	2	85	2	85	2	85	2	85
Szopienice	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Brynów	1	20	1	18	1	18	1	20	1	20
Zawodzie	1	28	1	30	1	30	1	30	1	30
Murcki	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Giszowiec	1	50	1	30	1	30	1	30	1	30
Katowice łącznie	17	546	16	539	16	539	16	541 od 1 VII – 536*	16	536

* od 1 VII 2017 r. Świetlica zmniejszyła liczbę miejsc z 40 na 35

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba świetlic ogółem	17	16	16	16	16
Liczba świetlic środowiskowych typu opiekuńczego*	5	4	4	4	4
Liczba świetlic środowiskowych typu specjalistycznego*	12	12	12	12	12

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

OGNIKO WYCHOWAWCZE, KOŁA ZAINTERESOWAŃ

Dzielnica miasta	2015		2016		2017		2018	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	2	30	1	15	1	15	1	15
Szopienice	1	30	1	30	1	30	1	30
Katowice łącznie	3	60	2	45	2	45	2	45

KLUBY

Dzielnica miasta	2014		2015		2016		2017		2018	
	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc
Śródmieście	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Szopienice	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
Brynów	1	8	1	8	1	10	1	10	1	10
Koszutka	1	15	1	15	1	15	1	15 od 1 VII- 20*	1	20
Zawodzie	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Katowice łącznie	5	78	5	78	5	80	5	80 od 1 VII- 85*	5	85

* od 1 VII 2017 r. Klub zwiększył liczbę miejsc z 15 na 20

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba klubów ogółem	5	5	5	5	5
Liczba klubów typu opiekuńczego*	0	0	0	0	0
Liczba klubów typu specjalistycznego*	5	5	5	5	5

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Kluby młodzieżowe stanowią kontynuację pracy prowadzonej w Świetlicach.

2. Zapewnienie opieki dzieciom

Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną – ogółem, w tym:	2014	2015	2016	2017	2018
	614	615	801	776	774
Dzieci skierowane do instytucjonalnych form opieki	46*	78*	282	262	256
Dzieci przebywające w rodzinnej opiece zastępczej	568	537	519	514	518

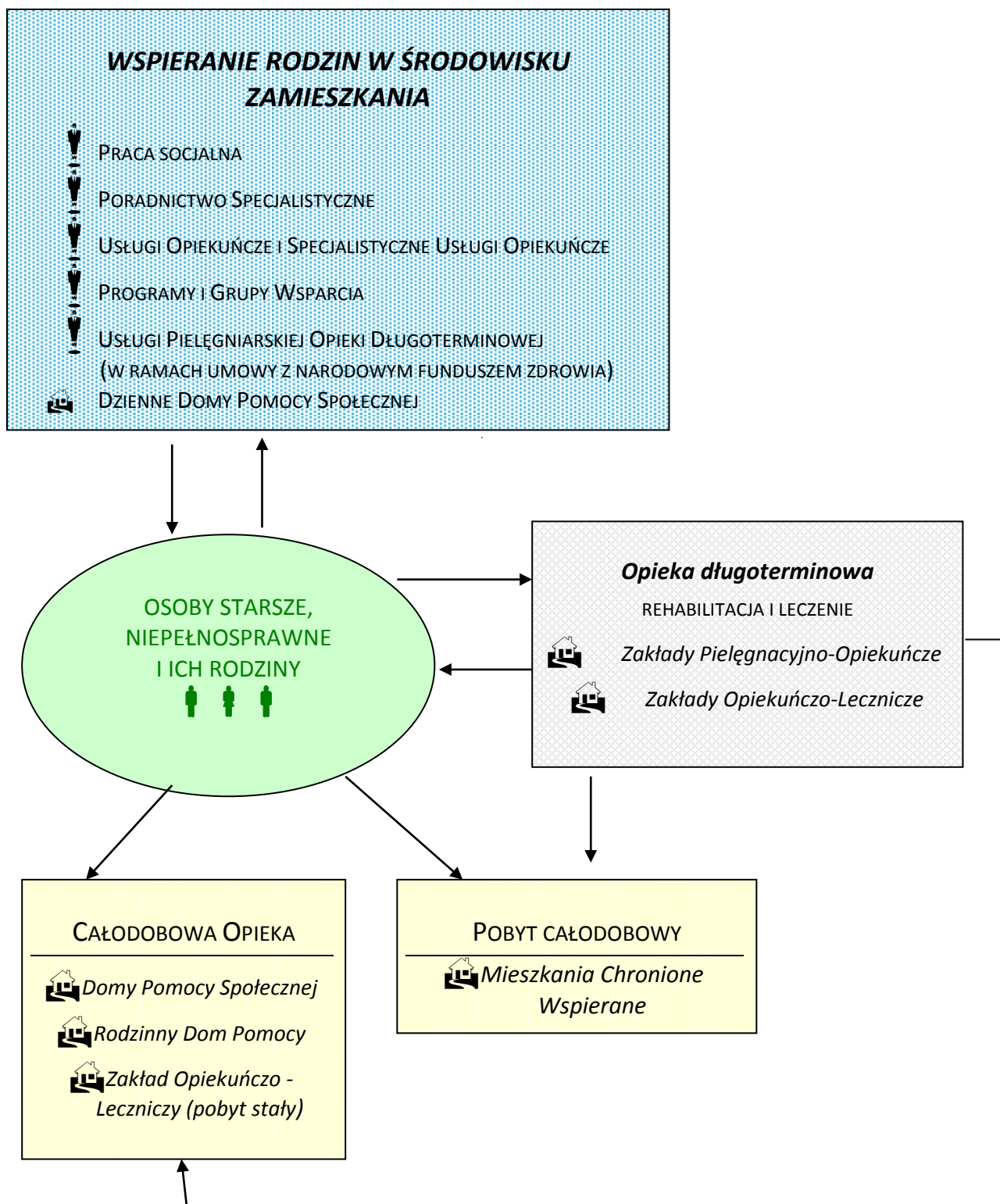
*liczba wydanych skierowań w danym roku

3. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Liczba wychowanków objętych pomocą:	2014	2015	2016	2017	2018
Finansową	185	174	177	171	166
Rzeczową	32	32	33	46	24
Lokalową z zasobów miejskich	32	16	42	38	23
Wydatki na realizację programu	905 977,47	880 593,15	989 086,19	923 510,56	802 396,23

Z uwagi na możliwość pozostawania w oparciu o art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w dotychczasowej formie opieki zastępczej tj. w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej po ukończeniu 18 roku życia, do czasu ukończenia nauki, jak również zakończonym procesem usamodzielniania, zmniejszeniu uległa liczba usamodzielnianych wychowanków.

V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Wspieranie osób w wieku senioralnym stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

5.1 Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi świadczone są przez firmy, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy.

Wykaz realizatorów, którzy w 2018 roku świadczyli usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na podstawie umów zawartych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób*	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg ostatnio obowiązującej umowy (w zł.)**	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Śląski Zarząd Wojewódzki PKPS Katowice, ul. Korfantego 84a	Opiekuńcze część 1***	-	7 631,56	137 749,66	18,05	-
2	Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna Warszawa, ul. Kwiatowa 7a	Opiekuńcze część 2***	-	6 870,50	125 043,10	18,20	-
3	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3***	-	7 248,84	135 553,31	18,70	-
4	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 4***	-	4 012,25	75 029,08	18,70	-
5	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 1***	-	403,14	8 062,80	20,00	-
6	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2***	-	2 442,50	48 850,00	20,00	-
7	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „Convivere” Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3***	-	296,00	5 920,00	20,00	-

8	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 4***	-	598,75	11 076,88	18,50	-
9	Konsorcjum: HDOMedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/203	Opiekuńcze część 1	517	89 540,71	1 636 804,17	18,28	18,28
10	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2	474	88 600,11	1 594 801,98	18,00	18,00
11	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3	401	86 202,18	1 698 183,05	19,70	19,70
12	Konsorcjum: HDOMedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/203	Opiekuńcze część 4	332	60 444,09	1 128 491,16	18,67	18,67
13	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 1	38	3 481,73	63 367,46	18,20	18,20
14	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2	127	24 741,49	494 829,80	20,00	20,00
15	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3	27	3 204,63	64 092,60	20,00	20,00
16	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 4	61	4 971,99	90 987,49	18,30	18,30
17	Usługi Opiekuńczo-Pielęgnacyjne oraz Transportowe Beata Janota-Nikłasińska, Katowice, ul. Kurpiowska 13/22	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	151,00	3 173,00	20,00/23,00	21,01
RAZEM:			1 978	390 841,47	7 322 015,54	-	-

*W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

**Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze i dni wolne/święteczne oraz w godzinach nocnych.

*** W I'18 r. zapłacono za usługi w XII'17 r. na podstawie umowy obowiązującej do 31.12.2017 r.

Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach Programu „Słonecznik”

W 2018 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze, które z powodu swojego wieku oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy (liczba umów)	14 (18)
Liczba godzin wolontariatu	550,25
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	9 999,42

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

Grupa wsparcia „Radość życia – Mogę wszystko”

Program realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boya Żeleńskiego 83. Celem głównym programu jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego. Zgodnie z założeniami programu jest to grupa otwarta, dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, które chcą być jeszcze aktywne i przykładem dla innych. Każda osoba w trakcie spotkań robi to, na co ma ochotę tzn. część wykonuje prace ręczne w ramach terapii zajęciowej, inni rozwiązują krzyżówki, inni z kolei uczą się obsługi komputera, komórek czy podstawowych zwrotów z języka angielskiego. W przypadku gdy dane zajęcia są typowo tematyczne, wtedy cała grupa bierze w nich udział jednocześnie. Dodatkową atrakcją jest udział w imprezach integracyjnych z młodzieżą np. z okazji Dnia Seniora, wycieczkach autokarowych itp. Planowane też są wyjścia do kina, bądź teatru, muzeów lub innych atrakcyjnych miejsc. Prowadzone są zajęcia nordic walking. Dzięki zakupionym kijkom do nordic walking seniorzy biorący udział w programie mają możliwość inicjowania i wspierania rekreacji ruchowej poprzez wspólne wyjścia w różne miejsca w okolicy, na spacer: np. Rybaczówka w Giszowcu, Park Zadole w Ligocie, Park Kościuszki w Katowicach, ZOO i Rosarium w Chorzowie, Dolina „TRZY STAWY”.

W ramach programu prowadzone są również zajęcia z rehabilitantem. Zajęcia te cieszą się ogromną popularnością, gdyż seniorzy nieodpłatnie mają możliwość nauki i wykonania przez godzinę prostych ćwiczeń poprawiających nie tylko ich samopoczucie, ale również codzienne funkcjonowanie. W zajęciach w ramach ww. programu organizowanego przez TPPS 8 uczestniczyło 65 seniorów.

Program o tej samej formule realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2018 roku z zajęć grupy skorzystało 20 osób.

Moduł psychologiczny do programu „Radość życia – wszystko mogę”

W 2018 roku psycholog CPS kontynuował współpracę z koordynatorem programu grupy wsparcia „Radość życia – wszystko mogę”. Wzbogacono aktualnie istniejący program o moduł zajęć o charakterze psychologicznym. Celem warsztatów była ogólna poprawa samopoczucia i funkcjonowania uczęszczających na zajęcia seniorów. Zajęcia dotyczyły norm i zasad panujących w grupie, komunikacji, umiejętności współpracy, tolerancji, poczucia własnej wartości, itp. Zamierzeniem osób prowadzących była poprawa funkcjonowania i współpracy członków grupy, zwiększenie otwartości, uwrażliwienie na potrzeby innych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, wzrost poczucia własnej wartości oraz w konsekwencji zwiększenie satysfakcji z własnego życia.

Średnia liczba uczestników zajęć w 2018 r.	40
Liczba przeprowadzonych zajęć w 2018 r.	2
Liczba godzin zajęć w 2018 r.	6

Pomoc w ramach Budżetu Obywatelskiego dla Rady Jednostki Pomocniczej Załęże

W 2018 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego sfinansowano wyjazd seniorów z Załęża do Bielska-Białej (Szyndzielnia). Kwota dofinansowania wyniosła **1 500,00 zł**.

Pomoc w ramach inicjatywy lokalnej „Aktywny Senior 55+”

W 2018 roku ze środków budżetu miasta Katowice sfinansowano zajęcia ruchowe i kulturalne skierowane do osób w wieku 55 + zamieszkałych w dzielnicy Piotrowice i Ochojec w wysokości **13 991,94 zł**.

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Wykaz DDPS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umów zawartych z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez:	Liczba miejsc Pobyty/Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobyty/Posiłki na wynos
1	DDPS 1 ul. Czecha 2	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	50 / 20	66 / 25
2	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50 / 30	56 / 41
3	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37 / 21	45 / 30
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	45 / 30	54 / 39
5	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45 / 30	48 / 47
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98/65	117 / 87
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41 / 26	53 / 29
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	36 / 20	46 / 25
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25 / 20	31 / 29
RAZEM:			427 / 262	516 / 352

Wsparcie Dziennych Domów Pomocy Społecznej w ramach Budżetu Obywatelskiego

W 2018 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego zrealizowano zadanie pod tytułem wsparcie Dziennych Domów Pomocy Społecznej (mieszczących się przy ul. Czecha 2, Wiślana 9, Głogowska 23, Świdnicka 35a, Oblatów 24, Gliwicka 74a, Tysiąclecia 45a), w ramach którego wydatkowano kwotę **212 320,43 zł** z przeznaczeniem na wyposażenie ogrodu, sprzęt rehabilitacyjny, meble, drobne wyposażenie kuchni, urządzenie mini siłowni oraz ogrodzenie.

5.4 Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie udzielenie wsparcia osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez dom pomocy społecznej. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione wspierane będące komórkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach:

1) Mieszkanie Chronione Wspierane dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi.

Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Gliwickiej 74a i przeznaczone jest dla 7 osób.

2) Mieszkanie Chronione Wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 1.

Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 8 osób.

3) Mieszkanie Chronione Wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 2.

Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 6 osób.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- 8 osób w mieszkaniu chronionym wspieranym dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi przy ul. Gliwickiej 74,
- 12 osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 1 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a,
- 7 osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 2 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły **798 170,26 zł.**

5.5 Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2018 roku MOPS przeprowadził **311** postępowań administracyjnych w sprawie skierowania osób starszych i/lub niepełnosprawnych do domu pomocy społecznej, z czego:

- **155** osób skierowano do dps na terenie Katowic (w tym 47 osób skierowano również do dps położonych na terenie innych powiatów),
- **161** osób zostało skierowanych do dps położonych na terenie innych powiatów, w tym:
 - **80** osób do dps dla osób w podeszłym wieku,
 - **39** osób do dps dla osób przewlekle somatycznie chorych,
 - **15** osób do dps dla osób przewlekle psychicznie chorych,
 - **8** osób do dps dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
 - **2** osoby do dps dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie
 - **16** osób do dps dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
 - **1** osoba do dps dla osób uzależnionych od alkoholu.
- **1** osobie odmówiono skierowania do dps,
- w **41** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia.

Ruch pensjonariuszy w dps na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2018	Zmarło lub zrezygnowało w 2018 r.	Przyjęto w 2018 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2018 r.
DPS „PRZYSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	88	15	15	47	10
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	98	26	27	78	10

DPS „SENIOR RESIDENCE” przy ul. Pijarskiej 4	97, w tym 80 dla mieszkańców w Katowic	97, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	25, w tym 5 osób spoza gminy Katowice	27, w tym 5 osób spoza gminy Katowice	54, w tym 4 osoba oczekująca spoza gminy Katowice	6 osób z Katowic
dps na terenie innych powiatów	-	-	96*	92	155	-

*w tym 6 osób przeniesionych do dps na terenie Katowic

Domy pomocy społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS na nowych zasadach (stan na 31.12.2018)	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	79	4 182,73 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	89	3 944,22 zł
DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4	97, w tym 17 osób spoza gminy Katowice	3 622,00 zł – dla mieszkańców Katowic 4 200,00 zł – dla osób spoza gminy Katowice

Domy pomocy społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób, które przebywały w DPS, na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w dps na terenie innych gmin
dps na terenie innych gmin	626	16 374 381,12 zł

Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art. 52 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby od 01.01.2017 do 28.02.2018 roku wynosił **2 700,00 zł**. Od 01.03.2018 roku miesięczny koszt wynosi **2 762,10 zł**.

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży, obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W okresie I-XII 2018 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **8** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły **264 168,00 zł**.

5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2018

W roku 2018 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2018 roku, skorzystały ze świadczeń w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **1 929** osób (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).

2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **970** osób, w tym **335** osób z tytułu wieku oraz **635** osób z tytułu niepełnosprawności.

3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **791** osób, w tym **522** osoby skorzystały również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne.

4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- **175** osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- **6** osób w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
- **14** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

Lp.	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	67
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	33
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	11
4.	Osoby skierowane do prawnika - konsultacje prawne	104
5.	Osoby skierowane do psychologa	50
6.	Osoby objęte wolontariatem	17
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	42
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	148

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trójglicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2018 roku poinformowano **249** osób o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. W roku 2018 objęto systemem **52** nowe osoby.

5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

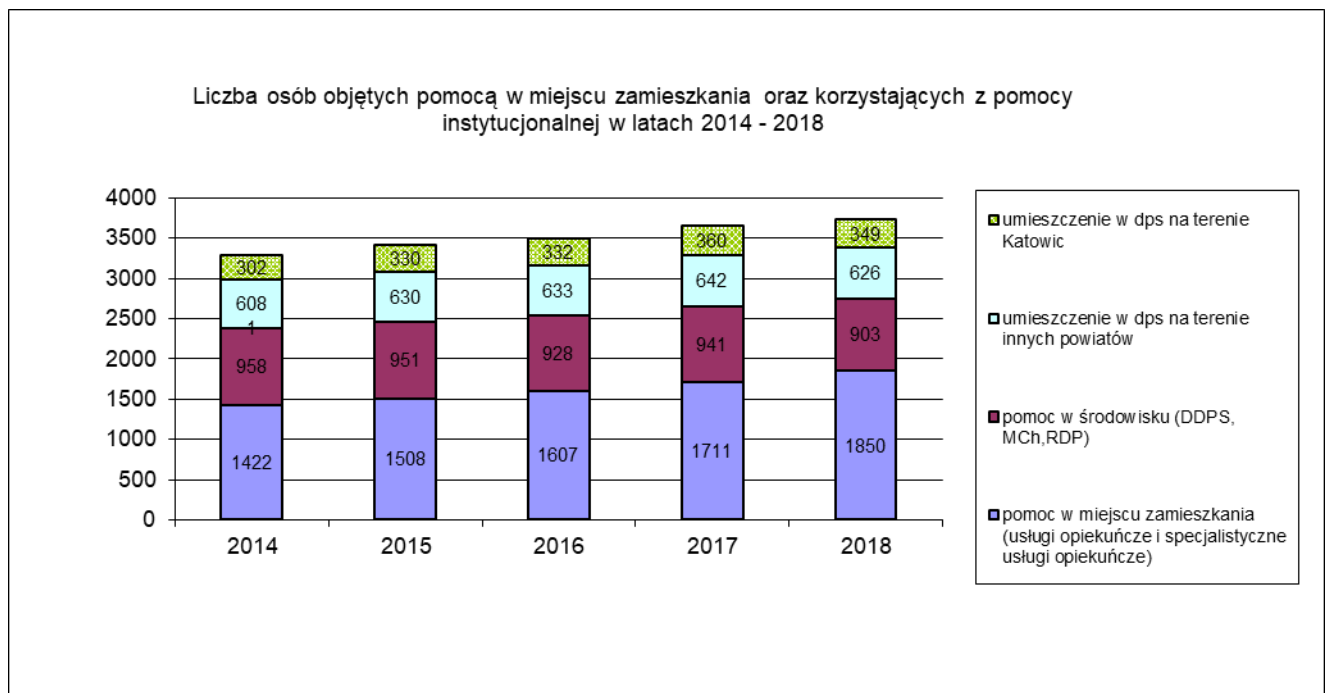
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu wspierania osób w wieku senioralnym.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Wydatki na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (w zł.)	20 820 468,75	21 669 393,59	22 893 836,19	23 989 419,70	24 799 070,80
Liczba osób, które skorzystały z pomocy	3 290	3 419	3 500	3 654	3 728
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	6 328,41	6 337,93	6 541,10	6 565,25	6 652,11

W 2018 roku nastąpił wzrost wydatków na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Na zmianę wysokości wydatków miała wpływ zmiana stawek za 1 godzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, które uległy zwiększeniu w związku z ogłoszeniem Obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2018 roku po przeprowadzeniu negocjacji zgodnie z zapisami ustawy z dnia 22 lipca 2016 roku o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw. Nastąpił również wzrost średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych dps.

2. Zapewnienie opieki

3. Sieć Ośrodków Wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba miejsc w OW w podziale na dzielnice	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Dzielnica Śródmieście - Wschód	56	56	56	56	56
Dzielnica Załęże	67	67	67	67	67
Dzielnica os. Tysiąclecia	58	58	58	58	58
Dzielnica Dąb	45	45	45	45	45

Dzielnica Koszutka	163	163	163	163	163
Dzielnica Zawodzie	70	70	70	70	70
Dzielnica Ligota	75	75	75	75	75
Dzielnica Bogucice	75	75	75	75	75
Dzielnica Piotrowice	80	80	80	80	80
RAZEM:	689	689	689	689	689

4. Aktywizacja środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba umów zawartych z wolontariuszami	15	16	7	19	18
Liczba umów alimentacyjnych i porozumień zawartych z rodziną w sprawie pomocy usługowej	98	105	89	110	105
Liczba osób objętych usługami w ramach pielęgniarstwa długoterminowego	53	78	76	78	81

W 2018 roku zawarto łącznie **105** porozumień i umów z rodzinami w sprawie pomocy usługowej, w wyniku czego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaoszczędził kwotę **131 882,79 zł**. Wzrosła liczba osób korzystających z pielęgniarstwa długoterminowego, wymagających wzmożonej opieki medycznej – w 2018 roku objęto tymi usługami **81** osób. Oszczędności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tego tytułu wyniosły **229 260,72 zł**.

5. Zapewnienie opieki całodobowej

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów w 2018 roku

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 6 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	
Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	ok. 4 miesiące
Dom dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	
Dom dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ok. 7 miesięcy

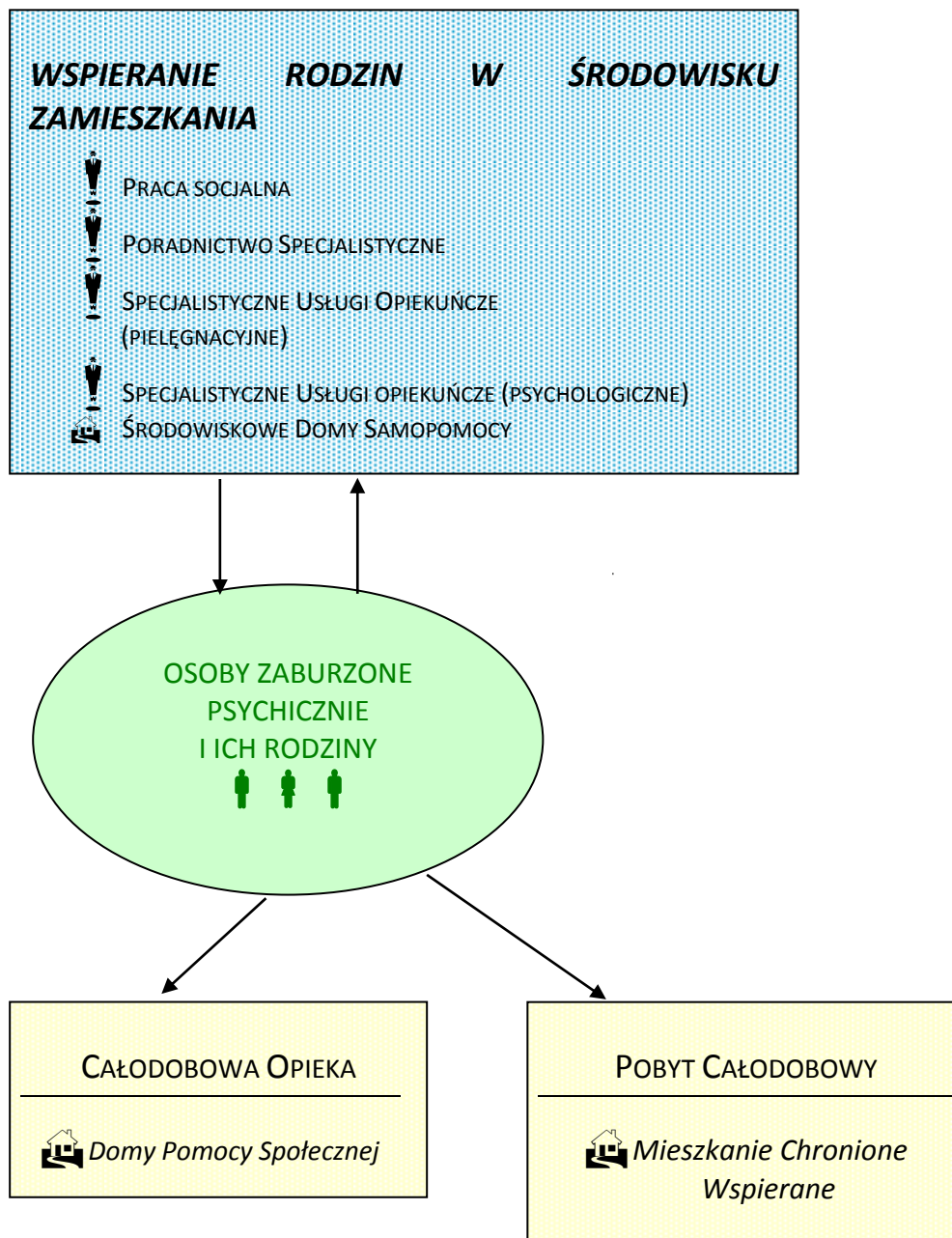
Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w DPS na terenie Katowic w 2018 roku

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 8 miesięcy*
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	

*nie uwzględniono okresu oczekiwania osób kierowanych do DPS Senior Residence w trybie interwencyjnym

Czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów jest zróżnicowany ze względu na typ domu, a nie jego położenie regionalne. Wskazać należy, że rzeczywisty czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie Katowic jest znacznie krótszy, aniżeli czas podany w niniejszym sprawozdaniu, ponieważ w momencie gdy nadchodzi termin przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej, bardzo często składany jest przez nią wniosek o przesunięcie terminu przyjęcia.

VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM

Pomoc osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Katowicach. Głównym celem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest stworzenie systemu oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, służącego podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi. Na system pomocy skierowany do tej kategorii klientów składa się:

6.1 Praca socjalna

Praca socjalna kierowana na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczeniu, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi (CRS).

Liczba osób korzystających	462
Liczba godzin	6 938

W ramach pracy socjalnej w Centrum Rehabilitacji Społecznej prowadzona jest grupa wsparcia, w której uczestniczą osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy jest zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych.

Od 01.01.2018 - 31.12.2018 roku dla grupy **10** osób prowadzone były zajęcia Pracowni Terapii Zajęciowej „Twórcy sztuki”. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie.

6.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane są w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom. Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwia udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia. Specjaliści ds. uzależnień współpracują również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielają wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzą również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

	Liczba godzin	Liczba osób
Konsultacje dla podopiecznych na miejscu	289	114
Konsultacje dla podopiecznych w środowisku	456	235
RAZEM:	745	349

6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne),
- osób upośledzonych umysłowo,
- osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Wykonawca	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt w zł	Cena 1 godz. usług
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego, ul. Kilińskiego 19, Katowice	103	6193	441 162,26	71,23

6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgniacyjne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Na terenie miasta Katowice specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgniacyjne) dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były przez firmę, z którą Ośrodek zawarł stosowną umowę na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług (w zł.)
Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi*	-	222,00	4 662,00	21,00
Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11	2 804,48	58 894,08	21,00
RAZEM:		11	3 026,48	63 556,08	-

*w I'18 zapłacono za usługi w XII'17 na podstawie umowy obowiązującej do 31.12.2017 r.

Do zakresu świadczonych usług należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych oraz pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.

6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) przeznaczony jest dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby przewlekłe psychicznie chore, upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem tej rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiągany między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie

gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wykaz ŚDS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Do kogo kierowane:	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z ŚDS
1	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ"	Do osób z zaburzeniami psychicznymi będących mieszkańcami Katowic.	34	40
2	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 2 dla Osób upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74 a w Katowicach	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia neurologiczne, będących mieszkańcami Katowic.	25	28
3	Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	Do osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny zasięg placówki mieszkańcami innych miast, na terenie których nie ma tego typu placówki.	34	39
4	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Caritas Archidiecezji Katowickiej	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia neurologiczne, będących mieszkańcami Katowic.	20	21
RAZEM				113	128

W związku z brakiem możliwości przygotowywania gorących posiłków w dwóch ŚDS, usługa ta realizowana jest przez podmioty, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy

Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Nazwa podmiotu, który realizuje usługę	Sposób realizacji	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z posiłków w ŚDS
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23 w Katowicach	Posiłki są dowożone do ŚDS	20	19
Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Bar „Marcepan” ul. Zawiszy Czarnego 16a w Katowicach	Podopieczni ŚDS spożywają posiłki w Barze „Marcepan”	34	12
RAZEM			54	31

6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy osobom zaburzeniom psychicznym i ich rodzinom.

1. Zakres pomocy

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Wydatki na realizację usług świadczonych osobom zaburzeniom i ich rodzinom (w zł.)	778 175,84	811 768,48	831 034,93	874 023,47	902 246,10
Liczba osób, które skorzystały z usług	897	721	706	647	593
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	867,53	1 125,89	1 177,10	1 350,89	1 521,49

W 2018 roku zmniejszyła się liczba osób korzystających z usług, nastąpił natomiast wzrost kosztów pomocy w przeliczeniu na 1 osobę, co związane jest ze wzrostem liczby godzin wykonywanych usług dla tych osób. Na zmianę wysokości wydatków miała wpływ zmiana stawki za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych przez pracowników zatrudnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Stawka uległa zwiększeniu w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia osób zatrudnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w związku z ogłoszeniem Obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2018 roku.

2. Zakres pomocy CRS

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych, jak i projektów finansowanych ze środków zewnętrznych (dotacje celowe).

Rok	Liczba osób objęta usługami specjalistycznymi	Liczba osób objęta poradnictwem specjalistycznym	Łącznie liczba klientów
2014	113	589	702
2015	117	416	547
2016	107	438	545
2017	109	388	497
2018	103	359	462

3. Liczba osób uczestnicząca w projektach/programach

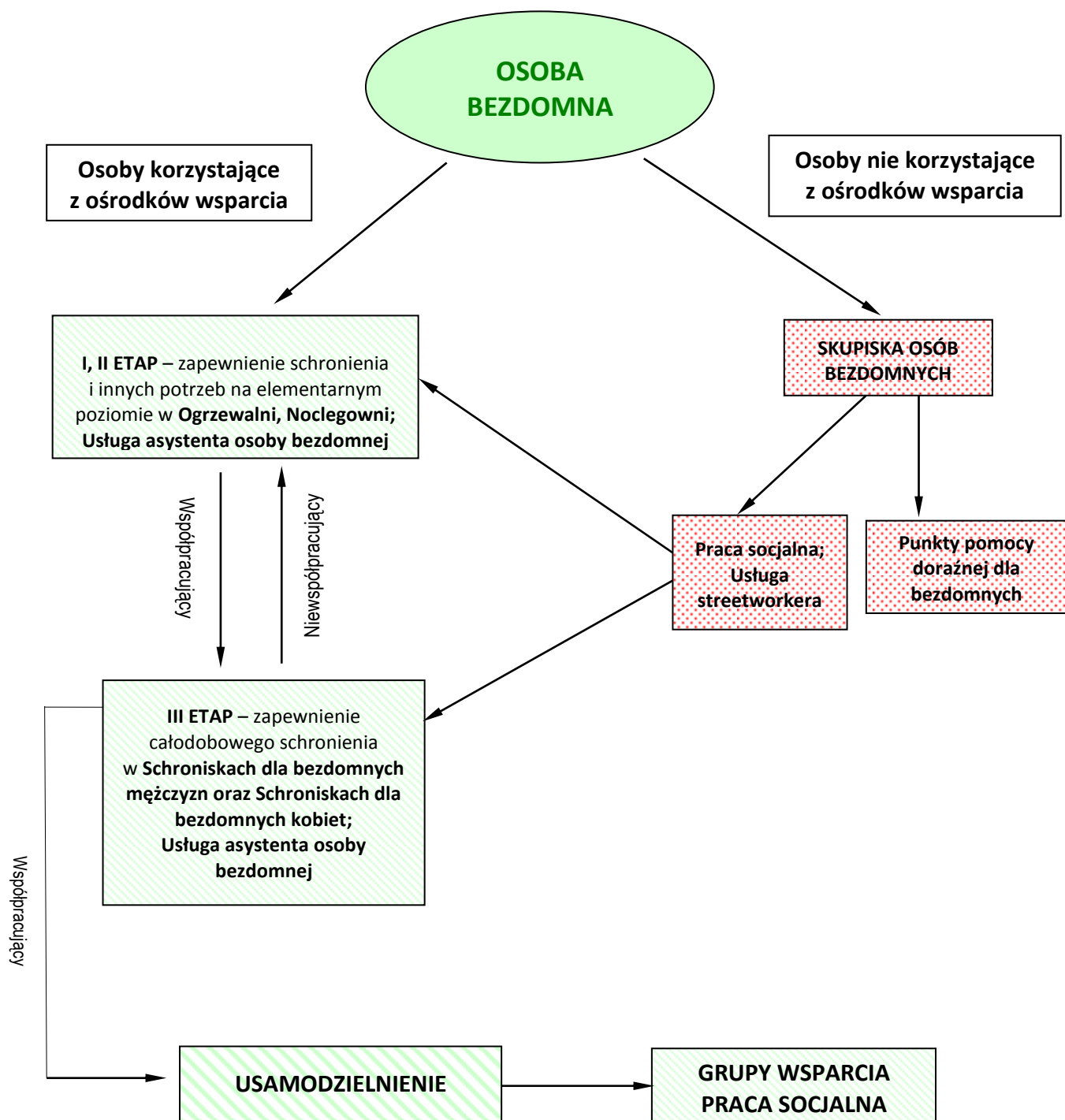
	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba osób objętych grupowymi formami wsparcia	40	14	22	11	10

4. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie.

Znaczna część osób, którym w ostatnich latach udzielono wsparcia nabyła umiejętności radzenia sobie w sytuacjach problemowych i jest w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku zamieszkania.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba osób objętych usługami CRS, które podjęły zatrudnienie	5	0	6	3	1

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM

Przeciwdziałanie bezdomności stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem. Pomoc bezdomnym jest również elementem „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2018” realizowanego przez Miasto Katowice.

7.1 Dział ds. Osób Bezdomnych

- 1) Prowadził regularne akcje informacyjne i działania interwencyjne w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza ośrodkami wsparcia. Pracownicy socjalni przeprowadzili **161** wizyt i interwencji w różnych skupiskach osób bezdomnych. Prowadzone były przez pracowników socjalnych oraz pracowników Straży Miejskiej Katowic stałe objazdy miejsc pobytu osób bezdomnych (w okresie od stycznia 2018 do lutego 2018 roku objazdy odbywały się 3 razy w tygodniu, od marca 2018 do października 2018 roku odbywały się 2 razy w tygodniu, od listopada 2018 do grudnia 2018 roku odbywały się 3 razy w tygodniu).
- 2) Prowadził intensywną pracę socjalną z osobami deklarującymi gotowość do współpracy w zakresie rozwiązywania swoich problemów, w szczególności: opracowywał wraz z osobami bezdomnymi indywidualne programy wychodzenia z bezdomności.
- 3) Przyznawał pomoc zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W okresie I-XII 2018 roku objęto pomocą **494** osoby i rodziny.

Koszt prowadzonej pracy socjalnej w 2018 roku wyniósł **605 368,13 zł**.

Liczba bezdomnych	494
Liczba wywiadów	1 094
Liczba etatów pracowników socjalnych	7

7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych

7.2.1 Ogrzewalnie, Noclegownie

I i II etap – zapewnienie schronienia i innych potrzeb na elementarnym poziomie w Ogrzewalni, Noclegowni

Ogrzewalnie i Noclegownie dla bezdomnych to placówki przeznaczone do udzielania doraźnej i okresowej pomocy. Pomoc ta przeznaczona jest dla mężczyzn bezdomnych z terenu Katowic. Miasto Katowice udzielało w okresie sprawozdawczym dotacji dla trzech organizacji: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta prowadzącego Ogrzewalnię przy ul. Sądowej 1 w Katowicach oraz Noclegownię dla osób bezdomnych przy ul. Brackiej 18, Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego prowadzącego Noclegownię przy ul. Sienkiewicza 23, a także Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego prowadzącego placówkę dla bezdomnych przy ul. Gliwickiej 89A. Działalność Ogrzewalni prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Sądowej 1 ustała z dniem 01.05.2018 roku. Dysponowała ona **38** miejscami. Noclegownia prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne przy ul. Sienkiewicza 23 w Katowicach dysponuje **25** miejscami. W ramach noclegowni istnieje możliwość skorzystania z napoi i gorącego posiłku, możliwość skorzystania z usług higienicznych oraz wymiany odzieży używanej.

W dniu 21.01.2015 roku została podpisana umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Cichy kąt” z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wraz z całodobowym wyżywieniem (śniadanie, obiad, kolacja) dla **10** osób. W dniu 14.01.2016 roku została zawarta umowa z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło katowickie na prowadzenie noclegowni przy ul. Brackiej 18 w Katowicach. W Noclegowni przy ul. Brackiej 18 jest możliwość udzielenia schronienia **40** osobom bezdomnym, dla których gmina Katowice jest właściwa do zapewnienia schronienia, w szczególności osobom wobec których wyrokiem sądowym została orzeczona eksmisja bez uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, dla których miasto Katowice jest zobowiązane do udzielenia schronienia. Pobyt w placówce jest całodobowy dla osób ze skierowaniem wydanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

7.2.2 Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn

III etap – zapewnienie całodobowego schronienia w Schroniskach dla bezdomnych kobiet oraz w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn

Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn zapewniają możliwość całodobowego przebywania, w tym miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu. W schroniskach istnieje możliwość spożycia posiłku, jest dostęp do pomieszczeń kuchennych umożliwiających samodzielne przygotowanie posiłku i gorącego napoju, możliwość skorzystania z prysznica, wymiany odzieży, możliwość prania i suszenia odzieży. W schroniskach jest prowadzona intensywna praca socjalna ukierunkowana na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności.

Schroniska dla bezdomnych mężczyzn zapewniają swoim mieszkańcom schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz pomoc w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz innych spraw bytowych. Ponadto w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn świadczone są usługi opiekuńcze, udziela się porad psychologicznych, psychiatrycznych, konsultacji diagnostycznych dla osób z problemem alkoholowym.

Miasto Katowice posiada Schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach z liczbą **83** miejsc oraz przy ul. Hetmańskiej 22/15 w Katowicach z liczbą **5** miejsc, co stanowi łącznie **88** miejsc w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn.

Liczba miejsc w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn	88
Średnia miesięczna liczba osób korzystających ze Schronisk	89
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2018 r.	152
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	27 622

Roczny koszt utrzymania Schronisk dla bezdomnych mężczyzn wyniósł **991 891,19 zł**.

Koszt osobodnia w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn wyniósł **30,35 zł**.

Schronisko dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach prowadzi także łaźnię dla osób bezdomnych, która jest miejscem, gdzie osoby bezdomne mogą skorzystać z usług higienicznych (kąpieli), dokonać zmiany ubrania lub skorzystać z możliwości jego wyprania. Łaźnia była czynna od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-13.00. W okresie sprawozdawczym z łaźni osoby bezdomne skorzystały **3 756** razy.

W okresie zimowym oraz w razie potrzeby w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach prowadzone były dodatkowe miejsca dla osób bezdomnych. Osoby bezdomne korzystające z tej formy pomocy, korzystały z usług Schroniska w godz. od 19.00 do 7.00 dnia następnego. Osoby te korzystały z całej infrastruktury, która znajduje się na terenie Ośrodka.

Liczba dodatkowych miejsc na terenie Schroniska ul. Krakowska 138 w Katowicach	20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z dodatkowych miejsc	28
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2018 r.	179
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	3 827

Dodatkowo zakupiono usługi, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych, w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Dębowa 23, w którym liczba miejsc noclegowych wynosi **50**. W okresie sprawozdawczym skorzystały z usług **63** osoby. Koszt osobodnia pobytu wyniósł **19 zł**. Koszt ten jest pomniejszany o odpłatność podopiecznego, w zależności od dochodu osoby, zgodnie z tabelą odpłatności Uchwały Rady Miasta Katowice XXXVII/712/17 z dnia 02 marca 2017 roku.

Liczba miejsc w Ośrodku Św. Jacka ul. Dębowa 23 Katowice	50
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Ośrodka Św. Jacka	50
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2018 r.	63
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	11 099

Koszt ww. usługi w 2018 roku: dotacja.

Schroniska dla bezdomnych kobiet to placówki przeznaczone do udzielania pomocy bezdomnym kobietom, mającym związek z Katowicami z tytułu zameldowania, ofiarom klęsk żywiołowych lub ekologicznych, przypadków losowych, oczekującym na przyznanie mieszkań zastępczych lub wyremontowanie dotychczas zajmowanych lokali oraz w przypadku ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażającym ich zdrowiu lub życiu. Pracownicy Schronisk prowadzą ze wszystkimi mieszkańcami szeroko zakrojoną pracę socjalną, nastawioną na rozwiązywanie indywidualnych problemów, a ponadto prowadzą poradnictwo psychologiczne, konsultacje indywidualne oraz grupowe formy pracy socjalnej. W schroniskach prowadzi się min. trening umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania z chwilą opuszczenia Schroniska i otrzymania mieszkania, uczy się w praktyce oszczędnego gospodarowania mediami, współżycia w środowisku sąsiedzkim. Schroniska dla bezdomnych kobiet mieszczą się przy ul. Orkana 7a w Katowicach z ilością **70** miejsc, ul. Piotrowickiej 44/2 w Katowicach – **10** miejsc, ul. Lubeckiego 3/3 w Katowicach – **10** miejsc, ul. Mikołowskiej 13/7 w Katowicach – **20** miejsc, ul. Mikołowskiej 13/9 w Katowicach – **20** miejsc, ul. Mikołowskiej 11/4 w Katowicach – **16** miejsc. Łączna liczba miejsc w Schroniskach dla bezdomnych kobiet wynosi **146**.

liczba miejsc w Schroniskach dla bezdomnych kobiet	146
Średnia miesięczna liczba osób korzystających ze Schronisk	127
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2018	176
w tym:	
▪ kobiet	125
▪ dzieci i młodzieży	51
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	37 490

Koszt osobodnia w Schronisku dla bezdomnych kobiet wyniósł **27,31 zł**.

Roczny koszt utrzymania Schronisk dla bezdomnych kobiet wyniósł **1 076 821,44 zł**.

7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2018.”

Opis działań znajduje się w sprawozdaniu z ww. Programu.

7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania bezdomności.

1. Zakres pomocy:

	2014	2015	2016	2017	2018
Wydatki na realizację systemu pomocy bezdomnym (w zł.)	2 487 881,53	2 549 506,31	2 719 065,74	2 821 638,68	2 674 080,76
Liczba osób korzystających z pomocy	677	780	850	776	684
Średni miesięczny koszt programu na osobę (w zł.)	306,24	272,38	266,57	303,01	325,78

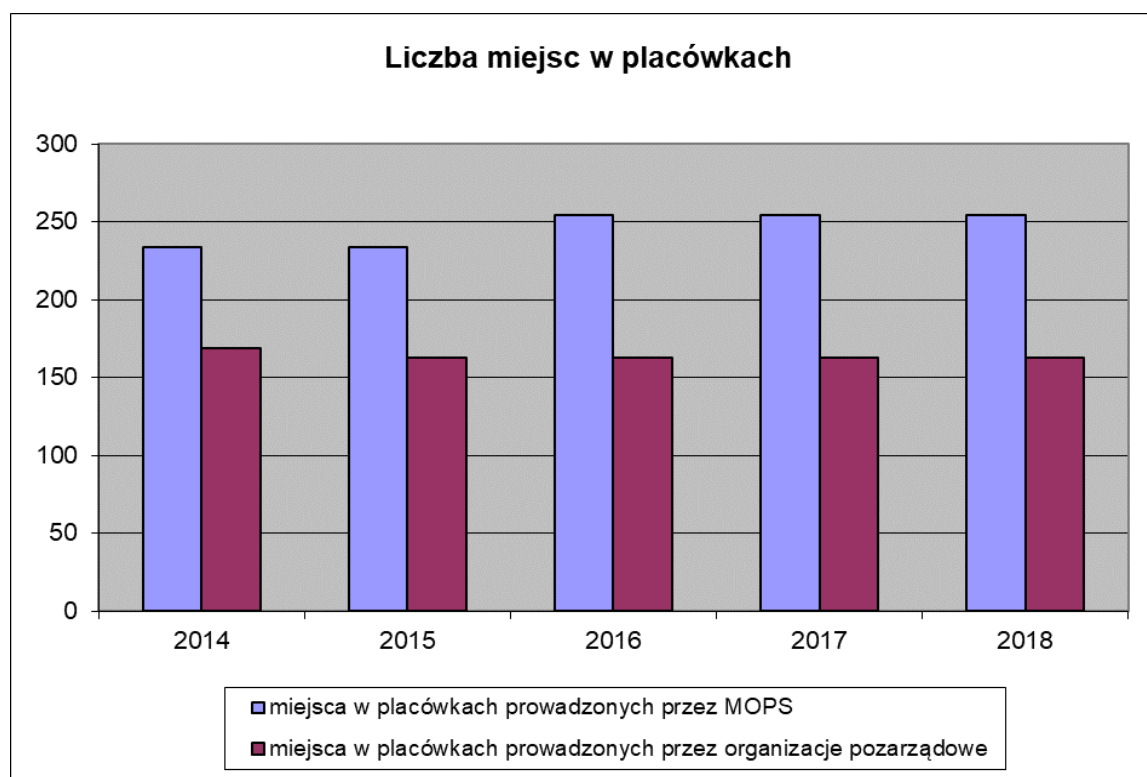
2. Usamodzielnienie bezdomnych:

	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób, które otrzymały lokale mieszkalne z zasobów miasta	29	16	35	44	40
Liczba osób podejmujących pracę	55	48	49	53	37
Liczba osób podejmujących współpracę w rozwiązywaniu problemu alkoholowego	267	212	181	169	189

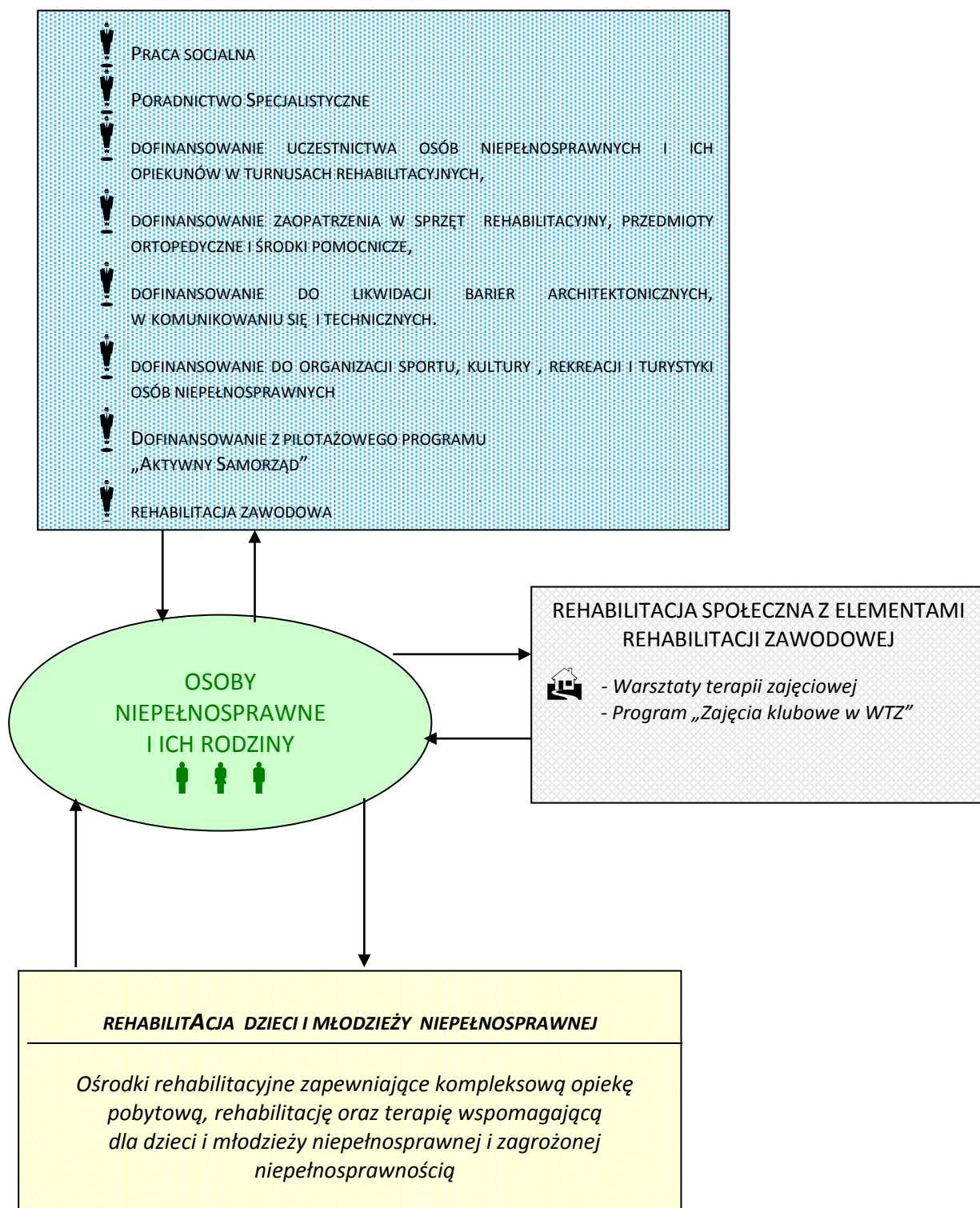
3. Baza noclegowa:

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc
doraźna pomoc noclegowa					
dla kobiet	-	-	-	-	-
dla mężczyzn	139	133	133	133	133
w okresie zimowym:	119	113	113	113	113
w okresie letnim:					
Długoterminowa pomoc noclegowa					
dla kobiet	126	126	146	146	146
dla mężczyzn	138	138	138	138	138

W skali 2018 roku baza noclegowa nie uległa zmianie w porównaniu z rokiem 2017.

VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wspieranie osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych. Na system pomocy dla tej kategorii klientów, na który w roku 2018 wydatkowano kwotę **8 828 823 zł** składa się:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- sieć warsztatów terapii zajęciowej o profilu dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności rozumianych, jako wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową,
- program „Zajęcia klubowe w WTZ”,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

8.1 Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Zadania w ramach rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Pośpiecha 14.

8.2 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest kształtowanie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się wymienione poniżej świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	W okresie sprawozdawczym		
	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota (w zł.)	Średni koszt (w zł.)
Turnusy rehabilitacyjne – dorośli z opiekunami	424	486 169,00	1 146,63
Turnusy rehabilitacyjne – dzieci z opiekunami	51	55 863,00	1 095,35
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dorośli	61	291 796,78	4 783,55
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dzieci	18	51 752,06	2 875,11
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dorośli	306	548 449,15	1 792,32
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dzieci	41	116 998,06	2 853,61
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji osób niepełnosprawnych – ilość osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem	3 dla 46 osób	5 499,28	1 833,09

▪ uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej:

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc	Kwota dofinansowania (w zł. środki PFRON)	Kwota dofinansowania/wydatkowana (w zł. środki miasta Katowice)
1	WTZ "PROMYK" – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki przy ul. Szopienicka 58a Nikiszowiec	40	663 840,00	73 759,60
2	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” WTZ przy ul. Oswobodzenia 92 Janów	35	580 860,00	64 539,65
3	WTZ „SPES” Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych przy ul. Panewnickiej 463 Ligota-Panewniki	35	577 588,05	64 539,65
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną przy ul. Wojciecha 23 Giszowiec	30	497 880,00	55 319,70
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych „UNIKAT” przy ul. Kotlarza 10b Wełnowiec	35	580 860,00	64 539,65
6	WTZ „AKCENT” Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ul. Rataja 14	30	497 880,00	55 319,70
7	WTZ „Arteria” Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji Arteria przy ul. Francuskiej 29	20	324 370,00	30 955,20
RAZEM:		225	3 723 278,05	408 973,15

W 2018 roku roczny koszt pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej ze środków PFRON wynosi **16 596 zł.** W 2018 roku nie ubiegano się o przyznanie dofinansowania do usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika. Ogólna liczba osób, które w roku 2018 uzyskały wsparcie ze środków PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej, a także w ramach realizacji programu „Aktywny Samorząd” wyniosła **1 361**. W 2018 roku poradnictwo specjalistyczne było świadczone przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy udzielili **2 386** porad w ramach wykonywanej pracy.

Liczba porad w okresie 2018 roku w tym:	2 386
Na miejscu	1 212
Telefonicznych	1 174

8.3 Program „Zajęcia klubowe w WTZ”

W 2018 roku został uruchomiony program „Zajęcia klubowe w WTZ”, którego celem jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych, jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Realizatorem programu w 2018 roku dla warsztatów działających na terenie Katowic był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Beneficjentami programu są:

- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia,
- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób (o której mowa w art. 10f ust. 2a ustawy o rehabilitacji), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Liczba warsztatów realizujących program	Liczba beneficjentów	Kwota wypłaconego dofinansowania
1	10	12 000,00

8.4 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Pilotażowy Program „Aktywny Samorząd” w roku 2018 był realizowany na podstawie umowy numer AS3/000048/12/D z dnia 30.04.2018 roku. Realizatorem programu w 2018 roku dla mieszkańców Katowic był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. W 2018 roku program objął formy wsparcia osób niepełnosprawnych w ramach Modułów: I i II programu. Realizator ustalił następujące terminy przyjmowania wniosków:

- dla Modułu I – 30.04.2018 r. - 30.08.2018 r.,
- dla Modułu II - 26.02.2018 r. – 30.03.2018 r. dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2017/2018,
- 01.09.2018 r. – 10.10.2018 r. dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2018/2019.

MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:			
OBSZAR	NAZWA	Liczba złożonych wniosków ¹	Kwota wypłaconych świadczeń
A - Likwidacja bariery transportowej	Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	5	5 100,00
	Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	3	2 850,00
B - Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym	Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	23	138 967,20
	Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	9	18 000,00
C - Likwidacja barier w poruszaniu się	Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	11	25 950,00
	Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości	5	48 000,00
D - Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opieką	24	26 918,36
MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1.Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego 2.Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia 3.Zwiększenie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania 4.Zwiększenie dodatku, gdy wnioskodawca posiada aktualną Kartę Dużej Rodziny 5.Zwiększenie dodatku w innych przypadkach	90	30 169,00 ²
			181 932,00 ³

8.5 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Rehabilitacja prowadzona była przez ośrodki rehabilitacyjne, które proponują kompleksową opiekę pobytową oraz terapię wspomagającą dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. W ramach takiej opieki prowadzi się wczesną interwencję, kompleksową diagnostykę medyczną, fizykoterapię, kinezyterapię korekcyjną, masaże, hydroterapię, wsparcie dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, poradnictwo psychologiczne oraz prawne dla rodzin i opiekunów, terapię zajęciową. Ośrodki te prowadzone były przez organizacje pozarządowe.

¹ Część wypłat dla wniosków złożonych w roku 2018 zostanie dokonana w roku 2019.

² Kwota wypłaty dodatków na pokrycie kosztów kształcenia wniosków złożonych na pierwszy semestr roku akademickiego 2017/2018 (wnioski złożone w roku 2017).

³ Kwota wypłaty na pokrycie czesnego i dodatków kosztów kształcenia za drugi semestr roku akademickiego 2017/2018 oraz za pierwszy semestr roku akademickiego 2018/2019.

Niektóre usługi były finansowane ze środków budżetu miasta zgodnie z zawartymi umowami. Na ich podstawie realizowane były następujące usługi: dzienny pobyt dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, gimnastyka korekcyjna indywidualna i grupowa, hipoterapia indywidualna, logorytmika indywidualna i grupowa, stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master, opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia.

Rodzaj usługi	Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, „Oddział Odrodzenie”, Katowice – Piotrowice, ul. Radockiego 280			Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych, Centrum Rozwoju Dziecka Katowickiej Fundacji Pomocy Dzieciom Kalekim i Niepełnosprawnym, Katowice – Osiedle Tysiąclecia, ul. Ułańska 5a			Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno - Wychowawczy im. dr Marii Trzcińskiej - Fajfrowskiej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Katowicach Giszowcu, Katowice – Giszowiec, ul. Gościnną 8		
	liczba osób	liczba osobodni	kwota	liczba osób	liczba osobodni	kwota	liczba osób	liczba osobodni	kwota
Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	24	155	296 349,54	38	304,5	650 962,17	X	X	X
Gimnastyka korekcyjna indywidualna/grupowa	34/224	730/2 486	20 773,46 / 20 070,28	155/88	1 020/1 255	33 401,76 / 9 624,85	56	2 828	21 519,89
Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	30	39	100 689,81	172	148	357 412,21	48	48	45 656,80
Hipoterapia - indywidualna	X	X	X	X	X	X	60	4 087	150 999,64
Logorytmika indywidualna/grupowa	X	X	X	X	X	X	66/66	2 018/6 904	20 489,32 / 70 107,06
Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia	62/17	185/7	5 746,31 / 635,77	44/4	113/10	3 675,71 / 1 085,18	69/27	1 150/25	42 032,26 / 2 852,34
Stymulacja rozwoju neuroruchowego przy użyciu sprzętu Master – indywidualna	X	X	X	X	X	X	63	7 021	94 276,78
Razem	X	X	444 265,17	X	X	1 056 161,88	X	X	447 934,09

RAZEM: 1 948 361,14 zł

W roku 2018 wydatkowano również kwotę **129 869,48 zł** na zakup wyposażenia dla Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego im. Dr Marii Trzcińskiej – Fajfrowskiej, aby uzupełnić braki powstałe w wyniku pożaru w obiekcie Ośrodka.

8.6 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Podstawowym zadaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach jest realizacja zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zespół orzeczeniem ustala:

- niepełnosprawność osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopień niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazania do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wydanych przez organy rentowe.

Orzeczenie Zespołu poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności ma również na celu określenie wskazań dotyczących rehabilitacji osoby orzekanej. Ponadto Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje osobom uprawnionym legitymację osoby niepełnosprawnej.

Z dniem 1 lipca 2014 roku Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizuje nowe zadanie w zakresie: przyjmowania wniosków oraz przyznawania i wydawania kart parkingowych osobom niepełnosprawnym oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

Tabela: Liczba przyjętych wniosków

Wnioski w sprawie	Liczba
Orzeczenia stopnia niepełnosprawności	4 986
Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień art. 5a ustawy	4
Orzeczenia niepełnosprawności	677
Wydania legitymacji osoby niepełnosprawnej	2 290
Wydania karty parkingowej osobom niepełnosprawnym	1 231
Wydania karty parkingowej uprawnionym placówkom	24

Tabela: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności

Wnioski dotyczące ustalenia stopnia niepełnosprawności wg celów		
Lp.	Cel złożenia wniosków	Liczba
1.	Odpowiednie zatrudnienie	1 424
2.	Szkolenie	11
3.	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	50
4.	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	628
5.	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / Korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	2 050
6.	Zasiłek stały	0
7.	Zasiłek pielęgnacyjny	182
8.	Korzystanie z karty parkingowej	627
9.	Inne	14
ogółem		4 986

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności					
o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności			o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	Ogółem
lekkiego	umiarkowanego	znacznego			
917	1 971	1 644	84	105	4 721

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności			
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o odmowie ustalenia niepełnosprawności	Ogółem
601	54	1	656

Tabela: Liczba odwołań

Liczba odwołań	
Liczba odwołań od wydanych orzeczeń	600
Liczba odwołań rozpatrzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	4
Liczba odwołań odesłanych do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	598

Tabela: Liczba wydanych kart parkingowych

Wydane karty parkingowe			
Liczba wniosków	Liczba wydanych kart parkingowych osobom niepełnosprawnym	Liczba wydanych kart parkingowych uprawnionym placówkom	Liczba wydanych odmów
1 255	1 237	23	7

8.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Wydatki na realizację programu (w zł.)	8 241 516	8 142 693	8 020 642	8 196 502	8 828 823
W tym ze środków PFRON (w zł.)	4 663 126	4 830 537	4 715 121	5 662 921	6 132 925
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach środków PFRON	1 577	1 633	1 461	1408	1361
Średni koszt programu na osobę ze środków PFRON (w zł.)	2 957	2 958	3 227	3 948	4 506,19

W roku 2018 otrzymano z PFRON wyższe środki finansowe w porównaniu do roku poprzedniego w związku z rozpoczęciem działalności nowo utworzonego warsztatu Terapii Zajęciowej „Arteria”, zwiększeniem kosztu rocznego pobytu uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej oraz uruchomieniem programu „Zajęcia klubowe w WTZ”.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

	Rok 2014		Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018	
	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób
Rehabilitacja społeczna	3 920 650	1 553	4 266 362	1613	4 174 492	1 446	4 583 449	1 399	5 739 523	1 352
Rehabilitacja zawodowa	742 476	24	564 175	20	540 629	15	497 000	9	393 402	9

Powiatowy Urząd Pracy zrealizował w 2018 roku następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osoby niepełnosprawnej.

Liczba osób objętych dofinansowaniem utrzymuje się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim. Liczba osób otrzymujących dofinansowanie nie wzrosła pomimo wzrostu wysokości środków, ponieważ wzrost ten wiązał się w głównej mierze ze zwiększeniem dofinansowania dla warsztatów terapii zajęciowej. W 2018 roku kwota w wysokości **3 723 278 zł** została wydatkowana na dofinansowanie kosztów działalności, a także zakup dodatkowego wyposażenia pomieszczeń warsztatów.

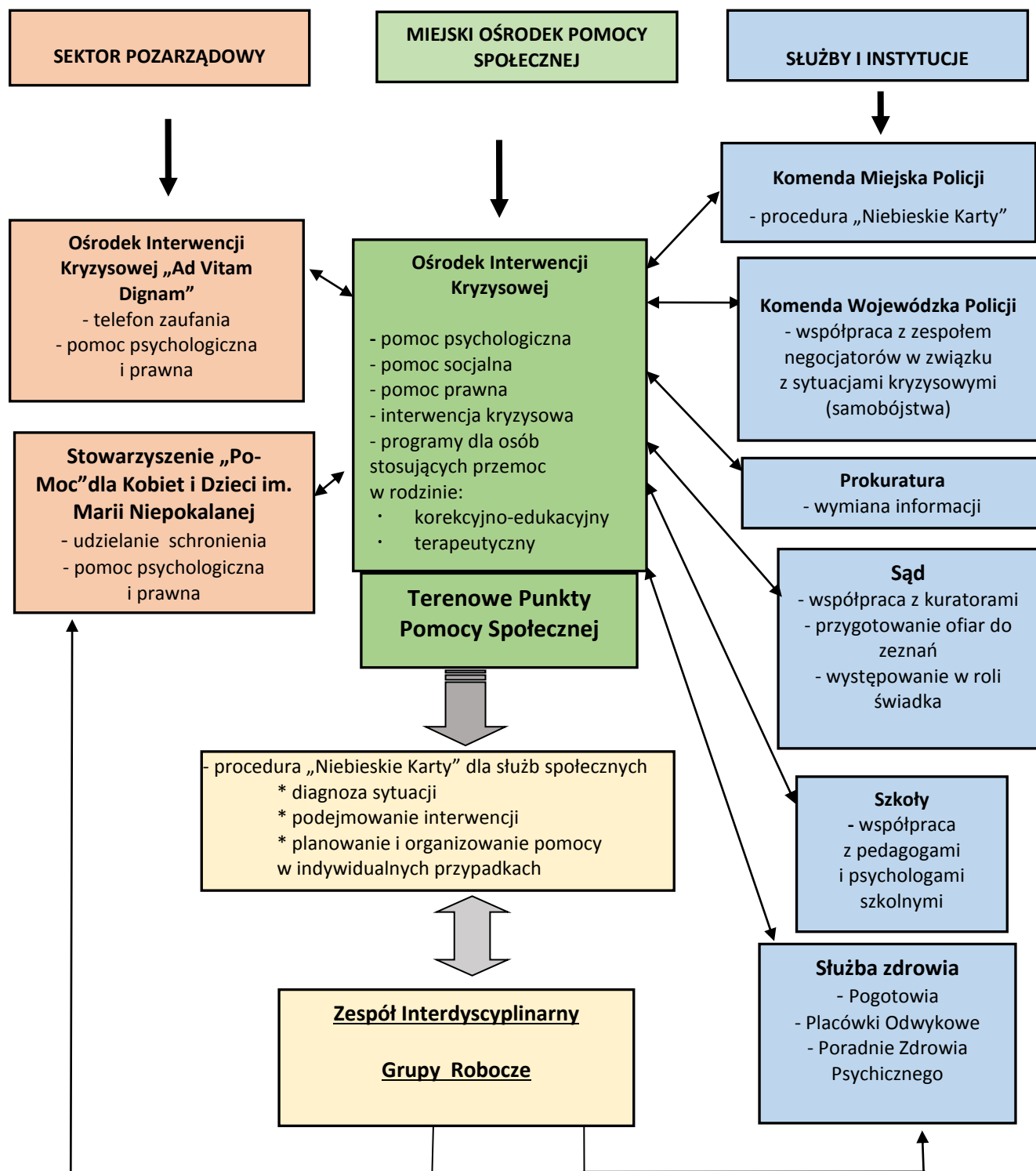
3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych:

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Liczba porad	3 350	2 379	2 524	3 216	2 386

Liczba porad udzielonych przez pracowników Ośrodka w roku 2018 zmalała w stosunku do liczby porad udzielonych w roku 2017. Wynika to ze wzrostu świadomości niepełnosprawnych mieszkańców Katowic oraz ich opiekunów w zakresie uprawnień osób niepełnosprawnych. Przyczyniły się do tego akcje informacyjne polegające na rozwieszaniu plakatów, udostępnianiu ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, MOPS, placówki służby zdrowia, zakłady pracy chronionej, organizacje pozarządowe). Dodatkowo udostępniany jest informator w formie elektronicznej dla osób niepełnosprawnych na stronie internetowej katowice.bezbarier.info, a także bieżące informacje na temat uprawnień dla osób niepełnosprawnych udostępniane są na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wymienione działania informacyjne będą prowadzone nadal w przyszłości.

IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

SYSTEM POMOCY RODZINOM Z PROBLEMEM PRZEMOCY I OSOBOM W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE KATOWICE

Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

9.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym i jego realizacji (wspólnie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS). Od stycznia do grudnia 2018 roku pracownicy socjalni objęli pracę socjalną związaną z problemem przemocy **639** rodzin.

9.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana jest do osób doznających przemocy (ofiary przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy. Z rodzinami prowadzona jest systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmuje ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku. W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewnia schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą w 2018 roku w tym:	967
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	202
Sprawcy przemocy	121
Dzieci	45
Inne kryzysy w tym:	599
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	40
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	172

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone są następujące usługi:

- konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie oraz osób w różnych sytuacjach kryzysowych,
- wizyty w środowisku,
- interwencje,
- kierowanie do miejsc schronienia,
- poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych/pisemnych.

	W okresie od I - XII 2018 r.
Interwencje osobiste	224
Interwencje telefoniczne	1 315
RAZEM:	1 539

Interwencje są reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą. Interwencje służą również przyspieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
1 733	876	418

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I- XII 2018 roku obejmował jedną formułę pracy grupowej:

Grupa psychoedukacyjna dla ofiar przemocy (28 osób - 47 spotkań).

Celem zajęć było uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowi stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym. Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczynia się do powstrzymania przemocy. Klientami Ośrodka są też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierają swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	47	28
Naturalne grupy wsparcia/spotkania rodzinne	40	81

9.3 Współpraca MOPS ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam” w zakresie prowadzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie telefonu zaufania oraz udzielania porad prawnych i psychologicznych. Od 1 marca 2017 roku finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

9.4 Współpraca MOPS ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje również ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej przy ul. Krasińskiego 21. Świadczone usługi polegają na:

1. Zapewnieniu całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji.
2. Świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego, socjalnego lub prawnego.
3. Zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

W styczniu 2018 roku, za część grudnia 2017 roku, na realizację zadania wydatkowano kwotę 776,00 zł. Od 16 stycznia 2018 roku finansowanie w ramach dotacji realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” i „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020” oraz działań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z Komendą Miejską Policji oraz z przedstawicielami innych służb i instytucji w ramach **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie istniejący od 1.04.2011 roku został powołany na trzecią kadencję Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 1298/2017 z dniem 28.03.2017 roku. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych. Celem Zespołu jest organizowanie,

integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar. Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę Grup Roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach.

Od stycznia do grudnia 2018 roku odbyły się **4** spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i **1 100** spotkań Grup Roboczych. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego odbyły się **4** spotkania konsultacyjne z koordynatorami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od I -XII 2018 roku prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w **639** rodzinach.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym – liczba uruchomionych „Niebieskich Kart” - 369		
1.	Procedura „Niebieskie Karty” Policji – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	248
2.	Procedura „Niebieskie Karty” pomocy społecznej – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	91
3.	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych – liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	369
4.	Procedura „Niebieskie Karty” Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	1
5.	Procedura „Niebieskie Karty” Oświaty – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	27
6.	Procedura „Niebieskie Karty” Ochrony Zdrowia – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	2

Od 2010 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje **Program edukacyjno-korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc**. Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych oraz innych przedstawicieli Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie. Od marca do czerwca 2018 roku uruchomiona została pierwsza edycja programu. Prowadzone były zajęcia grupowe, w których uczestniczyło 10 osób, z czego 6 ukończyło program. Druga edycja w 2018 roku realizowana była w okresie od września do grudnia, w której uczestniczyło 10 osób, z czego 2 ukończyły zajęcia. Łącznie w Programie udział wzięło 20 osób, zajęcia ukończyło 8 osób.

W 2017 roku Ośrodek rozszerzył ofertę pomocy w formie grupowej dla osób stosujących przemoc domową. W okresie od października do listopada uruchomiony został **Program psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie**. Uczestnicy pozyskiwani byli do udziału w zajęciach przede wszystkim spośród absolwentów Programu edukacyjno-korekcyjnego a także spośród klientów Ośrodka. W 2018 roku w zajęciach udział wzięło 5 osób, 2 osoby ukończyły program.

Od lutego 2018 roku Ośrodek rozszerzył swoją ofertę pomocy w formie grupowej dla młodzieży w wieku od 13 do 18 lat o **Program pracy psychologicznej z młodzieżą „W poszukiwaniu siebie”**. Adresowany jest on do młodzieży pochodzącej z rodzin uwikłanych w problem przemocy obecnie lub w przeszłości. Celem zajęć jest uruchomienie osobistych zasobów, które służyć mają lepszemu radzeniu sobie z trudnościami i wyzwaniami, a także zwiększeniu wiary w siebie, poczucia sprawczości i dokonywaniu zmian w życiu w oparciu o własne wybory. Zajęcia odbywały się od lutego do czerwca 2018 roku i obejmowały 9 spotkań (co 2 tygodnie). W programie uczestniczyło 5 osób, z czego 4 ukończyły cykl.

9.6. Inne działania:

1. W lutym 2018 roku w ramach Tygodnia Ochrony Praw Ofiar Przestępstw, w Ośrodku Interwencji Kryzysowej zorganizowano spotkanie informacyjno-edukacyjne skierowane do osób doznających przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji związanych z realizacją procedury Niebieskie Karty. Spotkanie prowadzone było przez przedstawiciela Prokuratury Rejonowej Katowice – Południe.
2. W lutym 2018 roku zorganizowano spotkanie dla grupy seniorów, którego celem była edukacja na temat asertywnych zachowań w różnych sytuacjach społecznych i osobistych. W spotkaniu wzięło udział 12 osób.

3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS jest liderem Śląskiej Regionalnej Koalicji Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i uczestniczy w spotkaniach Koalicji. Koalicja ta zrzesza Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z terenu województwa śląskiego. Jej celem jest wymiana doświadczeń, formułowanie nowych rozwiązań w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zarówno w obszarze interwencyjnym jak i pomocy.
4. Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS uczestniczy w pracach Ogólnopolskiej Rady Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.
5. W maju miała miejsce wizyta studyjna studentów Uniwersytetu Śląskiego II roku pracy socjalnej, której celem było przedstawienie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS.
6. W czerwcu pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS spotkali się ze studentami Wydziału Nauk Społeczno-Pedagogicznych w Katowicach WSP w Warszawie. Spotkanie miało miejsce w siedzibie Stowarzyszenia Instytutu Współpracy i Partnerstwa Lokalnego w Katowicach. Studenci specjalizacji II stopnia pracy socjalnej z osobą i rodziną z problemem przemocy zapoznali się z przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi, stosowanymi metodami pracy, a także programami służącymi udzielaniu pomocy osobom uwięzionym w przemoc domową.
7. Również w czerwcu miało miejsce spotkanie w Centrum Rehabilitacji Społecznej MOPS, którego tematem była procedura „Niebieskie Karty” z uwzględnieniem specyfiki postępowania w przypadku osób chorych i zaburzonych psychicznie.
8. W październiku pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS oraz Terenowych Punktów Pomocy Społecznej MOPS, w ramach współpracy z Komendą Miejską Policji w Katowicach i Fundacją „Podaruj Nadzieję” wzięli udział w happeningu „Winne Ubrania”. Tematyka związana była z uwrażliwieniem mieszkańców Katowic na zjawisko przemocy wobec kobiet, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy seksualnej.
9. W grudniu Kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS uczestniczył jako ekspert do spraw przeciwdziałania przemocy w audycji radiowej w Radiu Katowice.
10. Ośrodek Interwencji Kryzysowej od stycznia do grudnia 2018 roku zorganizował szkolenia tj.:
 - „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” dla pracowników socjalnych (11 osób) asystentów rodziny (3 osoby), łącznie 14 osób (III 2018 r.) – pierwsza edycja.
 - „Przemoc w rodzinie – szkolenie podstawowe” dla nowozatrudnionych osób. Ze szkolenia skorzystali: pracownicy socjalni (7 osób), asystenci rodziny (5 osób) i koordynator pieczy zastępczej (1 osoba), łącznie 13 osób, (III 2018 r.) – pierwsza edycja.
 - „Przemoc – specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy – szkolenie zaawansowane” dla asystentów rodziny (6 osób), koordynatorów pieczy zastępczej (5 osób), łącznie 11 osób (III 2018r.)- pierwsza edycja.
 - „Procedura Niebieskie Karty” dla asystentów rodziny (6 osób) i koordynatorów pieczy zastępczej (4 osoby), łącznie 10 osób (IV 2018 r.) - pierwsza edycja.
 - „Procedura Niebieskie Karty” dla pracowników socjalnych (9 osób), łącznie 9 osób (V 2018 r.) – druga edycja.
 - „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” dla asystentów rodziny (2 osoby) i wychowawców świetlic (5 osób), łącznie 7 osób (VI 2018 r.)- druga edycja.
 - „Przemoc z uwzględnieniem zaniedbań dzieci” dla asystentów rodziny (2 osoby), koordynatorów pieczy zastępczej (2 osoby), wychowawców świetlic (4 osoby), łącznie 8 osób (VI 2018 r.) – pierwsza edycja.
 - „Przemoc z uwzględnieniem zaniedbań dzieci” dla asystentów rodziny (1 osoba), koordynatorów pieczy zastępczej (2 osoby), wychowawców świetlic (3 osoby), łącznie 6 osób (VI 2018 r.) – druga edycja.
 - „Przemoc w rodzinie – szkolenie podstawowe” dla nowozatrudnionych osób. Ze szkolenia skorzystali asystenci rodziny (3 osoby), wychowawcy świetlic specjalistycznych (1 osoba), pracownicy socjalni (2 osoby), łącznie 6 osób (VII 2018 r.) – druga edycja.
 - „Interwencja kryzysowa” dla asystentów rodziny (4 osoby) i koordynatorów pieczy zastępczej (4 osoby), łącznie 8 osób (IX 2018 r.) – pierwsza edycja.

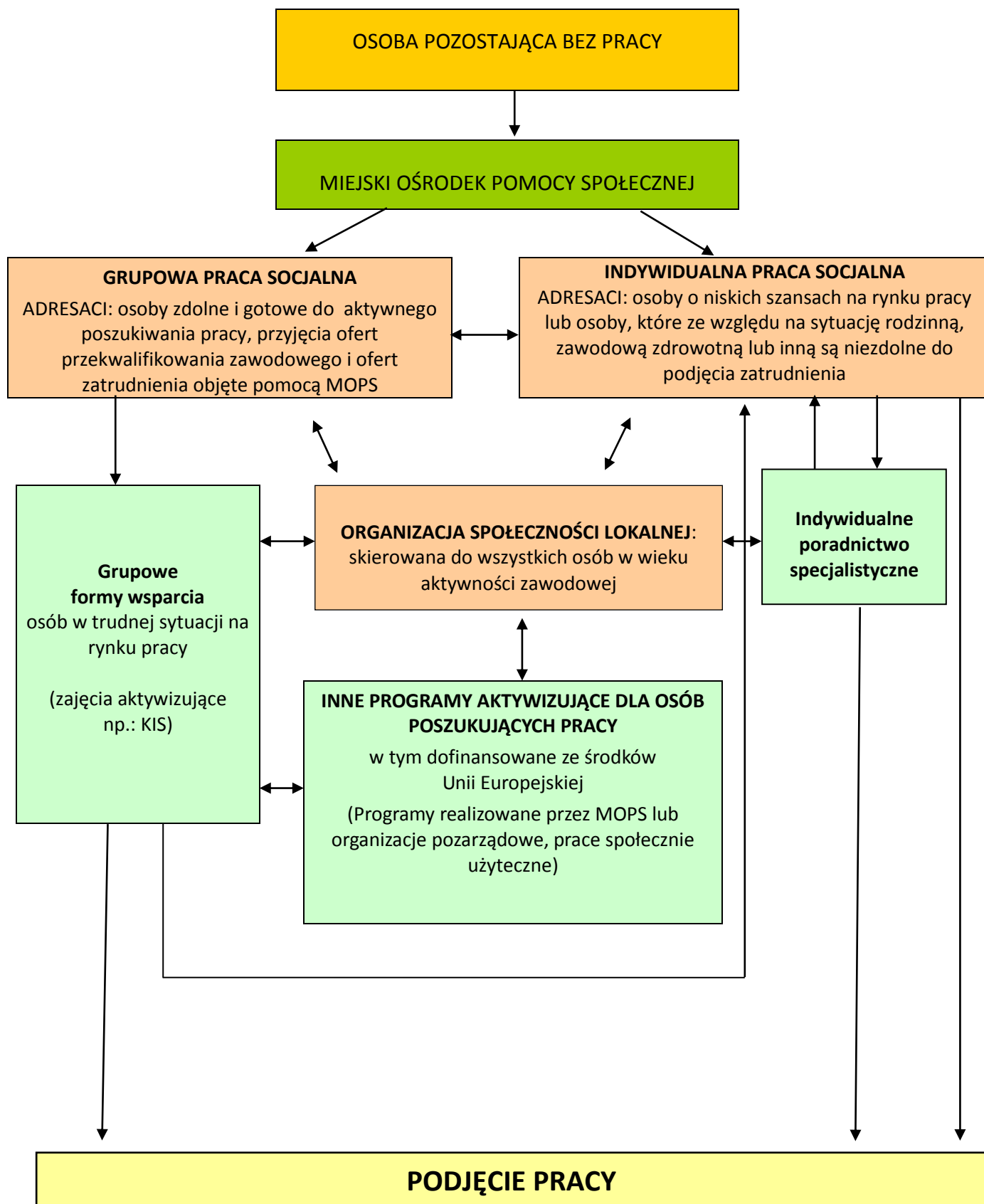
- „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” dla koordynatorów pieczy zastępczej (4 osoby) i wychowawców świetlic specjalistycznych i klubu młodzieżowego (2 osoby), łącznie 6 osób (IX 2018 r.) – trzecia edycja.
- „Przemoc – specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy – szkolenie zaawansowane” dla pracowników socjalnych (7 osób), asystentów rodziny (3 osoby), łącznie 10 osób (X 2018 r.) – druga edycja.
- „Interwencja Kryzysowa” dla pracowników socjalnych - łącznie 4 osoby, (XI 2018 r.) – druga edycja.
- „Przemoc w rodzinie – szkolenie podstawowe” dla nowozatrudnionych pracowników, 4 pracowników socjalnych, 3 asystentów rodziny, łącznie 7 osób (XI 2018 r.) – trzecia edycja.
- „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” dla nowozatrudnionych pracowników, udział wzięło 2 pracowników socjalnych i 1 asystent rodziny, łącznie 3 osoby (XII 2018 r.) – czwarta edycja.

9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.

- W od stycznia do marca 2018 roku jedna osoba korzystała z pomocy psychologicznej (patologizacja procesu żałoby) jako osoba, która utraciła bliską osobę w katastrofie smoleńskiej.
- W lutym 2018 roku w związku z pożarem w kamienicy przy ul. Lwowskiej 17 w Katowicach – Szopienicach, osoby poszkodowane zostały objęte pomocą psychologiczną przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS (6 dorosłych osób).
- W marcu 2018 roku w związku z pożarem w kamienicy przy ul. Bielskiej 26 w Katowicach-Murckach, osoby poszkodowane zostały objęte pomocą psychologiczną przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS (3 dzieci i 2 osoby dorosłe).
- W sierpniu 2018 roku w związku z pożarem w kamienicy przy ul. Gliwickiej 105 w Katowicach, osoby poszkodowane zostały objęte pomocą psychologiczną przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS (12 osób dorosłych).

X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZROBOCIA

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Oferta Ośrodka, której głównym celem było zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej, jak również przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia, skierowana była zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona praca indywidualna z klientem, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy były odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie poszukujących zatrudnienia mieszkańców Katowic, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Działania nakierowane na aktywną integrację oraz zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia realizowane były poprzez odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania zatrudnienia, pomoc w znalezieniu ofert pracy, wspieranie w docieraniu do pracodawców, motywowanie do podjęcia nauki / uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie w poruszaniu się po rynku pracy. Osoby poszukujące pracy mogły także uzyskać pomoc ze strony specjalistów z różnych dziedzin (m.in. terapeutów, psychologów, pedagogów, asystentów rodziny), poprzez wsparcie w poprawie relacji rodzinnych, udział w grupach wsparcia i grupach samopomocowych rzutujących na podwyższenie kondycji psychicznej i motywacji, zmianę sposobów funkcjonowania w środowisku społecznym. Często bowiem problem bezrobocia powiązany jest z występowaniem innych problemów, trudności, których rozwiązanie stanowi warunek niezbędny do zwiększenia aktywności osób w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ośrodek ponadto reaguje na zmiany na rynku pracy, realizując również przedsięwzięcia finansowane ze środków europejskich m.in. projekt pozakonkursowy „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”- szczegółowy opis działań został zamieszczony w rozdziale XVIII.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Pracownicy Ośrodka współpracowali również z podmiotami funkcjonującymi w środowisku lokalnym, w celu kompleksowego wykorzystania dostępnych możliwości wspierania osób poszukujących pracy. Więcej informacji na temat współpracy ze środowiskiem lokalnym znajduje się w rozdziale III.

Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz socjalne

Poradnictwo zawodowe świadczone było przez specjalistę oraz pracownika socjalnego Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy, w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

Tematyka konsultacji indywidualnych obejmowała między innymi: diagnozę sytuacji zawodowej klienta, w tym: diagnozę dotychczasowej aktywności na rynku pracy, edukację w zakresie wymagań obecnego rynku pracy, poszerzenie wiedzy na temat aktywnych metod poszukiwania zatrudnienia, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, pracę nad wizerunkiem i autoprezentacją, gospodarowanie czasem oraz planowanie działań podczas poszukiwania pracy. Osoby korzystające z konsultacji miały także dostęp do informacji o bieżących ofertach zatrudnienia, targach i giełdach pracy oraz o bezpłatnych szkoleniach, kursach i projektach, w tym finansowanych ze środków unijnych. Każda osoba konsultowana otrzymywała informator z rozbudowanym wykazem instytucji i organizacji wspierających osoby poszukujące zatrudnienia na terenie Katowic.

Liczba osób korzystających z konsultacji w 2018 r.	14
Liczba konsultacji w 2018 r.	17
Liczba godzin konsultacji w 2018 r.	21

10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy

Od początku roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy (PUP) na podstawie zawartego w 2009 roku porozumienia dotyczącego partnerstwa w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy i korzystających ze wsparcia Ośrodka.

W dniu 19.01.2018 roku przesłano do PUP wniosek w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych w roku bieżącym, jak również została przygotowana i przesłana do Urzędu Pracy lista wytypowanych osób bezrobotnych, mających ustalony II profil pomocy, korzystających ze wsparcia Ośrodka jako kandydatów do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2018 roku. Listy kandydatów do uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych były również przysyłane po każdorazowej prośbie Powiatowego Urzędu Pracy. Łącznie przesłano informacje o 342 kandydatach do wykonywania prac społecznie użytecznych.

W dniu 16.02.2018 roku na terenie Powiatowego Urzędu Pracy odbyła się giełda pracy związana z organizowanymi na terenie Ośrodka pracami społecznie użytecznymi. Podczas rozmów z kandydatami zostało wybranych 8 osób. Prace społecznie użyteczne realizowane były w okresie od marca do października 2018 roku.

Współpraca pomiędzy PUP a MOPS polegała także na konsultacjach osobistych, telefonicznych i korespondencji elektronicznej pracowników obu instytucji.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wzięli udział w spotkaniu promującym wolontariat i aktywne obywatelstwo w ramach projektu „Sposoby wzmacniania idei aktywnego starzenia się poprzez wolontariat”. Spotkanie odbyło się 23.03.2018 roku w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach. Celem spotkania było podsumowanie działań i rezultatów projektu, a także promocja wolontariatu. W trakcie spotkania wygłoszono prezentację dotyczącą realizowanego przez MOPS programu „Słonecznik – wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych”.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w Konferencji „Śląski rynek pracy w badaniach realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach w 2017 roku” organizowanej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Konferencja odbyła się w dniu 11.04.2018 roku w Hotelu Monopol w Katowicach. Celem konferencji było upowszechnienie wyników badań dotyczących potrzeb edukacyjnych i szkoleniowych przedsiębiorców, zapotrzebowania na kwalifikacje/umiejętności w przedsiębiorstwach oraz sytuacja osób w wieku 50+ na śląskim rynku pracy.

W czerwcu 2018 roku Ośrodek przygotował i przekazał do PUP informacje wraz z kalkulacją kosztów zorganizowania w MOPS prac społecznie użytecznych w roku 2019 roku.

W dniu 12 października 2018 roku przedstawiciele MOPS uczestniczyli w XXII Targach Pracy zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Uczestnictwo w targach umożliwiło upowszechnienie informacji o aktualnych ofertach pracy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Ponadto pracownicy Ośrodka mieli możliwość uzyskania informacji o ofertach zatrudnienia prezentowanych przez pozostałych uczestników targów oraz ofertach firm doboru personalnego, które mogą zostać wykorzystane w pracy z klientami poszukującymi zatrudnienia.

W związku z zakończeniem realizacji przez Wojewódzki Urząd Pracy projektu Erasmus+ pn. „Uniwersalny model profesjonalnego kursu zawodowego na współczesne opiekunki dla dzieci dedykowany dla kobiet w wieku 50-64 lata” pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wzięli udział w spotkaniu podsumowującym projekt w dniu 14.09.2018 roku. Ponadto przedstawili podczas spotkania prezentację dotyczącą form wsparcia Miejskiego Ośrodka w Katowicach nakierowanych na podniesienie kompetencji społecznych osób w wieku senioralnym.

Pracownicy MOPS w dniach 16.10.2018 roku oraz 23.10.2018 roku uczestniczyli w zorganizowanych przez Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach Mobilnych Targach Kariery, które odbyły się na Wydziale Nauk Społecznych oraz Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego.

W ramach realizowanego projektu pozakonkursowego „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” Ośrodek współpracował z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego w Katowicach w zakresie realizacji Klubu Integracji Społecznej.

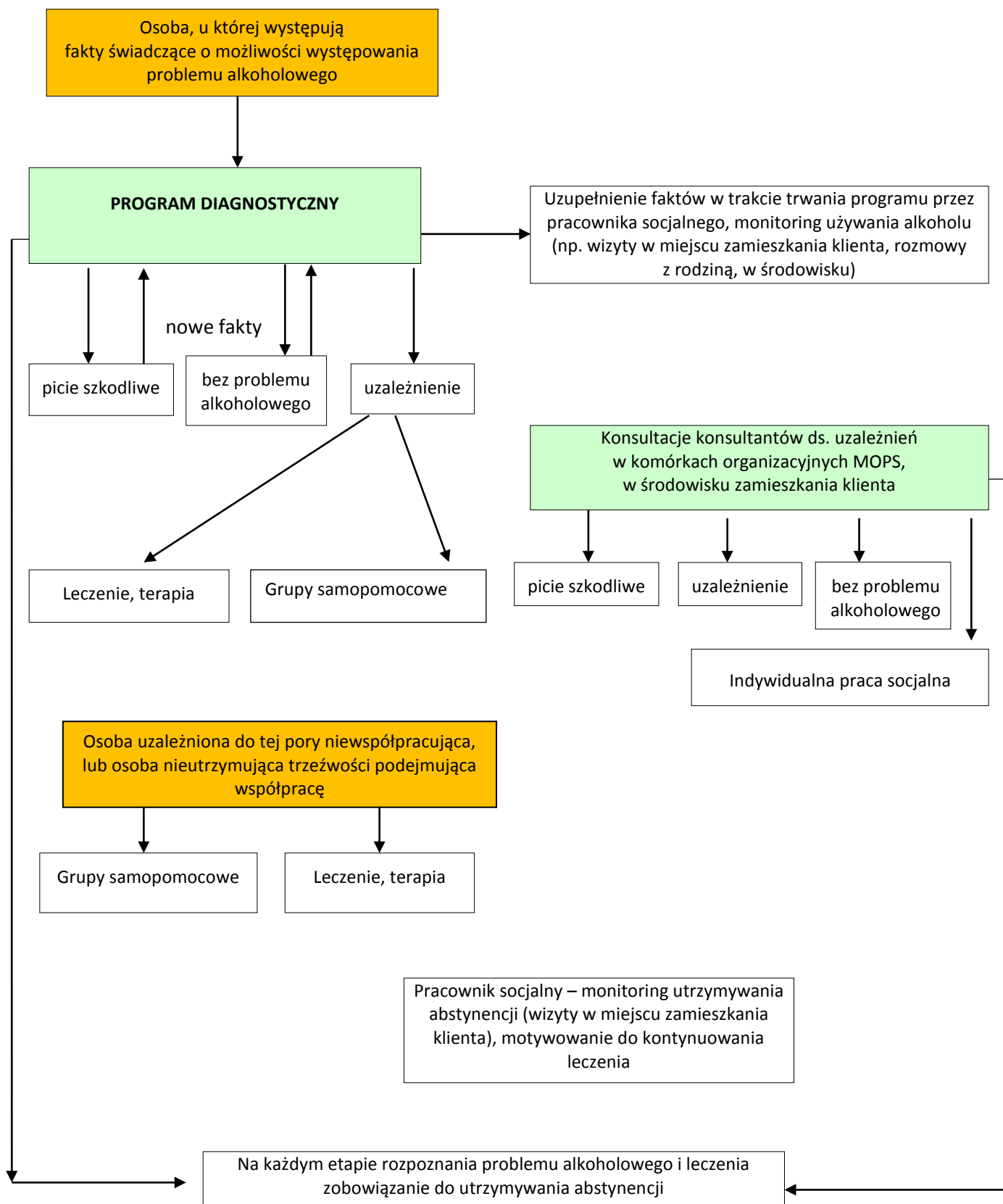
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy rodzinie z problemem bezrobocia.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Wydatki na realizację wsparcia na rzecz osób bezrobotnych (w zł.)	184 935,79	117 005,26	104 843,56	103 884,32	115 130,95
Liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocie objętych pomocą	3 436	3 116	2 737	2 308	1746
Roczny koszt wsparcia na rodzinę (w zł.)	53,82	37,54	38,30	45,01	65,93

Zauważalne obniżenie liczby osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS związane było ze zmieniającą się sytuacją na lokalnym rynku pracy. Równocześnie wydatki na realizację wsparcia na rzecz osób bezrobotnych pozostały na podobnym, jak w poprzednim roku poziomie.

XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Przeciwdziałanie uzależnieniom stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021 oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 rok.

Realizatorami tego zadania są przede wszystkim: Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie uzależnień oraz diagnostyczno - motywacyjnej dotyczącej klientów z problemem alkoholowym.

11.1 Konsultanci ds. uzależnień

Konsultanci ds. uzależnień pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

1. Działalność diagnostyczną w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym

Łączna liczba osób objętych pomocą w 2018 roku	221
w tym:	
Osoby z problemem alkoholowym	220
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	1

2. Działalność diagnostyczno - motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez:

- konsultacje indywidualne, grupowe,
- wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne w 2018 roku	Liczba
dla klientów Ośrodka	322
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	1

3. Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (program „Ja i alkohol”)

„Ja i Alkohol”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach jest rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej. Klient, u którego rozpoznano uzależnienie od alkoholu otrzymuje także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruuje indywidualny plan leczenia. Spotkania grupowe odbywają się 2 razy w tygodniu i trwają 2 godziny. Integralną częścią programu są spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W ZAJĘCIACH	54
Liczba spotkań	84
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu	16
Liczba osób z rozpoznaniem piciem szkodliwym	11
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	3
Liczba osób bez rozpoznania	24

4. Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmuje pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

5. Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczą problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym oraz jej rodziną, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc gdzie mogą uzyskać pomoc terapeutę. W 2018 roku konsultanci ds. uzależnień przeprowadzili szkolenia „Praca z klientem oraz rodziną z problemem alkoholowym” adresowane do pracowników socjalnych, asystentów rodziny i wychowawców Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych oraz koordynatorów pieczy zastępczej. W dwudniowych szkoleniach, które obejmowały 14 godzin, wzięło udział 11 pracowników socjalnych, 5 asystentów rodziny, 5 pracowników Świetlic Specjalistycznych, 2 pracowników Specjalistycznego Klubu Młodzieżowego oraz 4 koordynatorów pieczy zastępczej. Dodatkowo przeprowadzono jednodniowe szkolenie (7 godzin) dla 3 nowozatrudnionych pracowników.

Na bieżąco realizowane były konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach	30
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	87

11.2 Inne zadania

- Konsultanci ds. uzależnień opracowali nowy program „Spotkanie z interwencją, czyli jak rozmawiać z osobą mającą problem z alkoholem”. Jest to program pomocy psychologicznej dla rodzin i bliskich osób z problemem alkoholowym. U podstaw tworzenia powyższego programu były sytuacje kryzysowe, w jakich znajdują się bliscy osób z problemem alkoholowym. Jednocześnie propozycja ta jest alternatywą dla ofert terapeutycznych w leczeniu odwykowym. Powyższy program składa się z 3 modułów: poradnictwa, spotkań przygotowujących do interwencji wobec osoby uzależnionej oraz grupy wsparcia dla bliskich osób z problemem alkoholowym. Opracowano i dystrybuowano ulotkę, mającą na celu rozpowszechnienie i zachęcenie do udziału w powyższym programie. W 2018 roku w ramach ww. Programu zrealizowanych zostało 9 spotkań grupy psychoedukacyjnej dla rodzin i bliskich osób z problemem alkoholowym, w których uczestniczyło 6 osób oraz spotkania przygotowujące do interwencji w rodzinie z udziałem 4 członków rodzin. Z pomocy w formie poradnictwa skorzystało 15 osób.
- W ramach współpracy Ośrodka z grupami wsparcia konsultanci ds. uzależnień, pracownicy socjalni prowadzili profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla osób i ich rodzin z problemem alkoholowym zapoznając klientów z bieżącą ofertą programową stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie miasta Katowice. Klienci z problemem alkoholowym uczestniczący w spotkaniach tych grup nabywają umiejętność zdrowego stylu życia bądź też podtrzymują abstynencję.
- Konsultanci ds. uzależnień brali udział w posiedzeniach grup roboczych w sprawach rodzin, w których współwystępuje problem alkoholowy i przemoc.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

12.1 Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,

- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
4) świadczenie rodzicielskie.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)*
Zasiłek rodzinny z dodatkami	10 869	17 287 633,40	X

Zasiłek rodzinny	10 869	11 603 946,84	95 zł na dziecko do 5-go roku życia; 124 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18-go roku życia oraz 135 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia.
Urodzenia dziecka	504	479 802,11	1 000 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	465	912 548,37	400 zł
Samotnego wychowywania dziecka	882	1 671 297,60	193 zł, plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 680	1 286 844,57	95 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	782	680 320,07	90 zł dla dziecka do 5 roku życia, 110 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	5 838	571 739,32	100 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	192	81 134,52	113 zł, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła, 69 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły

* Od 1 stycznia 2016 roku, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczenia przyznawane są w niepełnej wysokości według zasady „złotówka za złotówkę”.

Świadczenia opiekuńcze, w tym:

Zasiłek pielęgnacyjny	6 411	11 250 312,16	do 31 października - 153 zł, od 1 listopada – 184,42 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	703	9 824 201,44	1477 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	105	380 925,70	do 31 października - 520 zł, od 1 listopada – 620 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 475	1 475 000,00	1 000 zł
Świadczenie rodzicielskie	998	6 142 617,21	1 000 zł

12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Od maja 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie jakim jest przyznawanie i wypłata zasiłków dla opiekunów, czyli dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia. Realizacja zasiłków dla opiekunów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Zasiłek dla opiekuna	55	296 500,00	do 31 października - 520 zł od 1 listopada – 620 zł

12.3 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez Sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Średnie świadczenie (w zł.)
Fundusz alimentacyjny	1 952	8 362 362,46	384,69

12.4 Świadczenie wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko. W stosunku do drugiego i kolejnych dzieci w rodzinie, świadczenie wychowawcze nie jest związane z kryterium dochodowym. W stosunku do pierwszego dziecka w rodzinie przyznanie świadczenia związane jest z kryterium dochodowym, które wynosi 800 zł na osobę w rodzinie lub 1200 zł w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne.

Realizacja świadczeń wychowawczych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Świadczenie wychowawcze	19 621	112 102 075,07	500,00
Dodatek wychowawczy	433	2 201 185,43	500,00

12.5 Świadczenie wypłacane w ramach ustawy „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wypłaca jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Realizacja ww. świadczeń w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Świadczenie „Za życiem”	23	92 000,00	4 000,00

12.6 Świadczenie „Dobry start”

Od 1 lipca 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje rządowy program „Dobry start”. W ramach programu, dla każdego dziecka rozpoczynającego rok szkolny, zostało wypłacone jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł.

Realizacja ww. świadczeń dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci (z wyjątkiem dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych oraz rodzinach zastępczych) w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2018 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Świadczenie „Dobry start”	25 386	7 614 300,00	300,00*

*w przypadku opieki naprzemiennej 150 zł.

XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	2 015
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	410
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	123
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji	137
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wnioski do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o zatrzymanie prawa jazdy	39

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika lub stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym (ok. 149 osób) lub poza granicami RP (ok. 139 osób). W stosunku do 324 dłużników nie ustalono miejsca pobytu. W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z Biurami Informacji Gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do Krajowego Rejestru Długów, rejestru „InfoMonitor”, rejestru „ERIF”, Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A. oraz Krajowej Informacji Długów Telekomunikacyjnych Biura Informacji Gospodarczej S.A.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2018 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **2 672 018 zł**, z czego na dochody gminy Katowice przekazano kwotę **457 511,48 zł**.

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. W Ośrodku przyjęto strukturę organizacyjną, która opiera się na rozdzieleniu trzech etapów postępowania administracyjnego w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

- I Etap – przyjęcie wniosku, odbywa się w Dziale Poradnictwa i Informacji (w dzielnicach Katowic), gdzie następuje wstępna weryfikacja danych zawartych we wniosku oraz wymaganych załączników i dokumentów;
- II Etap – rozpatrzenie wniosku, sprowadza się do merytorycznej oceny informacji przekazanych przez klienta oraz przeprowadzenia postępowania, które zostaje zakończone wydaniem decyzji administracyjnej;
- III Etap – realizacja wydanych decyzji administracyjnych, odbywa się w Dziale Realizacji Świadczeń.

Poniżej przedstawiamy realizację zadania w 2018 roku przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Liczba przyznanych świadczeń	Wyplacona kwota	Średnie miesięczne świadczenie
dodatki mieszkaniowe - KZGM	22 397	6 285 233,31	280,63
dodatki mieszkaniowe – spółdzielnie	12 643	3 275 858,47	259,10
dodatki mieszkaniowe - zakładowe	1 639	397 166,24	242,32
dodatki mieszkaniowe - pozostałe	13 650	3 753 380,71	274,97
RAZEM	50 329	13 711 638,73	272,44

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2017.180) oraz Rozporządzeniem Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26.04. 2013 roku w sprawie przeprowadzania wywiadu środowiskowego (Dz.U.2013.589) w 2018 roku przeprowadzono **520** wywiadów środowiskowych u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku. Ponadto dodatkiem mieszkaniowym w ww. okresie objęto **5 254** rodziny.

14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadania - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Ilość przyjętych wniosków	11 565	10 861	9 976	8 923
Kwota wypłaconych świadczeń	16 981 658,12	15 767 343,27	15 160 759,90	13 711 638,73
Średnie miesięczne świadczenie	263,67	263,43	273,82	272,44

W roku 2018 kwota wypłaconych świadczeń zmniejszyła się w porównaniu do 2017 roku o **1 449 121,17 zł**, pomimo rewaloryzacji rent i emerytur od 1 marca 2018 roku. Spadek wypłaty świadczenia spowodowany był zmniejszeniem ilości złożonych wniosków o **1 053**.

XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadanie – dodatek energetyczny. W okresie od 1.01.2018 do 31.12.2018 roku realizacja ww. świadczenia przedstawiała się następująco:

Liczba wypłaconych dodatków energetycznych			
dla:			Ogółem
gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną	gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób	gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób	
13 735	14 766	2 992	31 493
Kwota wypłaconych dodatków energetycznych			Ogółem
155 276,31	231 867,42	56 376,32	443 520,05

XVI. PROMOCJA OŚRODKA

16.1 Konferencje, seminaria

W 2018 roku **149** pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyło w konferencjach, seminariach i spotkaniach organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewaluację zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej.

Konferencje i seminaria obejmowały następującą tematykę:

- Dzień Otwarty Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,
- Spotkanie pn. „Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją”,
- Konferencja zamykająca projekt „Resilient Europe – wzmocnienie potencjału elastyczności miejskiej obszarów zdegradowanych”,
- Seminarium z cyklu „Polityka społeczna i praca socjalna - jak to jest zrobione?”,
- Spotkanie pn. „Sposoby wzmocniania idei aktywnego starzenia się poprzez wolontariat”,
- Konferencja „Zaburzenia ze spektrum autyzmu”,
- XVII Łódzkie Warsztaty Psychogeriatryczne pn. „Terapie w psychogeriatрії: możliwości i ograniczenia”,
- Ogólnopolska konferencja „Podsumowanie konsultacji społecznych dotyczących zmian ustaw wdrażających program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”,

- Spotkanie pt. „Człowiek w kontekście środowiska społecznego”,
- Konferencja „Rodzina w centrum uwagi”,
- Seminarium „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich w projektach finansowanych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”,
- Konferencja „Śląski rynek pracy w badaniach realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach w 2017 r.”,
- Spotkanie nt. „Międzynarodowy Dzień Romów”,
- Konferencja „Myśląc Ojczyzna... Obywatelskość i patriotyzm w setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę”,
- Europejski Kongres Gospodarczy,
- Konferencja „W służbie praw dziecka - dziedzictwo Ireny Sendlerowej”,
- Konferencja „Wzmocnienie zdrowia psychicznego osób pracujących w zakresie radzenia sobie ze stresem w miejscu pracy oraz umiejętność zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym”,
- Konferencja „Rodzina - wartość, która łączy”,
- Konferencja „Dialog. Motywacja. Rodzina - System wspierania rodzicielstwa Zastępczego w Gliwicach”,
- Spotkanie nt. „Wykorzystania potencjału kary ograniczenia wolności, czyli pracy społecznie użytecznej”,
- Konferencja naukowa „Razem czy osobno - kompetencje w pomocy społecznej i opiece zdrowotnej - stan i kierunki rozwoju”,
- VII Ogólnopolski Zlot Asystentów Rodziny pn. „Kierowanie zespołem asystentów rodziny w kontekście współpracy z instytucjami pomocowymi”,
- Regionalna konferencja edukacyjna pn. „Kooperacje 3D – korzyści, konieczność, kompetencje”,
- Konferencja „Organizujemy się – siła we wspólnym działaniu”,
- Konferencja „Poszukiwanie osób zaginionych”,
- Kongres Praw Rodzicielskich,
- Konferencja Prasowa Lodołamacze 2018,
- Spotkanie KlastraPS, Fundacja „Jaszka”,
- Spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na rok 2019”,
- Konferencja „Współczesne wyzwania dla Kadry kierowniczej ośrodków pomocy społecznej”,
- Spotkanie pn. „The Playful Paradigm”,
- Konferencja „Rozdzielenie pracy socjalnej od świadczeń – między teorią a praktyką”,
- Konferencja „Naucz mnie, kiedy mówić „nie”,
- Konferencja „Dziecko poza rodziną. Perspektywa rodziny biologicznej, dziecka i rodziny zastępczej”,
- Spotkanie dotyczące koncepcji projektu Centrum Społecznościowego w Śródmieściu I etap,
- Spotkanie „Bliżej Funduszy Europejskich”,
- Konferencja „Miejsce Otwarte. Przestrzeń spotkań sąsiedzkich”,
- VII Edycja Spotkań z Psychologią pn. „Dojrzałość i równowaga”,
- Konferencja „Rozwój psychoseksualny współczesnej młodzieży. Orientacja vs. tożsamość seksualna adolescentów”,
- Konferencja Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- Konferencja „Senior w Rodzinie”,
- Spotkanie nt. „Kształtowanie się bezpiecznego przywiązania – uwarunkowania i jego znaczenie dla rozwoju i jakości życia jednostki”,
- Konferencja „Pokonać bezdomność”,
- Konferencja „Rodzina z problemem alkoholowym i problemem przemocy jako klient pomocy społecznej”,

- Konferencja „Oblicza i wymiary pracy socjalnej”,
- Konferencja „Wszystko zostaje w rodzinie? Profilaktyka od kuchni”,
- Konferencja „Jak skutecznie oddziaływać na osobę stosującą przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym?”,
- Konferencja „Życie i praca, czyli jak zachować równowagę w życiu i w pracy”,
- Konferencji „IT w realizacji zadań z obszaru zabezpieczenia społecznego i rodziny”,
- Konferencja „Wsparcie integracji cudzoziemców w województwie śląskim”.

16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami

Główny specjalista CPS oraz Kierownik DBD przygotowali artykuły do publikacji opracowywanej przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej Województwa Śląskiego: „Znaczenie współpracy międzyinstytucjonalnej w procesie readaptacji społecznej osób objętych oddziaływaniem służby więziennej i służb pomocy społecznej” oraz „System pomocy osobom bezdomnym w mieście Katowice”.

W 2018 roku Dział Poradnictwa i Informacji (DPI) udzielał na potrzeby prasy, radia, telewizji odpowiedzi na pytania związane z realizacją programu „Rodzina 500 plus” oraz „Dobry Start” w Katowicach. Ponadto kierownik DPI brał udział w audycji w Radiu Katowice poświęconej realizacji rządowego programu „Dobry Start”.

We wrześniu 2018 roku w programie Telewizji Polskiej „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie”, który pomaga w poszukiwaniu osób zaginionych wystąpił psycholog Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii. Odcinek został poświęcony zapobieganiu zjawisku ucieczek nastolatków z domu, temu jak powinni zachować się rodzice nastolatków, a także pracy z rodziną w sytuacji, gdy już dojdzie do ucieczki. W trakcie programu omawiano ponadto wsparcie służb pomocy społecznej.

W 2018 roku kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych uczestniczył jako ekspert w audycjach poradniczo-edukacyjnych Radia Katowice „Każdemu damy radę”. W audycjach tych omawiane były tematy związane z programem „Rodzina 500+”, przepisami dotyczącymi świadczeń dla opiekunów osób niepełnosprawnych oraz Funduszem Alimentacyjnym. Ponadto w 2018 roku kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych pełnił funkcję eksperta w Gazecie Prawnej w zakresie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych.

W grudniu 2018 roku kierownik Ośrodka Interwencji Kryzysowej uczestniczył jako ekspert do spraw przeciwdziałania przemocy w audycji radiowej w Radiu Katowice.

Kontakty z mediami w obszarze problematyki bezdomności, w szczególności standaryzacji usług na rzecz osób bezdomnych dotyczyły przede wszystkim prezentacji przygotowań MOPS do zapewnienia schronienia osobom bezdomnym, zmian w przepisach prawnych w zakresie standaryzacji usług na rzecz osób bezdomnych, pracy metodą „streetworkingu”. Wystąpienia miały miejsce w programach: TVN „Uwaga”, Telewizji Polskiej „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie”, Telewizji Katowice, Radiu Katowice oraz Radiu M.

Ponadto w grudniu 2018 roku Dział ds. Osób Bezdomnych przygotował artykuł do publikacji wydanej przez Ogólnopolską Federację na Rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności pt. „Pokonać Bezdomność”.

16.3 Nagrody, wyróżnienia

W dniu 6 czerwca 2018 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach otrzymali podziękowanie od Komunalnego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Katowicach za zaangażowanie we wzmacnianie w rodzinach poczucia stabilizacji mieszkaniowej i rozwijanie w nich obowiązku i umiejętności utrzymania lokalu, a także zapobiegania powstawaniu zadłużenia z tytułu najmu.

W dniu 22 czerwca 2018 roku kierownik i pracownicy Terenowego Punku Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach otrzymali od Świetlicy św. Agaty z Ośrodka św. Jacka, podziękowanie za całoroczną współpracę w roku szkolnym 2017/2018 za zaangażowanie i otwartość oraz podejmowanie wspólnych działań na rzecz podopiecznych świetlicy i ich rodzin.

W dniu 26 czerwca 2018 roku pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej otrzymali podziękowanie od Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” za podjęcie interwencji w sprawie podejrzenia przemocy w rodzinie i podjętych w tym kierunku działań.

W dniu 22 czerwca 2018 r. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy otrzymała podziękowanie w imieniu całej społeczności Szkoły Podstawowej nr 48 im. Juliusza Ligonia w Katowicach za wspieranie działań placówki,

zaangażowanie i owocną współpracę w roku szkolnym 2017/2018. Pracownicy Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 9 oraz Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii w Katowicach również otrzymali od wyżej wymienionej Szkoły podziękowanie za zaangażowanie i profesjonalizm, dzięki któremu możliwa była realizacja wspólnych przedsięwzięć mających na celu dobro dziecka.

W dniu 23 lipca 2018 roku pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, Działu ds. Rodzin z Dziećmi i Poradnictwa Specjalistycznego oraz Działu Pomocy otrzymali od Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podziękowanie za wzmoczony wysiłek związany z aktualnymi obowiązkami związanymi z przyjmowaniem wniosków na nowy okres zasiłkowy, ale także za codzienną pracę i zaangażowanie w bieżącą realizację zadań.

W dniu 21 listopada 2018 roku pracownik Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 8 otrzymał nagrodę indywidualną od Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w uznaniu osiągnięć w dziedzinie pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w dniu 29 listopada 2018 roku otrzymał nagrodę rzeczową za przedstawioną w ramach projektu „Pokonać bezdomność” dobrą praktykę, wyróżnioną przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Warszawie.

Z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wręczono 11 grudnia 2018 roku odznaczenia państwowe pracownikom zasłużonym w działalności na rzecz pomocy społecznej i pracy na rzecz osób potrzebujących. Srebrny medal za długoletnią służbę otrzymało 8 zasłużonych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz 2 pracowników złoty medal.

16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przeprowadził przy współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej urzędu miasta Katowice kolejną edycję kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Kampania miała na celu pozyskanie z grona mieszkańców Katowic kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych. W ramach kampanii opracowano treść oraz zlecono opracowanie graficzne i wydruk poradnika dotyczącego rodzicielstwa zastępczego pt. „10 pytań o rodzicielstwo zastępcze” katowicki poradnik dla kandydatów na rodziny zastępcze w ilości 1 000 szt. Dystrybucja poradnika prowadzona była przede wszystkim za pośrednictwem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników Działu ds. Rodzin z Dziećmi i Poradnictwa Specjalistycznego. W 2018 roku promocja rodzicielstwa zastępczego realizowana była poprzez reklamę w prasie. Opracowano i przekazano do druku artykuły dotyczące rodzicielstwa zastępczego do:

- gazety Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Wspólne sprawy” (nakład 19 120 egzemplarzy),
- tygodnika katolickiego „Gość niedzielnny” wydanie diecezjalne katowickie (nakład 24 844 egzemplarzy).

Ponadto w bezpłatnym informatorze miejskim „Nasze Katowice” (nakład 140 tys. egzemplarzy) ukazał się artykuł na temat rodzicielstwa zastępczego pt. „Mama i tata na zastępstwo”.

Promocja rodzicielstwa zastępczego prowadzona była także przy okazji konferencji pn. „Rodzina zastępcza – otwarte serca dla dzieci” mającej na celu propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego, która została zorganizowana z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego dnia 17 maja 2018 roku w Sali Teatralnej Pałacu Młodzieży w Katowicach. Konferencję zorganizowano w ramach inicjatywy lokalnej katowickich rodzin zastępczych we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Katowicach i Urzędem Miasta Katowice. Konferencja miała charakter otwarty, a na widowni zasiadło ponad 200 osób zainteresowanych poruszaną tematyką. W ramach działań związanych z promowaniem konferencji oraz w trakcie jej trwania rozdano 2000 długopisów z logo miasta i napisem Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, 2000 ulotek promujących konferencję oraz 2000 ulotek poświęconych rodzicielstwu zastępczemu. Ulotki rozdawane były także w czasie konferencji prasowej dotyczącej obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w dniu 17 maja 2018 roku w Pałacu Młodzieży.

Ponadto, w dniu 17 maj 2018 roku główny specjalista - psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wzięła udział w audycji radiowej Radia Katowice poświęconej rodzicielstwu zastępczemu. Słuchacze w trakcie trwania programu mogli się dowiedzieć czym jest rodzina zastępcza, jakie warunki muszą spełniać kandydaci na rodzinę zastępczą, jak przebiega proces opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze w Mieście Katowice. Słuchacze mogli również w trakcie trwania audycji zadawać pracownikowi Ośrodka pytania. Dotyczyły one głównie kwestii warunków jakie muszą spełniać kandydaci, tego co dzieje się gdy te warunki nie są spełnione oraz co dzieje się z dzieckiem

w przypadku rozwodu rodziców zastępczych. Część czasu antenowego poświęcona była również odbywającej się w tym dniu w Pałacu Młodzieży w Katowicach konferencji z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, słuchacze zostali zaproszeni do udziału w tym wydarzeniu.

XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA

17.1 Szkolenia indywidualne

Pracownicy Ośrodka uczestniczą w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Prowadzona w MOPS Katowice działalność szkoleniowa ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców Katowic.

W 2018 roku pracownicy uczestniczyli w **50** szkoleniach, w tym 67 pracowników w 20 szkoleniach bezpłatnych oraz 62 pracowników w 30 szkoleniach płatnych. Łącznie na szkolenia płatne wydano **28 324 zł**.

Pracownicy MOPS uczestniczyli również w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego, w których w sumie uczestniczyło **47** pracowników. Szkolenia organizowane były w ramach projektów pn.:

- „Współpraca się opłaca – koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”,
- „Koordynacja i rozwój usług adaptacyjnych”,
- „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej”
- „Program profilaktyki i rozwiązywania narkomanii w województwie śląskim na lata 2016 -2020, Program przeciwdziałania narkomanii w województwie śląskim na lata 2017 - 2020”,

oraz w szkoleniach międzysektorowych pn. „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych”, organizowanych w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielostrukturalnej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020.

17.2 Szkolenia grupowe

W ramach dbania o podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka oraz rozwój ich umiejętności zawodowych w 2018 r. zostały zaplanowane, przygotowane i zrealizowane przez pracowników Ośrodka szkolenia specjalistyczne oraz zlecone do realizacji podmiotom zewnętrznym. Stanowiły one odpowiedź na zidentyfikowane i stale aktualizowane zapotrzebowanie zgłaszane przez pracowników Ośrodka.

	Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Koszt szkoleń
Szkolenia płatne	12	674	54 730 zł
Szkolenia bezpłatne	36	550	-----
Suma	48	1 224	54 730 zł

17.3 Zespoły Konsultacyjne

Zespół Konsultacyjny jest grupową metodą wsparcia rozwoju zawodowego pracowników socjalnych w realizacji standardów pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej. Zespoły Konsultacyjne prowadzone były przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Również w przypadku zespołów formuła spotkań, ich tematyka, czas trwania i częstotliwość stanowiła odpowiedź na zgłaszane przez pracowników Ośrodka potrzeby i oczekiwania.

	Liczba spotkań	Liczba godzin
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	5	10
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami	5	10
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	4	8

17.4 Konsultacje indywidualne

W roku 2018 pracownicy jednostek wsparcia (CPS, CRS, OIK, Sekcji Prawnej) udzielali konsultacji indywidualnych pracownikom Ośrodka pracującym z różnymi grupami klientów. Celem konsultacji indywidualnych było wsparcie pracownika w pracy z klientem pomocy społecznej, ustalenie zakresu działań podejmowanych na rzecz klienta/rodziny, a także uzyskanie większego wglądu w swoje umiejętności zawodowe.

Rodzaj konsultacji	Liczba godzin konsultacji	Liczba spotkań konsultacyjnych
Psychologiczne i pedagogiczne	655	704
Udzielane przez asystentów rodziny	1 954	2 642
Udzielane przez konsultantów ds. bezrobocia	2	2
Udzielanych przez konsultantów OIK	94	179
Udzielane przez konsultantów CRS	597	350
Udzielane przez konsultantów prawnych	36	37

17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych w formie kształcenia i dokształcania prowadzonego w szkołach dla dorosłych, na studiach licencjackich, magisterskich, magisterskich uzupełniających oraz na studiach podyplomowych.

W 2018 roku zawarte zostały 2 umowy szkoleniowe na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i przyznanie dodatkowych świadczeń dla pracowników biorących udział w studiach podyplomowych oraz niestacjonarnych pierwszego stopnia – licencjat.

W 2018 roku 4 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ukończyło indywidualnie studia podyplomowe w tym 2 pracowników sfinansowanych ze środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego kształcenia ustawicznego.

17.6 Superwizje indywidualne i grupowe

W 2018 roku kontynuowano poradnictwo metodyczne skierowane do pracowników Ośrodka w formie superwizji psychologicznych i merytorycznych.

Celem superwizji psychologicznych i merytorycznych jest wspieranie pracowników Ośrodka w realizacji zadań, w szczególności w prowadzeniu pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej. Superwizje prowadzone były przez superwizorów posiadających niezbędne kompetencje i kwalifikacje (zewnętrznych oraz zatrudnionych w MOPS).

Liczba superwizji psychologicznych	99
Liczba godzin superwizji psychologicznych	270
Liczba superwizji merytorycznych	67
Liczba godzin superwizji merytorycznych	185

17.7 Wizyty studyjne

W maju 2018 r. odbyła się w ośrodku Interwencji Kryzysowej wizyta studyjna, w której uczestniczyło 10 studentów II roku kierunku pracy socjalnej Uniwersytetu Śląskiego. Głównym celem spotkania było zapoznanie uczestników z działalnością OIK.

W dniach 26-28 października 2018 r. pracownik Działu Projektów i Inicjatyw w ramach projektu „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu – I etap” brał udział w wizycie studyjnej w Łodzi zorganizowanej przez Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych. Celem wizyty było nabycie wiedzy i poznanie dobrych praktyk w zakresie udanych działań rewitalizacyjnych.

17.8 Biblioteka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach dokłada wszelkich starań, aby pracownicy mogli stale podnosić swoje kompetencje, uzupełniać wiedzę. Biblioteka zakładowa Ośrodka posiada na stanie pozycje książkowe, czasopisma specjalistyczne oraz materiały audio wizualne.

Stan całkowity zasobu bibliotecznego	2 495 pozycji
--------------------------------------	----------------------

XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA

18.1 Projekty realizowane w 2018 roku (źródła finansowania)

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszt projektu według umowy /aktualnego wniosku o dofinansowanie w zł*
„Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach.”	9.1.6 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową projektu są osoby m.in. zatrudnione (29K/16M), bezrobotne i/lub oddalone od rynku pracy (114K/37M), poszukujące zatrudnienia, bierne zawodowo (129K/136M), borykające się z problemami uzależnienia od alkoholu (17K/53M), bezdomne (16K/59M), rodziny, w których zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze, osoby w kryzysie wymagające wsparcia terapeutycznego.	Realizacja Programu Aktywności Lokalnej Wełnowiec – Józefowiec i Dąb oraz Programu Aktywności Lokalnej w Zawodziu, praca socjalna, usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym dla osób objętych kontraktem socjalnym lub jego odmianą, kompleksowe wsparcie osób borykających się z problemem uzależnień – usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym i zawodowym, Klub Integracji Społecznej.	01.01.2018 - 31.12.2020 r.	Całkowity koszt projektu: 4 834 406 zł. Wykonanie w 2018 r.: 1 638 767,46 zł. w tym wkład własny MOPS: 92 353,03 zł.
„Pomocna dłoń dla rodziny”	9.2.5 RPO WSL 2014-2020	Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, kandydaci na rodziny zastępcze, rodziny zastępcze (137 osób).	Wsparcie dla rodziny, szkolenia dla kandydatów i członków rodzin zastępczych, działania integracyjne.	01.09.2016 -31.08.2018 r.	Całkowita wartość projektu: 644 383 zł. Wydatki poniesione w 2018 r.: 227 404,35 zł. w tym wkład własny MOPS: 18 008,95 zł.
Centrum Społecznościowe „Szopki” w Szopienicach - I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Osoby będące częścią społeczności lokalnej na terenie rewitalizowanym tj.: dzielnicy Szopienice – Burowiec, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób (96 osób).	Realizacja programu aktywności lokalnej, w tym: organizowanie społeczności lokalnej, realizacja działań środowiskowych wzmacniających potencjał społeczności lokalnej, działania kulturalne, wsparcie reintegracji zawodowej mieszkańców.	01.09.2017 – 31.08.2020	Całkowity koszt projektu: 1 659 615 zł. Wykonanie w 2018 r.: 462 076,45 zł. w tym wkład własny MOPS: 5 611,00 zł.
Centrum społecznościowe „Nasze Załęże” - I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową jest 66 osób (40K,26M) zagrożonych ubóstwem, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zamieszkujących rewitalizowany obszar dzielnicy Katowice-Załęże.	Organizowanie społeczności lokalnej, Klub społecznościowy dla dzieci i młodzieży. Punkt poradnictwa i informacji obywatelskiej, działania wzmacniające potencjał społeczności lokalnej; działania kulturalne uzupełniające ofertę wsparcia w projekcie; program wspierający reintegrację zawodową mieszkańców dzielnicy Załęże; Akademia Lidera Społeczności Lokalnej; remont i adaptacja Centrum Społecznościowego „Nasze Załęże”	01.08.2017 – 31.07.2020	Całkowity koszt projektu: 1 094 922 zł. Wykonanie w 2018 r.: 141 577,36 zł w tym wkład własny MOPS: 0 zł.

„Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego- I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową jest 171 osób (115/56M) w wieku senioralnym (60+) zamieszkujących na terenach rewitalizowanych.	Realizacja Programów Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego w dzielnicach: Śródmieście, Załęże, Bogucice, Nikiszowiec-Janów, Zawodzie, Szopienice; działań kulturalnych, usług aktywnej integracji.	01.09.2017-31.08.2020	Całkowity koszt projektu: 2 580 003 zł. Wykonanie w 2018r.: 747 676,15 zł w tym wkład własny MOPS: 2 470,00 zł.
„Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu- I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi co najmniej 77 osób (46K, 31M) zamieszkujących dzielnicę Janów–Nikiszowiec, doświadczających wykluczenia lub zagrożonych wykluczeniem społecznym wraz z ich otoczeniem.	Realizacja zadań związanych z organizowaniem społeczności lokalnej: Osiedle Janów i Osiedle Kolonia Wysockiego (Korea), działania rewitalizacyjne w osiedlu Nikiszowiec, wizyty studyjne.	01.08.2017 – 31.07.2020	Całkowity koszt projektu: 1 394 779 zł. Wykonanie w 2018r.: 371 589,32 zł. w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej - I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi co najmniej 96 osób (63K, 33M) zamieszkujących dzielnicę Bogucice doświadczających wykluczenia lub zagrożonych wykluczeniem społecznym wraz z ich otoczeniem.	Organizowanie społeczności lokalnej, działania środowiskowe wzmacniające potencjał i integrację społeczności lokalnej, punkt poradnictwa i informacji obywatelskiej, działania wzmacniające potencjał społeczności lokalnej, działania kulturalne uzupełniające ofertę wsparcia w projekcie, program wspierający reintegrację zawodową mieszkańców dzielnicy Bogucice, Akademia Lidera Społeczności, wyposażenie Centrum Aktywności Lokalnej „Markiefki 64,68”	01.03.2018 – 31.12.2020	Całkowity koszt projektu: 1 648 332 zł. Wykonanie w 2018r.: 145 164,95 zł. w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach - I etap”	9.2.1 RPO WSL 2014-2020	112 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (72K/40M). Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz osoby niepełnosprawne.	Rozwój usług asystenckich - asysta rodziny, asysta osobista osób niepełnosprawnych, mieszkanie treningowe dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.	01.01.2018-31.12.2019	Całkowity koszt projektu: 1 088 135 zł. Wykonanie w 2018r.: 369 600,01 zł. w tym wkład własny MOPS: 15 600 zł.
„Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach – I etap.”	9.2.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi 48 osób (38K/10M) będących częścią społeczności lokalnej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zakresie niezbędnym dla skutecznego wsparcia.	Prowadzenie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, prowadzenie grup samopomocowych/ wsparcia dla młodzieży i rodziców, organizacja stacjonarnych i wyjazdowych treningów umiejętności społecznych dla młodzieży, organizacja stacjonarnych treningów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych dla rodziców, organizacja działań wspierających proces integracji rodziny, poradnictwo prawne, asystentura rodziny	01.09.2018 – 31.08.2020	Całkowity koszt projektu: 938 043 zł. Wykonanie w 2018r.: 102 725,91 zł, w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej – I etap.”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi co najmniej 109 osób (59K/50M) zamieszkujących wszystkie tereny rewitalizowane.	W ramach projektu będą realizowane następujące działania: organizowanie społeczności osób niepełnosprawnych, Punkt Poradnictwa i Informacji, wsparcie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, wsparcie realizacji inicjatyw oddolnych na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, Integracyjny Klub Osób	01.01.2018 – 31.12.2020	Całkowity koszt projektu: 1 969 472 zł Wykonanie w 2018r.: 395 873,60 zł. w tym wkład własny MOPS: 0 zł.

			z Niepełnosprawnością, działania grup treningowo-wspierających uzupełniających ofertę wsparcia osób niepełnosprawnych, trener pracy, wsparcie otoczenia osób niepełnosprawnych.		
„Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych – I etap.”	9.2.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi 131 osób niepełnosprawnych i ich otoczenia.	Działalność ośrodków: - krótkookresowy pobyt dzienny dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnością, - krótkookresowy pobyt dzienny dla osób z autyzmem, - usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, - zajęcia fizjoterapeutyczne, ogólnorozwojowe - usługi dietetyka, - usługa cateringowa, - usługa transportowa.	01.01.2018 – 31.12.2019	Całkowity koszt projektu: 3 701 615 zł Wykonanie w 2018r.: 1 100 642,42 zł. w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych w budynku przy ulicy Francuskiej 43”	10.2.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi 900 osób i ich otoczenie.	Doposażenie stanowisk pracy i całości budynku.	22.01.2015 – 31.07.2018	Całkowity koszt projektu: 1 112 313 zł Wykonanie po stronie MOPS 935 982,64 zł. w tym wkład własny: 0,00 zł.
„Włącz się! - Program Aktywizacji Zawodowej i Społecznej w Katowicach”	9.1.6 RPO WSL 2014-2020	Osoby pozostające bez pracy, korzystające z pomocy MOPS (810 osób w okresie 2015-2017)	Realizacja usług aktywizacji zawodowej, edukacyjnej i społecznej w ramach kontraktów socjalnych, programów aktywności lokalnej w 3 dzielnicach oraz programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	01.05.2015 - 31.12.2017	Całkowity koszt projektu: 4 800 000 zł Wykonanie po stronie MOPS 58 666,08 zł. w tym wkład własny: 0,00 zł.
„Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby mające problem ze złością, agresją i stosujące przemoc w rodzinie.	Prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring rodzin tych osób, które zakończyły program, pod kątem występowania przemocy domowej.	14.03 - 31.12.2018 r.	Przyznana dotacja: 16 920 zł. Wykonanie w 2018 r.: 16 920 zł.
„Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby stosujące przemoc w rodzinie.	Prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, nakierowanych na zmianę wzorców zachowań oraz monitoring zachowań po ukończeniu programu.	10-11.2018 r.	Przyznana dotacja: 4 230 zł. Wykonanie w 2018 r.: 4 143,99 zł.
„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”	Środki MRPIPS w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe.	Objęcie opieką rodzin zastępczych przez 4 nowo zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz kontynuacja zatrudnienia 20 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	01.01.2018 r. – 31.12.2018 r.	Przyznana dotacja: 382 096,00 zł. Wykorzystana dotacja: 382 096,00 zł, Wydatkowana kwota wkładu własnego: 318 558,24 zł, (refundacja poniesionych kosztów oraz zatrudnienie nowych koordynatorów.
	Środki MRPIPS w ramach „Programu asystent rodziny	Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.	Objęcie usługą asystenta rodziny rodzin naturalnych z różnymi rodzajami problemów przez 19 asystentów.	01.01.2018 r. - 31.12.2018 r. (refundacja wynagrodzeń 15 zatrudnio-	Przyznane dofinansowanie: 284 057,00 zł, w tym: Budżet Państwa: 203 877,00 zł.

	i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018"			nich asystentów oraz finansowanie 4 asystentów pozyskanych w ramach programu).	Środki z Funduszu Pracy: 80 180,00 zł. Wkład własny: 206 018,32 zł. Wykonanie Budżet Państwa: 203 877,00 zł Fundusz Pracy: 80 180,00 zł. Wkład własny: 206 018,32 zł.
--	--	--	--	--	---

18.2 Projekt pozakonkursowy „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”

W styczniu 2018 roku rozpoczęto realizację projektu „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Projekt został złożony w ramach ogłoszonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego naboru wniosków w ramach Osi Priorytetowej IX, Włączenie społeczne, Działania 9.1 Aktywna integracja, Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty OPS i PCPR Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

- **W ramach Programu Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie (PAL-W):** w 2018 roku uczestnictwo w PAL-W rozpoczęło 35 osób (26K i 9M). Prowadzono szereg działań na rzecz organizowania i wspierania społeczności lokalnej. PAL-W w tym okresie w sumie objął swoimi działaniami 310 osób (209K, 101M), w tym 35 uczestników (26K, 9M). Zrealizowano:
 - 183 spotkania animatorów ze społecznością lokalną, w których uczestniczyły 174 osoby (114K, 60M), w tym 35 uczestników (25K, 10M),
 - 6 warsztatów kulinarnych,
 - 13 warsztatów twórczych – „PALoWe Warsztatowiska”, 5 warsztatów plastycznych dla dzieci i rodziców – „Plastyka (nie) tylko dla Smyka”, 19 spotkań w ramach Klubu Aktywnego Mieszkańca,
 - 60 spotkań Klubu Wolontariusza (m.in. pomoc w planowaniu i organizowaniu wydarzeń lokalnych), 12 spotkań animatorów lokalnych z przedstawicielami instytucji lokalnych, 47 spotkań animatorów ze społecznością lokalną,
 - 37 spotkań w ramach Klubu Aktywnego Mieszkańca (w tym Lokalna Strefa Seniorów i Lokalna Strefa Młodych) m.in. maraton planszówkowy, ogólnopolskie czytanie książek Małgorzaty Musierowicz, szycie materiałowych kur, tworzenie notatników, warsztaty plastyczne, wizyta sąsiedzka w WTZ UNIKAT, spotkanie „Historia w kolorach”, 4 spotkania pn. „Kawa na placu”, 5 spotkań z bibliotekarką, spotkanie o pomysłach na działania w PAL-W, warsztat rękodzieła – świeczniki z łyżeczek, tworzenie ozdobnego papieru pakownego oraz wianków świątecznych, 2 spotkania z mieszkańcami dot. inicjatyw lokalnych, 2 strefy kulinarne – „szybkie” kiszenie ogórków i faszerowanie papryk, spotkanie z brafiterką, niezapomniane przygody z książką, wizyta w Centrum Spotkań Seniorów, tworzenie mini obrazków na sztaludze, spotkanie z dietetykiem, warsztaty rozwoju osobistego, podsumowujące spotkanie świąteczne,
 - 11 wydarzeń lokalnych, m.in. „Polowanie na PALoWe pisanki” (gra terenowa dla rodzin z dziećmi), dwa wydarzenia „Wietrzenie szaf na Wełnie, czyli SZAFING po naszymu” (wymiana odzieży i akcesoriów), „Dni Wełnowca-Józefowca” (festyn sąsiedzki), „Sąsiedzkie grillowe powitanie lata” (grill sąsiedzki), PAL Festy(yn), „Party Slime”. W wydarzeniach w sumie wzięło udział 250 osób (24K, 9M), w tym 33 uczestników (24K, 9M),
 - 7 wyjść integracyjno-edukacyjnych, m.in. do Muzeum Śląskiego w Katowicach; do „Imersja Salon VR” w Katowicach; do Miejskiego Domu Kultury Koszutka Filia Dąb na monodram „Gdzie jest mój Home?”; na wycieczkę krajoznawczą do Ustronia, do „Jump City”, do teatru na spektakl „Fauna”; w wyjściach integracyjno-edukacyjnych wzięło udział 32 uczestników (24K, 9 M).
 - 8 spotkań w ramach Lokalnej Strefy Cyfrowej, w której uczestniczyło 12 osób (4K, 4M) w tym 8 uczestników,

- wyjazdowy 3-dniowy Trening Umiejętności Społecznych w Lalikach dla 10 uczestników (8K, 2M).; uczestnicy zostali przeszkoleni w wymiarze 12h, m.in. z umiejętności komunikacyjnych, procesu grupowego, ról grupowych.
- **W ramach Programu Aktywności Lokalnej w Zawodziu** – Partner, Stowarzyszenie „Mocni Razem”, w 2018 roku zrealizował następujące działania:
 - Spotkania animatorów lokalnych z mieszkańcami. Odkonano się 175 spotkań, w których uczestniczyło średnio 5 osób. W okresie letnim animatorzy intensywnie pracowali bezpośrednio w rejonach ul. Cynkowej, Czecha, Długiej. Powstał Klub Mam, w ramach którego odbywają się regularne spotkania o tematyce dostosowanej do potrzeb mam oraz wspólne działania. W ramach spotkań animatora zorganizowano między innymi wspólnie z mieszkańcami „I Zawodziański Bieg Mikołajkowy”. Podczas spotkań indywidualnych animatorzy wspierali w rozwiązywaniu bieżących spraw oraz motywowali do podjęcia działań na rzecz społeczności lokalnych, a także podjęcia zatrudnienia.
 - Spotkania w ramach Klubu Wolontariusza (uczestnikami Klubu jest młodzież). Odkonano się 74 spotkania, w których udział wzięło średnio 5 osób. Celem spotkań w ramach Klubu Wolontariusza było zapoznanie uczestników z ideą wolontariatu, uświadamianie na potrzeby innych, wyposażanie młodych uczestników m.in. w kompetencje społeczne poprzez działanie na rzecz środowiska lokalnego, kształtowanie umiejętności działania zespołowego oraz aktywnego i efektywnego spędzania czasu wolnego.
 - Spotkania integracyjno-edukacyjnych (warsztaty plastyczne, zdrowego żywienia oraz taneczne). Odkonano się 28 spotkań, w których uczestniczyło średnio 9 osób.
 - Zorganizowano wspólnie z uczestnikami i wolontariuszami 7 wydarzeń lokalnych o charakterze integracyjnym, w których udział wzięło średnio 60 osób. Wydarzenia były odpowiedzią na potrzeby społeczności lokalnej. Zorganizowano m.in.: Dzień Hamburgera, Dzień Bajtla, Mikołajki, spotkanie opłatkowe.
 - Zorganizowano 2 stacjonarne treningi kompetencji i umiejętności społecznych, w których udział wzięło średnio 9 osób. Treningi miały na celu wyposażenie uczestników w kompetencje społeczne przydatne w życiu społecznym oraz na rynku pracy.
 - Zorganizowano 50-godzinny kurs kwalifikacyjny wraz z certyfikacją dla 4 uczestniczek projektu.
 - Zorganizowano 2 wyjazdy w formie wizyt studyjnych, podczas których uczestnicy poznawali m.in. zasady funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, możliwości pozyskiwania środków na tworzenie stanowisk pracy, zasad działania oraz funkcjonowania firm na rynku pracy.
 - Zorganizowano 4 wyjścia integracyjne dla uczestników projektu oraz ich otoczenia.
- **W ramach usługi asystenta rodziny:** w 2018 roku asystenci rodziny objęli wsparciem 22 rodziny (20K i 2M). W ramach świadczonej usługi zapoznawali nowych klientów z celami i formami wsparcia w ramach projektu, zasadami współpracy rodziny z asystentem, spotkania obejmowały również wstępną diagnozę rodzin pod kątem socjalno-bytowym.
- **W ramach poradnictwa pedagogicznego:** realizowanego od września 2018 roku pedagog objął wsparciem 12 osób (11K i 1M). W ramach świadczonej usługi pedagog wspomaga rodziców w radzeniu sobie z trudnościami wychowawczymi.
- **W ramach poradnictwa terapeutycznego** realizowanego od września 2018 roku terapeuta objął wsparciem 12 osób (9K i 3M). W ramach świadczonych usług terapeuta asystuje w procesie uczenia się samodzielnego zdobywania doświadczenia z emocjonalnym zaangażowaniem w jego odkrywanie, pomaga w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach, doświadczeniach i związanymi z nimi emocjami.
- **W ramach kompleksowego wsparcia osób borykających się z problemem uzależnień** realizowanego przez partnera, Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w 2018 roku zrealizowano:
 - 140 godzin spotkań dla 80 osób z zakresu diagnozy i budowy Indywidualnego Planu Wsparcia.
 - 428 godzin terapii indywidualnej i 300 godzin terapii grupowej w ramach wyjazdów grupowych. W spotkaniach indywidualnych z terapeutą wzięło udział 80 osób, a z wyjazdowej formy terapii skorzystało 61 osób.
 - 192 godzin treningów rozwojowo-korekcyjnych dla 23 osób. Grupowe spotkania, mające na celu pracę nad motywacją i emocjonalnością uczestników, pomagają utrzymać abstynencję, tworząc

projektową społeczność, która umożliwia wzajemne wsparcie. Część korektywna uczy zmiany dotychczasowych destruktywnych nawyków na nowe, które pomagają w zmianie sytuacji życiowej.

- 106 kursów zawodowych dla 56 osób. Kursy przygotowujące do zawodu, nadające nowe umiejętności, zwiększające szanse uczestnika na rynku pracy, uzupełniające wcześniejsze deficyty uczestnika w aspekcie wykształcenia. Szkolenia organizowane są głównie we współpracy z Zakładem Doskonalenia Zawodowego.
- 1281 godzin indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym dla 75 osób oraz 180 godzin grupowych spotkań z doradcą zawodowym w ramach Warsztatów Aktywnego Poszukiwania Pracy. W warsztatach wzięły udział 62 osoby.
- **W ramach usługi wsparcia osób bezdomnych** w 2018 roku realizowano usługę asystenta osoby bezdomnej oraz usługę streetworkingu dla 31 osób (22M, 9K).
- **W ramach Klubu Integracji Społecznej** realizowanego przez partnera, Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego w roku 2018 zrealizowano rekrutację do trzech edycji KIS, z których wyłoniono 28 osób (8M, 20K). Odbłyły się spotkania uczestników z doradcą zawodowym oraz psychologiem (60h), warsztaty z zakresu umiejętności społecznych (140h), warsztaty z zakresu budowania przedsiębiorczości (40h), a także spotkania indywidualne w zakresie pośrednictwa pracy, treningu pracy, doradztwa zawodowego i konsultacji psychologicznych.

18.3 Projekt konkursowy „Pomocna dłoń dla rodziny”

Realizację projektu zakończono 31.08.2018 roku. Projekt realizowany był w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla Osi Priorytetowej IX, Włączenie społeczne, Działania 9.2. Dostępne usługi społeczne zdrowotne, Poddziałania 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs. Projekt odpowiadał na zdiagnozowane potrzeby rodzin zamieszkających w Katowicach. Zakładał wsparcie rozwoju osób, rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W ramach projektu w 2018 r. zrealizowano następujące zadania:

- Wsparcie terapeutyczne, którego głównym celem była zmiana w obrębie sposobu tworzenia relacji z innymi ludźmi, postrzegania samego siebie, jak również radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami oraz emocjami im towarzyszącymi – w okresie sprawozdawczym w ramach wsparcia terapeutycznego usługą były objęte 24 osoby.
- Poradnictwo pedagogiczne, mające na celu wspomaganie rodziców w kwestiach wychowawczych. W okresie sprawozdawczym usługą objętych było łącznie 30 uczestników.
- Usługę asystenta rodziny, polegającą na udzielaniu wsparcia rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. W okresie sprawozdawczym objętych wsparciem było 36 rodzin. 5 osób przerwało udział, pozostałe zakończyły udział w usłudze.
- Grupę wsparcia dla rodzin chcących podnieść umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, której głównym celem było doskonalenie umiejętności społecznych rodziców, zwalczanie własnej bezradności, a także uzyskanie nowych umiejętności – udział wzięło 8 kobiet. W okresie sprawozdawczym, w ramach Grupy Wsparcia, odbyło się 13 spotkań. W ramach prowadzonych zajęć uczestnicy nabywali umiejętności z zakresu: współpracy w grupie podczas przyrządzania wspólnego posiłku, pogłębiania wiedzy z zakresu szeroko rozumianej higieny, budowania poczucia własnej wartości poprzez rozbudzenie własnych możliwości, poznanie i przyswojenie sposobów, jakie wykorzystują inni członkowie grupy w radzeniu sobie z określonym problemem.
- Spotkanie jasełkowo-kolędowe, mające na celu budowę sieci wsparcia i integrację środowiska rodzin zastępczych i środowiska lokalnego – udział wzięło ok. 60 osób – uczestników wraz z otoczeniem.
- Grupę wsparcia dla niezawodowych rodzin zastępczych, której głównym celem było uzyskiwanie i dzielenie się wsparciem w pełnieniu swojej funkcji, doskonalenie umiejętności wychowawczych itp. W okresie sprawozdawczym, w grupie wsparcia wzięło udział 12 osób.
- Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe oraz dla rodzin nowopowstałych, które obejmowało zagadnienia dotyczące: roli opiekuna zastępczego, rozwoju dziecka, wychowania, diagnozy dziecka, funkcjonowania rodziny, uzależnień oraz uregulowań prawnych. W szkoleniu brało udział 8 osób.

- Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, mający na celu integrację środowiska rodzin zastępczych i środowiska lokalnego – udział wzięło ok. 140 osób – uczestników wraz z otoczeniem. Spotkanie to było możliwością do aktywnego i atrakcyjnego spędzania czasu wolnego przez dzieci z rodzin zastępczych i ich bliskich. Podczas wydarzenia zainteresowani mogli skorzystać z bezpłatnego poradnictwa ze strony psychologa, pedagoga oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach Pikniku dzieciom i rodzinom zastępczym oraz wszystkim przybyłym gościom zapewniono szereg atrakcji oraz poczęstunek.

Wszyscy uczestnicy zakończyli bądź przerwali udział w projekcie do końca sierpnia 2018, czyli do dnia zakończenia realizacji projektu. Wsparcie otrzymały łącznie w czasie trwania projektu 284 osoby, z których 8 podjęło pracę po zakończeniu udziału w projekcie. Wypracowano założone wskaźniki, czyli utworzono 20 miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz objęto usługami społecznymi w programie 201 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym co stanowi 147% założonego wskaźnika.

18.4 „Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie” - opis w rozdziale IX.

18.5 Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”

- opis w rozdziale IX.

18.6 Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.

18.7 Projekty do realizacji w formule ZIT

Dyrektor MOPS uczestniczył w pracach Zespołu Roboczego ds. przygotowania i realizacji projektów w perspektywie finansowej 2014-2020. Zespół jest odpowiedzialny za przygotowanie i realizację projektów planowanych do złożenia w formie wniosków aplikacyjnych w formule ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekty realizowane przez MOPS to:

Oś priorytetowa	Działanie/ Poddziałanie	Lp.	Tytuł projektu	Wartość projektu ogółem	Uwagi
IX Włączenie społeczne	Działanie 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT	1.	Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej -I etap.	1 648 332 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032H/17-00
		2.	Centrum Społecznościowe – „Nasze Załęże” - I etap.	1 094 922 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032D/17-00
		3.	Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach - I etap.	1 659 615 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032G/17-00
		4.	Wzmacnianie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap.	2 580 003 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: Nr umowy: UDA-RPSL.09.01.01-24-033A/17-00
		5.	Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej - I etap.	1 969 472 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032F/17-00
		6.	Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu - I etap. – uzyskał negatywną ocenę merytoryczną	1 394 779 zł.	Projekt otrzymał dofinansowanie.
	Działanie 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne	7.	Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach - I etap.	1 088 135 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01-24-03BH/17-00
		8.	Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach - I etap.	938 043 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01-24-03BF/17-00

	i zdrowotne Poddziałanie 9.2.1 rozwój usług społecznych – ZIT	9.	Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych - I etap.	3 701 615 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01- 24-03BG/17-00
X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	Działanie 10.2. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych Podziałanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - ZIT	10.	Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych w budynku przy ulicy Francuskiej 43		Zakończona realizacja projektu - trwa końcowe rozliczanie projektu. Wykonanie: 935 982,64 W tym 184 665, 52 zł. wkład własny.

Dane na dzień: 31.12.2018 roku

Realizuje się następujące projekty ZIT:

1. „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu” - realizacja od sierpnia 2017 roku.

Projekt jest realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Fabryka Inicjatyw Lokalnych. W okresie sprawozdawczym prowadzono badania pogłębione związane z diagnozą zasobów i potrzeb lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki gentryfikacji osiedla Nikiszowiec. Nawiązywano współpracę z przedstawicielami lokalnych instytucji – zorganizowano spotkania z dyrektorami przedszkoli miejskich na terenie dzielnicy, spotkanie z przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych (m.in. KSM, HGSM, Śląsko-Dąbrowska Spółdzielnia Mieszkaniowa), spotkania z liderami Stowarzyszenia Razem dla Nikiszowca, spotkanie z dzielnicowym, spotkania z członkami „Klubu Ślązoka” z Janowa, spotkanie z Radą Osiedla Janów, spotkanie z kierownikiem Filii nr 21 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach. Realizowane były działania w ramach Inkubatora Animatorów Nikiszowca, w tym działania dla młodzieży, m.in. czwartkowe spotkanie w ramach „Gier bez prądu” oraz spotkania dla mieszkańców w ramach cyklu podróżniczego pt. „Stany – szalona jazda”. Realizowano spotkania indywidualne z mieszkańcami dzielnicy i uczestnikami projektu. W ramach projektu realizowano działania animacyjne, integracyjne i edukacyjne. Funkcjonowało Centrum Zimbardo, które było otwarte na spotkania mieszkańców dzielnicy. W Centrum dyżurowali lider i animator inkubatora animatorów. W spotkaniach uczestniczyli także inni animatorzy projektu. W ramach projektu odbywały się spotkania animatorów z mieszkańcami, zorganizowano spotkania i wydarzenia tematyczne (każde dla średnio 10 osób), m.in.:

- spotkanie podróżniczo-edukacyjne z Marcinem Szafronem pn. „Słowenia – dlaczego tak chętnie tam wracam” dedykowane społeczności lokalnej,
- spotkanie informacyjne nt. projektu dla młodzieży zamieszkującej dzielnicę,
- spotkanie edukacyjne z wolontariuszami, mieszkańcami dzielnicy, w związku z cykliczną, integracyjno-społeczną imprezą ważną dla rozwoju dzielnicy,
- warsztaty rękodzielnicze dla mieszkańców,
- warsztaty edukacyjno-integracyjne połączone ze spacerem edukacyjnym po Nikiszowcu dla młodzieży ze starszych klas SP53,
- spotkanie społeczności nt. wyjazdu integracyjno-szkoleniowego oraz nt. wyjazdu integracyjno-szkoleniowego,
- spotkanie informacyjne nt. działań w projekcie dla mieszkańców dzielnicy,
- spotkanie z Alicją Jędrzejewską, prowadzącą Nikiszowy Dom Tymczasowy, dotyczące planowanej akcji na rzecz zwierząt,
- spotkanie edukacyjne dla mieszkańców związane z tematyką podróżniczą,
- wyjazd integracyjno-szkoleniowy na Jurę Krakowsko-Częstochowską.

W ramach projektu, w okresie sprawozdawczym prowadzono aktywną współpracę z mieszkańcami osiedla Kolonia Wysockiego (Korea). W miesiącu sierpniu miało miejsce spotkanie z przedstawicielami instytucji lokalnych. Dzięki współpracy zostało zrealizowane wydarzenie „Śniadanie na Trawie dla Mieszkańców Korei”. Wydarzenie to integrowało całą społeczność poprzez wspólne jedzenie, rozmowę oraz zabawy. W wydarzeniu wzięło udział 20 osób. Od września odbywały się spotkania z młodzieżą zamieszkałą w dzielnicy, zwłaszcza na obszarze Kolonii Wysockiego (każde spotkanie dla średnio 5 osób). Dzięki współpracy oraz chęci młodzieży zaplanowano działania wolontaryjne dla dzielnicy na przyszły rok.

W wyniku wielu rozmów oraz spotkań ze społecznością lokalną dzielnicy doszło m.in. do realizacji kilku inicjatyw lokalnych:

- we współpracy ze Stowarzyszeniem Ad Vitam Dignam włączono się w organizację otwarcia ogrodu sensorycznego na terenie Janowa (zapewniono atrakcje towarzyszące wydarzeniu, m.in. występ muzyczny),
- mieszkańcy włączyli się w pomoc dla Miejskiego Przedszkola nr 62 w Katowicach i pomogli w organizacji „Jesiennych spotkań w ogrodzie” (zapewniono m.in. drobne gadżety animacyjne),
- założono zespół lokalnych muzyków-amatorów pn. „Nikiszowiecka Inicjatywa Eksperymentalna (NIE)”; inicjatywa polegała na przeprowadzaniu prób koordynowanych przez profesjonalnego muzyka i na przygotowaniu zespołu do koncertu adresowanego dla mieszkańców dzielnicy, przedstawiciele instytucji i organizacji dzielnicy; finałem inicjatywy był koncert zespołu,
- zrealizowano inicjatywę pn. „Janów włącza zielone pnącza”, polegająca na zasadzeniu razem z mieszkańcami sadzonek winobluszczu pod wcześniej wytypowanymi kamienicami,
- przygotowano i zrealizowano inicjatywę lokalną pn. „Choinka na Leśnego Potoku”, której celem było pozyskanie i wspólne przyozdobienie choinki świątecznej, usytuowanej w centrum dzielnicy.

W ramach projektu rozpoczęto także realizację poradnictwa specjalistycznego (Job-coaching). W październiku wspólnie z uczestnikami projektu przygotowano pierwszy numer gazety lokalnej pt. „Magiel. Niecodziennik Nikiszowiecki”. W okresie sprawozdawczym dokonano zakupów sprzętu komputerowego i biurowego.

W dniach 26-28.10 odbyła się wizyta studyjna do Łodzi. Jej celem było poznanie doświadczeń rewitalizacyjnych. Istotnym elementem wizyty było wspólne doświadczanie różnorodnych działań rewitalizacyjnych w różnych częściach miasta. Spotkania, spacerowane badania i dyskusje odbywały się w zróżnicowanych społecznościach lokalnych. Przedmiotem obserwacji były m.in. obszar Śródmieścia z nowoczesnymi obiektami, tj. EC1, Dworzec Łódź Fabryczna, ul. Piotrkowska, Manufaktura, ul. Włókiennicza, ul. Kilińskiego. Zrealizowano spotkanie na terenie osiedla Księży Młyn, mającego sporo analogii do osiedla Nikiszowiec. Kolejne spotkania i spacerowane badania odbyły się na terenie dzielnicy Stare Polesie. Do udziału w wizycie studyjnej zaangażowano przewodników - edukatorów, aktywistów miejskich od lat zaangażowanych w działania rewitalizacyjne w Łodzi. W ramach spotkań i wspólnej pracy animatorów i mieszkańców poruszano tematy związane m.in. z efektami działań rewitalizacyjnych, skalą wyzwań, jakie czekają Nikiszowiec i Janów oraz różnicami w podejściu do aktywizacji społeczności lokalnej w Łodzi i w Janowie-Nikiszowcu. W wizycie uczestniczyło 10 osób. W 2018 roku w projekcie Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu uczestniczyły łącznie 33 osób.

2. „Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach - realizacja od września 2017 roku.

W okresie sprawozdawczym prowadzone były działania na rzecz organizowania i wspierania społeczności lokalnej. Przeprowadzono 16 spotkań animatora lokalnego z mieszkańcami, w których uczestniczyło 16 osób. Spotkania dotyczyły działań na rzecz społeczności lokalnej oraz możliwości włączenia się mieszkańców w organizację działań i wydarzeń lokalnych. W ramach działań animatora zorganizowano także warsztaty: „Ludowe sposoby zdobienia wnętrza- wycinanka” oraz rękodzielniczy – ozdoby świąteczne. W 2018 roku prowadzono również działania środowiskowe wzmacniające potencjał społeczności lokalnej. W ramach wyjść i wyjazdów integracyjnych zorganizowano wycieczkę do Krakowa, w której uczestniczyły 23 osoby oraz wyjście integracyjne do Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, w którym uczestniczyły 44 osoby. W ramach wydarzeń lokalnych przeprowadzono m.in. „Piknik integracyjny na Borkach”, w którym uczestniczyło 59 osób oraz grę terenową dla mieszkańców dzielnicy, zakończoną wspólnym grillem. W wydarzeniu brało udział 9 osób podzielonych na zespoły. We wrześniu odbył się Festyn Rodzinny, w którym uczestniczyło ok. 250 osób oraz dwie projekcje kina plenerowego: na osiedlu Borki oraz w Burowcu – w każdym wydarzeniu uczestniczyło ok. 60 osób. W grudniu miało miejsce spotkanie świąteczne połączone z warsztatem rękodzielniczym – wykonywanie stroików świątecznych. Było to spotkanie rodzinne, w którym brały udział

osoby dorosłe i dzieci (17 osób). Animatorzy lokalni wsparli również wydarzenie lokalne – spotkanie z pisarką, Sabiną Waszut, które odbyło się w Zespole Szkół Handlowych. W spotkaniu brało udział 49 osób. W ramach działań środowiskowych odbyły się dwa warsztaty kulinarne, w których łącznie wzięło udział 6 osób. W czerwcu 2018 roku w TPPS 10 odbyło się spotkanie środowiskowe podczas którego animatorzy lokalni promowali działania Centrum Społecznościowego Szopki wśród instytucji lokalnych. Odbyło się 8 spotkań z partnerami projektu, podczas których poruszano tematy związane z realizacją działań na rzecz społeczności lokalnej. W marcu odbyło się spotkanie informacyjne na temat oferty projektu i planowanych działań, w którym uczestniczyło 23 przedstawicieli instytucji lokalnych. Animatorzy lokalni informowali mieszkańców o działaniach projektu.

Partnerzy projektu realizowali następujące działania:

- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem” (partner w projekcie): odbyło się 207 spotkań animatora z mieszkańcami, w których uczestniczyły średnio 4 osoby oraz 21 spotkań integracyjno - edukacyjnych (w tym spotkanie integracyjno-edukacyjne m.in. z okazji Dnia Kobiet pt. „Piękno jest w nas”, spotkania w ramach Klubu wolontariusza, spotkania dotyczące ręcznego wyrobu ekokosmetyków, „Ogień to mój żywioł”, „Modelowanie balonów”. Odbyły się 4 szkolenia umiejętności społecznych, w których uczestniczyło średnio 8 osób (m.in. z zakresu autoprezentacji i wystąpień publicznych i zarządzania czasem). Odbyło się 8 wyjść integracyjnych m.in. do pizzerii, do Jump World, do kręgielni, w których uczestniczyło średnio 11 osób. Odbyły się dwa wydarzenia lokalne: „Rodzinna Strefa Animacji” oraz „spotkanie świąteczne”, w których uczestniczyło kilkanaście osób. W sierpniu: odbył się wyjazd edukacyjny w formie wizyty studyjnej do Centrum Gier FURIA (wzięło udział 9 uczestników projektu). Odbyło się również spotkanie pt.: „Pożegnanie wakacji”, które było okazją do podsumowania dotychczasowej aktywności oraz planowania działań w środowisku lokalnym. We wrześniu młodzież przy wsparciu animatora lokalnego przeprowadziła animacje w trakcie Dni Burowca. Zorganizowano 4 szkolenia umiejętności społecznych: pt.: „Autoprezentacja i wystąpienia publiczne”, „Zarządzanie czasem”, „Radzenie sobie ze stresem” oraz pt.: „Metody kreatywnego myślenia”. W każdym uczestniczyło średnio 8 osób. Odbył się cykl szkoleń umiejętności społecznych: pt.: „Budowanie zespołu” oraz „Radzenie sobie z konfliktami w społeczności lokalnej”, w których uczestniczyło średnio 10 osób.
- Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwości „Dwójka” (partner w projekcie): przeprowadzono 48 spotkań z animatorami w ramach Klubu SZOPKI oraz 1 mikołajowe i 2 świąteczne, zorganizowano 4 spotkania warsztatowe – warsztat decoupage, w których wzięło udział średnio 13 osób. Odbyło się 6 warsztatów kulinarnych, w których wzięło udział każdorazowo 10 uczestników projektu, 10 warsztatów komputerowych, w których uczestniczyło 10 osób, 3 warsztaty „Wizaż paznokci”, w którym wzięło udział średnio 10 osób, 3 warsztaty pt. „Makijaż i stylizacja z elementami pielęgnacji” - w którym uczestniczyło 12 uczestników. Przeprowadzono także warsztaty: „Przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zmiana niesatysfakcjonującej pracy”, „Pokochaj siebie. Jak wzmocnić poczucie własnej wartości i zostać swoim najlepszym przyjacielem”, „Jak żyć i przetrwać w rodzinie z problemem uzależnienia”, „Wzmocnienie samokontroli”, w którym udział wzięło średnio 14 osób. Odbyło się także 20 dyżurów terapeuty uzależnień oraz 20 dyżurów psychologa. W lipcu zorganizowano wyjście uczestników projektu na pieszą wędrowkę szlakiem Gór Opawskich, w którym udział wzięło 9 osób. W sierpniu odbyła się prelekcja pt. „Dopalacze zaraźliwy (M)ocarz”, w której uczestniczyło 15 osób. W lipcu 2018 roku 9 osób wzięło udział w obozie terapeutyczno-integracyjnym w Jarnołtówku. We wrześniu 2018 roku odbył się wyjazd aktywizacyjno-integracyjno-turystyczny do Kamesznicy, w którym uczestniczyło 21 osób, a w październiku uczestnicy wyjechali na grzybobranie. W listopadzie zorganizowano wizytę studyjną w Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” w Cieszynie (dla 19 osób).

3. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap”. Projekt realizowany jest od września 2017 roku.

W pierwszych miesiącach 2018 roku prowadzono działania organizacyjne związane z rozpoczęciem od 01.01.2018 roku realizacji projektu przez Partnerów. Prowadzono działania promujące projekt, rekrutację uczestników, zatrudnienie kadry przez Partnerów.

W dzielnicy Bogucice w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego, działania realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach Programu zorganizowano spotkania klubu społecznościowego „Senior w działaniu”, w czasie których odbyły się warsztaty

rękodzieła: m.in. szydełkowanie, tworzenie biżuterii techniką filcowania na mokro, tworzenie przyborników pasmanteryjnych, wełnianych zawieszek, tworzone przedmioty z porcelany samoutwardzalnej, ozdoby świąteczne, stroiki, palmy z okazji Świąt Wielkanocnych, decoupage, obchodzono „Tłusty czwartek”, malowanie na szkle, sporządzanie naturalnych kosmetyków oraz tworzenie sałatki z „jadalnych chwastów”. Zaproszono grupę na trening Nordic Walking przeprowadzony w Parku Boguckim przez trenera. Podczas jednego ze spotkań Klubu przedstawiono informacje na temat „Miejskiego systemu powiadamiania ratunkowego dla starszych i niepełnosprawnych mieszkańców Katowic”, rozdano uczestnikom przygotowane dla nich formularze niezbędne do rejestracji w systemie oraz omówiono sposób ich wypełnienia. Odbłyły się spotkania z dietetykiem w ramach cyklu „Na Zdrowie”. W trzecim kwartale 2018 roku w ramach cyklu spotkań „Na zdrowie” seniorzy zgłębiali tajniki ziołolecznictwa, wysłuchali wykładów dot. znaczenia aktywności ruchowej w życiu seniorów oraz stylu życia. Odbływały się treningi nordic walking. W ramach cyklu spotkań „Senior w Akcji” odbywały się systematyczne spotkania pod hasłem „Czytamy boguckim maluchom” w Miejskim Przedszkolu nr 22 w Katowicach. Spotkania te były polem do działań międzypokoleniowych oraz popularyzatorskich na rzecz polskiej literatury dziecięcej. W ramach wspomnianego cyklu zajęć seniorzy zorganizowali również „Ogrodowy Turniej Scrabli”, gdzie prócz zgłębiania tajników polskiej mowy seniorzy mieli również okazje do wspólnej integracji. W okresie sprawozdawczym seniorzy brali również udział w kulturalnych propozycjach Miasta Katowice tj „IV katowickim Dniu Aktywnego Seniora” czy darmowych wtorkach w Muzeum Śląskim. W ramach cyklu „Senior w podróży” zorganizowano wyjazd do ogrodów Kapias w Goczałkowicach – Zdroju oraz na Równicę w Ustroniu. W projekcie **w dzielnicy Bogucice** od początku realizacji projektu wzięło udział **20** uczestników.

W dzielnicy Nikiszowiec-Janów w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego, działania realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach Programu zorganizowano spotkania Klubu Społecznościowego „Senior w działaniu”. Podczas spotkań przeprowadzono warsztaty rękodzieła tj. tworzenie ozdób wielkanocnych, warsztaty florystyczne tj. aranżację ogródków w szkle, tworzenie ozdobnych opakowań na prezenty, zdobienie bawełnianych toreb techniką sitodruku, wełniane zawieszki tworzenie ptaszków – zawieszek z włóczki, tworzenie serwetników z wykorzystaniem techniki decoupage, wykonanie mydełek ozdobnych, ozdabianie woreczka na pieczywo techniką malowania na tkaninie, wykonanie obrazka techniką transferu, tworzenie elementów ozdobnych z pianki (foamiran). Odbłyło się również spotkanie, którego tematyką były „Wielkanocne tradycje kulinarne”. W kwietniu 2018 roku zorganizowano wyjazd do Gliwic w ramach cyklu Senior w podróży - „Śladami natury, kultury i historii”. Podczas wyjazdu grupa seniorów, uczestników projektu oraz osoby z ich otoczenia, zwiedziły: Willę Caro – obiekt należący do Muzeum w Gliwicach; „Kolejkowo” – największą w Polsce makietę kolejową, w której zostały przedstawione autentyczne budowle z terenu Śląska i Dolnego Śląska; Palmiarnię Miejską w Gliwicach. Odwiedzono też Gliwickie Centrum Wolontariatu, gdzie odbyło się spotkanie z gliwickimi seniorami, będącymi wolontariuszami gliwickich przedszkoli – w ramach projektu „Baśniowe Babcie”. W maju 2018 roku – w Ośrodku Hipoterapeutycznym Padok odbyła się biesiada dla seniorów – będąca inicjatywą lokalną osób w wieku senioralnym. W biesiadzie wzięło udział około 40 osób, w tym również zaproszeni seniorzy z Bogucic. Wydarzenie było inicjatywą grupy seniorów biorących udział m.in. w spotkaniach w ramach zadania: „Senior w działaniu”. Grupa ta była pomysłodawcą oraz brała czynny udział w organizacji i realizacji biesiady. W ramach zadania: „Senior w podróży” zrealizowano jednodniowe wyjazdy: do ogrodu botanicznego w Mikołowie, wyjazd do ogrodów - Kapias w Goczałkowicach Zdroju i Muzeum Zamkowego w Pszczynie, Muzeum Rzemiosł Dawnych w Żarkach oraz Sanktuarium Matki Bożej Leśniowskiej Patronki Rodzin. Realizowane były również zajęcia z nordic walking. Zorganizowano kolejne spotkania z dietetykiem, w ramach cyklu „Na zdrowie”, w czasie których odbył się wykład na temat zdrowego odżywiania osób w wieku senioralnym oraz korzyści zdrowotnych wynikających ze stosowania zbilansowanej diety. Zrealizowano spotkania z fizjoterapeutką, w ramach cyklu spotkań edukacyjnych: „Na zdrowie”, podczas których uczestnicy zapoznali się z informacjami na temat profilaktyki schorzeń kręgosłupa, stóp, zasad doboru aktywności ruchowej do stanu zdrowia i wieku, nauczyli się podstaw techniki masażu oraz ćwiczeń usprawniających. Odbłyły się spotkania z wizażystką w ramach zadania - „Piękna Seniora – przystojny Senior”. Podczas spotkań odbyły się m.in. warsztaty stylizacji wizerunku (dobór kolorystyki do typu urody, dobór makijażu do typu urody, dobór kroju ubrań do rodzaju sylwetki), stylizacji paznokci oraz warsztaty dot. pielęgnacji skóry i pomiar jej parametrów (m.in. nawilżenie, odżywienie, elastyczność). W projekcie **w dzielnicy Nikiszowiec – Janów** od

początku realizacji projektu rozpoczęło udział **24** uczestników.

W dzielnicy Zawodzie w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”, które prowadzi Dzielnicową Akademię Seniora, w ramach której zrealizowano:

- 254 spotkania animatorów lokalnych z mieszkańcami o różnej tematyce w tym m.in. „Kawiarenka sąsiedzka - grupa samopomocowa, Lokalna Strefa Wolontariatu, Punkt Porad i Informacji Obywatelskiej, Multimedialna Akademia Seniora, Klub Gracza, Scena Dobrego Humoru. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 1317 osób, co daje średnią 5 osób w spotkaniu (spotkania miały charakter zarówno grupowy jak i indywidualny).
- Zorganizowano 25 spotkań integracyjno-edukacyjnych o tematyce dostosowanej do potrzeb seniorów między innymi na temat praw konsumenta, profilaktyki chorób cukrzycy, prawa spadkowego, zajęcia muzyczno-ruchowe. W spotkaniach uczestniczyło w sumie 376 osób, co daje średnio 16 osób na spotkanie.
- Przeprowadzono Trening Umiejętności Społecznych „Aktywność społeczna i obywatelska w otoczeniu lokalnym” - uczestniczyło w nim 12 osób.
- Zorganizowano 2 wizyty studyjne polegające na wymianie doświadczeń z seniorami działającymi aktywnie na terenie innych miast – jedna w stowarzyszeniu Aktywny Wojkowicki Senior, a druga w Centrum Integracji Międzypokoleniowej w Chorzowie. W wizytach uczestniczyło w sumie 26 osób.
- Otrzymał się kurs z zakresu obsługi urządzeń IT dla seniorów, który ukończyło i zdało egzamin 8 osób.
- Zorganizowano 5 wydarzeń lokalnych o charakterze międzypokoleniowym, w których w sumie uczestniczyły 372 osoby tj.:
 - Międzypokoleniowy Bal Karnawałowy dla 88 osób,
 - Dzień Kobiet dla 45 osób,
 - Dzień Sąsiada dla 142 osób,
 - Pożegnanie Lata dla 64 osób,
 - Spotkanie Świąteczne dla 33 osób.
- Zorganizowano wyjazdy i wyjścia integracyjne. Jeden wyjazd do Kamienia Śląskiego i na Górę św. Anny oraz wyjście do kina połączone ze spotkaniem przy kawie, w których w sumie uczestniczyło 47 osób.

W dzielnicy Załęże w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”. W ramach zadań rozpoczęto realizację programu aktywności lokalnej dla osób w wieku senioralnym w dzielnicy Załęże. W 2018 roku zrealizowano działania w ramach Senioralnej Akademii Obywatelskiej (SAO), gdzie uczestnicy zostali przygotowani do podejmowania działań samopomocowych, wolontariatu. W ramach SOA odbyły się następujące działania:

- trening umiejętności społecznych, udział wzięło 21 osób,
- warsztaty „Biorę sprawy w swoje ręce”, udział wzięło 21 osób,
- realizacja miniprojektów – seniorzy opracowali i zrealizowali 4 miniprojekty na rzecz społeczności lokalnej, w tym we współpracy z Domem Aniołów Stróżów, był to projekt skierowany do dzieci w wieku 2,5 - 6 lat,
- spotkanie integracyjne w zakładzie opiekuńczo-leczniczym prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi. Wspólne biesiadowanie z pensjonariuszami tego zakładu. Pozwoliło to na przełamanie izolacji społecznej osób chorych, nawiązanie nowych kontaktów,
- integracja międzypokoleniowa w Przedszkolu nr 26. Zorganizowano wspólne zajęcia – przedstawienie specjalnie przygotowane przez seniorów dla dzieci pt. „Na straganie”,
- zorganizowano piknik, skierowany do tzw. trudnej młodzieży i dzieci w wieku 8-13 lat, odbyły się warsztaty kulinarne, podczas których uczestnicy wspólnie przygotowali potrawy na piknik,
- warsztaty „Technologia nie taka straszna” udział wzięło 19 osób,
- warsztaty „Prawa i obowiązki seniora” udział wzięło 18 osób,
- seminaria z zakresu praw i obowiązków seniorów: np. prawa seniora w UE, prawa pacjenta,
- działania środowiskowe i samopomocowe skierowane do seniorów, ich rodzin i społeczności lokalnej,

- piknik integracyjny (odbył się 15 września), w ramach którego odbywały się występy artystyczne, międzypokoleniowy konkurs gwary śląskiej oraz szereg animacji dla dzieci, z wykorzystaniem profesjonalnego sprzętu animacyjnego,
- Kulturalne Kato - 2 wyjścia do kina, 1 wyjście do teatru, 1 wyjście na występy kabaretowe, wyjście do Muzeum Śląskiego, wyjście do NOSPR oraz wyjście na Jarmark Świąteczny w Katowicach, łącznie w działaniach tych wzięło udział 30 seniorów,
- wycieczki integracyjne do Pszczyny (15 osób) i do Cieszyna (16 osób),
- warsztaty „Dbam o siebie i się rozwijam”, w ramach którego odbyły się 4 seminaria nt. zdrowia, łącznie udział wzięło 18 seniorów;
- 23 zajęcia ruchowe, łącznie udział wzięło 26 seniorów,
- warsztaty rozwojowe i relaksacyjne, łącznie udział wzięło 23 seniorów,
- warsztaty manualne, łącznie udział wzięło 21 seniorów,
- „Dzień seniora” – 23 listopada, uroczystość w której udział wzięło ok 50 seniorów z dzielnicy Załęże. Zapewniono ciepły poczęstunek, występ zespołu muzycznego, wspólne biesiadne śpiewania i tańce. W projekcie **w dzielnicy Załęże** obecnie bierze udział **47** uczestników projektu.

W dzielnicy Śródmieście w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria”. W ramach działań w dzielnicy Śródmieście realizowane były:

- warsztaty: IT, warsztaty z języka angielskiego, warsztaty psychologiczne/psychoedukacyjne, warsztaty ruchowe, warsztaty ekonomia w domu, warsztaty rehabilitacyjne oraz psychoterapia indywidualna,
- nagranie cyklicznej audycji redaktor Beaty Tomanek w Radiu Katowice – audycja „Gdzieś obok nas”,
- warsztaty tematyczne w ramach Klubu – Kawiarni Przeciąg, których tematem było przybliżenie uczestnikom kultury kulinarnej Japonii, ponadto rozmawiano o walorach smakowych i prozdrowotnych diety tego regionu świata,
- warsztaty „las w słoiku”, warsztaty fotograficzne, warsztaty kulinarne, w tym okołoświąteczne pieczenie pierników, artystyczne, w tym linoryt oraz przygotowanie ozdób świątecznych, warsztaty zielarsko – kosmetyczne, podczas których nasi seniorzy mieli okazję wysłuchać interesującego wykładu i własnoręcznie przygotować ekologiczne zdrowe kosmetyki,
- warsztaty muzyczne, cały rok pracy i spotkań zwieńczony został koncertem Świąteczno – Noworocznym.
- wyjścia do instytucji kulturalnych na spektakle, seanse kinowe m.in. do Kinoteatru Rialto na filmy: „Twój Vincent”, „Nasze Najlepsze Wesele”, „Zimna Wojna”; w Kinoteatrze Rialto uczestnicy wzięli także udział w retransmisji spektaklu baletowego „Giselle” w wykonaniu Moskiewskiego Teatru Bolszoi oraz „Coppelii”; wzięli udział w koncercie Warszawskiej Orkiestry Sentymentalnej oraz spektaklu „Mayday” w Teatrze Śląskim; w kinie Światowid obejrzeli filmy: „Lato 1993”, „W cieniu drzewa”; w Teatrze Korez obejrzeli spektakle: „Mjanujo Mie Hanka”, „Mrożona Papuga”; w teatrze Korez podczas spektaklu „Kolega Mela Gibsona” seniorzy świętowali swoje święto tj. Dzień Seniora; do Teatru Bez Sceny zaproszeni zostali na spektakl „Diabelski Młyn” oraz „Kłamstwo”,
- wernisaże twórczości seniorów,
- udział w Światowym Dniu Seniora, w tym dniu zaproszono uczestników na spotkanie na katowicki Rynek gdzie Stowarzyszenie Teatr Bez Sceny organizowało Święto Seniorów,
- zorganizowano spotkanie andrzejkowe, któremu towarzyszyła prezentacja multimedialna włączająca uczestników do wspólnej zabawy, skłoniło to uczestników do dzielenia się wspomnieniami.

W projekcie obejmującym **dzielnice Śródmieście** w roku 2018 wzięła udział grupa **35 osób**.

W dzielnicy Szopienice w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka”. W ramach Klubu „Nasz CzAS” zorganizowano 95 spotkań animatora lokalnego z mieszkańcami oraz grupami senioralnymi, działającymi na terenie dzielnicy. Prowadzona jest akcja „Codziennie szklanka soku” – 107 akcji w 2018 roku, przeprowadzono warsztat plastyczny „Technika wikliny papierowej”. Zorganizowano spotkanie świąteczne Klubu „Nasz CzAS”. Zorganizowano prelekcje:

- „Wspólnie walczymy ze SMOGIEM” we współpracy ze Strażą Miejską,

- „Profilaktyka schorzeń ginekologicznych w wieku po menopauzie”,
- „Co każdy Senior o zdrowiu winien wiedzieć”,
- „Stop oszustom”.

Odbyły się: spotkanie z animatorem w trakcie „V Festynu ekologicznego Morawa – Borki 2018” w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Ziemi, warsztat „Pierwsza pomoc – senior też potrafi”, wyjazd integracyjny - Ogrody Kapiasów w Goczałkowicach, I Piknik integracyjny. Włączono się w obchody XXII Dni Szopienic. Zorganizowano wyjazd integracyjny do Zamku w Pszczynie. Wzięto udział w Festiwalu Organizacji Pozarządowych oraz Dniach aktywnego seniora - Katowice Rynek. Zorganizowano 9 warsztatów plastycznych pn. „Heklujemy i sztrykujemy” oraz II Integracyjny Piknik Żeglarski w ramach spotkania z animatorem - spotkania Klubu "Nasz CzAS”.

W projekcie **w dzielniczy Szopienice** od początku realizacji projektu bierze udział **84** uczestników.

W ramach działań kulturalnych i rekreacyjnych uzupełniających wsparcie w ramach programów aktywności lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego zorganizowano:

- cykl 5 warsztatów „Cyfrowy Senior”, udział wzięło średnio 7 osób,
- Dzień Aktywnego Seniora - spotkania integracyjne przy muzyce dla seniorów połączone z wystawą fotografii wykonanych przez uczestników, udział wzięło ok. 180 osób,
- Klub Podróżnika - spotkania z obieżyświatem, udział wzięło 14 osób,
- 3 warsztaty Sfilcowane Bogucice 2.0 – udział wzięło średnio 7 osób,
- 3 spotkania z popularnymi autorami książek, aktorami teatralnymi, podróżnikami: Świat jest teatrem - spotkanie z Aliną Chachelską udział wzięło 40 osób; spotkanie autorskie z Piotrem Milewskim, autorem książek o Rosji, Japonii i Islandii, udział wzięło 40 osób; spotkanie autorskie z Anną Fryczkowską, autorką powieści, udział wzięło 40 osób,
- świąteczno-noworoczny koncert Pieśni z placów i salonów w wykonaniu Grzegorza Płonki - muzyka, wokalisty, społecznika i popularyzatora śląskiej kultury, a także zespołu Mali Ligocianie,
- wystawę świątecznych ozdób w duchu EKO;
- spotkanie ze zdrowiem pn. „Cukrzyca epidemią XXI wieku. Zasady postępowania w cukrzycy”, udział wzięło 40 osób.

4. „Centrum społecznościowe - „Nasze Załęże” - I etap”

W wyniku prowadzonej rekrutacji zatrudniono 2 animatorów lokalnych. Przeprowadzono spotkania rekrutacyjne z kandydatami na uczestników projektu w ramach Klubu Społecznościowego dla dzieci i młodzieży. Prowadzono zajęcia w ramach Klubu, w tym także zajęcia muzyczno-taneczne. Celem zajęć był rozwój zainteresowań oraz nauka kreatywnego gospodarowania czasem wolnym. Udział w zajęciach brały dzieci i młodzież, zwłaszcza te, których na co dzień dotyczą negatywne skutki związane z bezrobociem rodziców czy problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Odbyły się spotkania terapeutyczne z uczestnikami projektu w ramach terapii dla podopiecznych i ich rodzin oraz wyjścia integracyjne dla uczęszczających do Klubu (do kina, do parku trampolin). W ramach projektu przeprowadzony został Dzień Otwarty Centrum Społecznościowego „Nasze Załęże”, w trakcie którego informowano o działaniach prowadzonych w Centrum. Prowadzono działania związane z organizowaniem społeczności lokalnej. Łącznie odbyło się 30 spotkań animatora ze społecznością lokalną, w każdym udział wzięło średnio 8 osób. Ponadto, odbyło się 14 spotkań w ramach Klubu Rodzica, w których uczestniczyli rodzice wraz z dziećmi. W ramach powyższych działań odbyły się warsztaty plastyczne, warsztaty szydełkowania, warsztaty stylizacji i szycia fartuchów, warsztaty robienia naturalnych kosmetyków i zajęcia z rodzicami pt.: „Jak dbać o relację na linii rodzic – dziecko?”. Celem spotkań była integracja, aktywne spędzenie czasu wolnego oraz nabycie nowych umiejętności. Prowadzone przez Centrum Społecznościowe „Nasze Załęże” działania środowiskowe obejmowały współorganizację „Dnia Matki – Prywatka - lata 60” (w wydarzeniu wzięło udział ok. 300 osób), Turnieju Piłki Nożnej „VI Turniej Fair Play” przy Zespole Szkół nr 7 (w wydarzeniu wzięło udział ponad 100 osób), Festynu Rodzinnego przy ZSiP2 dla ok. 400 osób (animatorzy lokalni zorganizowali warsztaty wykonywania dodatków z użyciem wełny), Pikniku Rodzinnego przy Szkole Podstawowej nr 22 (animatorzy przeprowadzili warsztaty tworzenia biżuterii). W ramach działań środowiskowych odbył się także „Dzień śląski”, w którym wzięło udział ok. 200 osób. W ramach wydarzenia zaprezentowano regionalne piosenki i skecze oraz częstowano śląskimi potrawami.

Ponadto, zorganizowano pokaz kina plenerowego (w wydarzeniu wzięło udział ok. 25 osób) oraz imprezę towarzyszącą z okazji Dni Załęża (warsztaty malowania toreb, w wydarzeniu wzięło udział ok. 130 osób). Zorganizowano imprezy integracyjne, w tym piknik integracyjny dla rodzin, „Wieczornicę, czyli andrzejkowe spotkanie po zmierzchu” (dla ok. 50 osób), rodzinne spotkanie z Mikołajem dla ok. 50 osób, imprezę z okazji Barbórki, która wzbudziła zainteresowanie ok. 100 osób. W grudniu odbył się uroczysty występ chóru Gospel (dla ok. 100 osób), a także spotkanie świąteczne dla ok. 40 osób. Ponadto odbyły się trzy edycje „Szafingu na Załężu” – imprezy mającej na celu wymianę odzieży, książek, zabawek i innych przedmiotów przez mieszkańców Załęża. Od października do grudnia 2018 roku prowadzono także działania kulturalne. Odbyły się m.in. spotkania autorskie z Barbarą Kosmowską oraz Marcinem Szczygielskim (każde dla średnio 60 osób) oraz warsztaty literacko-artystyczne dla dzieci, w tym warsztaty dykcyjne dla 30 dzieci oraz teatralne dla 60 dzieci.

5. „Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej - I etap.”

Realizacja projektu rozpoczęła się w dniu 01.03.2018 roku. Zatrudniono 2 animatorów lokalnych w społeczności – rozmowy z mieszkańcami, badanie środowiska. Rozpowszechniono informacje o rozpoczęciu działalności Programu wśród instytucji działających na terenie Bogucic tj. szkół, przedszkoli, MDK itp. Rozpoczęły się pierwsze działania dla mieszkańców Bogucic. W II półroczu w PAL Bogucice prowadzono szereg działań na rzecz organizowania i wspierania społeczności lokalnej Bogucic. Celem zapewnienia większego dostępu mieszkańców Bogucic do pracowników Programu, a jednocześnie zaistnienia w świadomości mieszkańców, podjęto decyzję o wynajęciu tymczasowej siedziby, która od dnia 1.08.2018 roku mieści się przy ul. Wróblewskiego 29. W ramach Programu odbyło się 15 spotkań ze społecznością lokalną, łącznie z 57 osobami. Zrealizowano inicjatywę lokalną na podwórku pomiędzy ul. Kraszewskiego i Górną pn. „Kolorowe podwórko” z 17 mieszkańcami Bogucic oraz piknik, jako zwieńczenie wcześniejszej inicjatywy. W wydarzeniu udział wzięło ok. 65 osób. Zorganizowano również wydarzenie lokalne w ramach cyklu Sportowe Bogucice pn. „Rodzinny Piknik sportowy z postaciami z bajek”. W wydarzeniu wzięło udział ok. 60 osób. Odbywały się spotkania w ramach Klubu Społecznościowego „Babska Strefa”. W okresie od października do grudnia odbyło się 13 spotkań. W każdym ze spotkań uczestniczyło średnio 5 kobiet. Podczas spotkań przeprowadzone zostały warsztaty rękodzieła, szycia, wytwarzania domowych kosmetyków, warsztaty kulinarne. Odbyło się zwiedzanie Muzeum Śląskiego, wyjście do kina. Zorganizowano wyjścia integracyjne. Mieszkańcy Bogucic mieli możliwość dwukrotnego uczestnictwa w spotkaniach edukacyjno-integracyjnych: z zakresu robienia naturalnych kosmetyków oraz tworzenia ozdób świątecznych. Ogółem w warsztatach wzięło udział 12 osób. W ramach zadania: sportowe Bogucice w grudniu odbyło się wydarzenie zatytułowane: „Przedświąteczne bicie rekordu tańca ulicznego”. W wydarzeniu wzięło udział łącznie ok 37 osób. Nawiązano kontakt z młodzieżą i przedstawiono ofertę PAL, która jest dostępna w ramach Klubu Społecznościowego „Lokalna Strefa Młodych”.

6. „Katowice miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej - I etap.”

W ramach zadania: organizowanie społeczności osób niepełnosprawnych odbyły się 3 spotkania z animatorami lokalnymi, 2 spotkania grupy wsparcia dla osób samotnych z problemami komunikacyjnymi, 2 warsztaty „Puzzlomani” i warsztaty „Ogrody w słoiku”, ręczne robienie kartek okolicznościowych, podstawy haftu krzyżkowego, tworzenie świątecznych stroików i kartek okolicznościowych. Zorganizowano również 6 spotkań „Klubu Podróżnika”, 6 spotkań „Dyskusyjnego klubu filmowego”, 2 spotkania „Klubu literackiego” oraz zajęcia sportowo – rekreacyjne (14 zajęć tenisa stołowego i 7 zajęć klubu fitness). Zorganizowano również 5 dniowy wyjazd edukacyjno-integracyjny do Wrocławia oraz dwa 5 - dniowe turnusy terapeutyczno – rehabilitacyjne do Murzasichla. Zatrudniono także specjalistę ds. zaradności życiowej, który udzielał indywidualnego wsparcia 4 dorosłym osobom z autyzmem w celu poprawy ich funkcjonowania (w łącznej liczbie 235 godzin). Uczestnikami tych aktywności było 71 osób. W ramach zadania: Punkt Poradnictwa i Informacji od kwietnia 2018 roku funkcjonował punkt, w którym pracownik był w ciągłej dyspozycji dla osób odwiedzających i potrzebujących porady specjalistycznej. W ramach wsparcia osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym zorganizowano 5 wyjść do kina, zwiedzanie Muzeum Historii Komputerów i Informatyki, wyjście do kęglielni Gravitacja, zwiedzanie Muzeum Browaru w Żywcu, wybrano się również na spektakl „Czarna komedia” do Pałacu Młodzieży oraz na Teatr Piasku w Filharmonii Śląskiej. Uczestnicy

mieli również okazję wziąć udział w ramach tzw. „Strefy Gracza” w grze rozwijającej ich zdolności twórcze i komunikacyjne w Escape -Room. Uczestnikami tych aktywności było 45 osób.

W ramach wsparcia realizacji inicjatyw oddolnych na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych sfinansowano 12 inicjatyw oddolnych:

- Inicjatywa oddolna Szkoły Podstawowej nr 6 Specjalnej w Katowicach na organizację Festynu Rodzinnego;
- Inicjatywa oddolna Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych nr 6 w Katowicach na organizację Pikniku sportowo-rekreacyjnego w Siewierzu;
- Inicjatywa oddolna Stowarzyszenia „Arteria” oraz mieszkańców dzielnicy Śródmieście na zorganizowanie przestrzeni podwórka przy ul. Francuskiej 29, 29a, 27;
- Inicjatywa oddolna uczniów Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych nr 6 na zakup stołów do tenisa;
- Inicjatywa oddolna mieszkańców i wolontariuszy bloku przy ul. Sokolskiej 16 dot. aranżacji przestrzeni;
- Inicjatywa oddolna Szkoły Podstawowej nr 6 Specjalnej w Katowicach – wyjazd integracyjny do Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny”;
- Inicjatywa oddolna pracowników i uczestników Krótkookresowego pobytu dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnością dotycząca stworzenia „Łapaczy Snów” a następnie przekazanie ich na aukcję charytatywną;
- Inicjatywa oddolna uczestników projektu dotycząca utworzenia punktu bibliotecznego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Inicjatywa oddolna uczestników projektu dotycząca stworzenia w Katowickim Centrum Usług Społecznych „Integracja” kalendarium informującego o nadchodzących wydarzeniach prowadzonych w CUS;
- Inicjatywa oddolna uczestników dotycząca wyjścia integracyjnego do kręgielni i zorganizowania warsztatów kreatywnego myślenia;
- Inicjatywa oddolna Katowickiego Związku Inwalidów Narządu Ruchu dot. przeprowadzenia szkolenia z pierwszej pomocy;
- Inicjatywa oddolna Szkoły Podstawowej nr 6 Specjalnej w Katowicach – organizacja przedstawienia teatralnego „Fabryka Śniegu” dla uczniów szkoły – osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów.

We wszystkich inicjatywach łącznie wzięło udział 146 osób. W ramach usług aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym zatrudniono brokera edukacyjnego, który przeprowadził spotkania z 4 osobami – uczestnikami projektu, każda z tych osób uzyskała 6 godzin wsparcia indywidualnego. Zorganizowano 76 spotkań Integracyjnego Klubu Osób Niepełnosprawnych (IKON) mającego na celu zagospodarowanie czasu wolnego osób niepełnosprawnych, tak, aby spędzali go w sposób kreatywny. W spotkaniach klubu wzięło udział 15 osób. W ramach działania Klubu IKON zorganizowano również 17 spotkań z dogoterapii, mających na celu działanie przeciwdepresyjne, relaksujące i pobudzające zmysły osób o zaburzonej percepcji, w których wzięło udział 10 osób. W ramach działań grup treningowo – wspierających uzupełniających ofertę wsparcia osób niepełnosprawnych przeprowadzono trening zaradności codziennej dla 12 osób podzielonych na dwie grupy – każda osoba biorąca udział w treningu uzyskała 144 godziny wsparcia. Prowadzono również treningi umiejętności społecznych – TUS mające na celu nabycie umiejętności życia codziennego w których udział wzięło 15 osób podzielonych na dwie grupy (1 grupa odbyła 29 spotkań, 2 grupa – 9 spotkań). Zorganizowano ponadto 20 spotkań grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w których wzięło udział 10 osób. W okresie marzec – grudzień 2018 roku trener pracy wspierał osoby niepełnosprawne w procesie zdobywania i utrzymywania zatrudnienia. Wymiar i rodzaj wsparcia był ściśle powiązany z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych w celu zapewnienia maksymalnej niezależności. Ze wsparcia trenera pracy skorzystało 8 osób (2 osoby podjęły pracę). W ramach wsparcia otoczenia osób niepełnosprawnych przeprowadzono 16 spotkań grupy wsparcia dla otoczenia osób niepełnosprawnych, w których udział wzięło 10 osób. Ponadto zorganizowano warsztaty: „Zdrowy kręgosłup” dla 6 osób (łącznie 6 godzin), „Radzenie sobie ze stresem – terapia dźwiękiem” dla 15 osób (łącznie 17 godzin), „Biofeedback” dla 9 osób (łącznie 24 godziny) oraz 4 warsztaty EKO – art w nurcie „zero waste”, w których brało udział 15 osób. Zorganizowano również 9 spotkań z fizjoterapeutą dla otoczenia osób niepełnosprawnych, z których skorzystało 6 osób. Wszystkie działania dla otoczenia były skorelowane w działaniami dla osób niepełnosprawnych, co dało rodzicom i opiekunom możliwość skorzystania z bogatej oferty prowadzonej w ramach opieki wytchnieniowej.

7. „Ramie w ramie. Rozwój usług społecznych w Katowicach - I etap”

Projekt jest realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem FAON. Partner zatrudnił i przeszkolił dwóch asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej, w okresie realizacji projektu prowadzona była ciągła rekrutacja uczestników chętnych do skorzystania z usługi asystenta. Z ww. usługi w okresie sprawozdawczym skorzystało 14 osób niepełnosprawnych. W mieszkaniu treningowym dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzone były treningi umiejętności społecznych (m.in. trening finansowy, trening kulinarny, trening zarządzania mieszkaniem, trening autonomii decyzyjnej, trening umiejętności integracji ze społecznością lokalną, trening załatwiania spraw urzędowych) dla czterech grup uczestników (łącznie 16 osób). Opiekun mieszkania treningowego nadzorował pracę w mieszkaniu i utrzymywał stały kontakt z rodzinami uczestników, przekazując im informacje o postępach treningu i wskazania do dalszej pracy w środowisku domowym w celu utrwalenia efektów treningu. Rozpoczęto również realizację kolejnego zadania z zakresu rozwoju usług asystenckich – asystę rodziny, w ramach której ze wsparcia 3 asystentów rodziny skorzystały 32 osoby.

8. „Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach - I etap.”

Rozpoczęto realizację projektu od września 2018 roku. Podjęto działania związane z jego organizacją. Zakupiono również wyposażenie Centrum przy ul. Brynicy 7 (meble i sprzęt komputerowy). W ramach projektu przygotowywano się również do realizacji usług asysty rodzinnej tj. zatrudniono dwie asystentki rodziny. Zasadnicza część działań dla uczestników projektu jest przewidziana na lata 2019-2020.

9. „Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych - I etap.”

Projekt realizowany jest w partnerstwie ze Stowarzyszeniem FAON oraz 4 FUTURE Marzena Olchowy. Stowarzyszenie FAON realizowało usługę asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz (do 30 listopada 2018 roku) krótkookresowy pobyt dzienny dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnością. Od 1 grudnia 2018 roku krótkookresowy pobyt dzienny dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnością prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. W krótkookresowym pobycie dziennym dla osób nieskofunkcjonujących udział wzięło dotychczas 10 uczestników. Oferuje on specjalistyczne i opiekuńcze wsparcie dla osób niepełnosprawnych niskofunkcjonujących z różnorodną i/lub wieloraką niepełnosprawnością. W ramach zajęć grupowych prowadzone były zajęcia integracyjne, zajęcia relaksacyjne, zajęcia plenerowe, zajęcia tematyczne, treningi gospodarstwa domowego, treningi kulinarne, treningi higieny i samoobsługi. W ramach zajęć indywidualnych prowadzone były zajęcia rewalidacyjne i kompensacyjne, zajęcia z zakresu rehabilitacji leczniczej oraz wsparcie indywidualne. Uczestnicy brali czynny udział w wyjściach, które pozwoliły na lepszą integrację ze środowiskiem społecznym. Kładziono dużo nacisku na obcowanie z przyrodą poprzez spacerowanie plenerowe po najbliższej okolicy i kształtowanie postaw proekologicznych. Uczestnicy wraz z pracownikami krótkookresowego pobytu dziennego przygotowali inicjatywę „Złap sny – uratuj życie”. W ramach inicjatywy uczestnicy projektu przygotowali łapacze snów na aukcję internetową dla Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Z usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej dotychczas skorzystało 65 osób (31K/34M). Rekrutacja do usługi ma charakter ciągły. Wsparcie udzielane przez asystentów obejmuje usługę towarzyszącą, komunikacyjno-transportową, rehabilitacyjno-zdrowotną, doradczą, asystę domową obejmującą pomoc w wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz asystę edukacyjną. Partner projektu 4 Future Marzena Olchowy rozpoczął również realizację zadania – krótkookresowego pobytu dziennego dla osób z autyzmem. Obecnie zrekrutowano do ośrodka 9 uczestników. Krótkookresowy pobyt dla dorosłych osób z autyzmem rozpoczął swoją działalność 23 maja 2018 roku. W ośrodku codziennie odbywają się zajęcia z pedagogami, psychologiem, logopedą, fizjoterapeutą oraz terapeutą SI. Rozpoczęty został również trening Biofeedback, uczestnicy brali aktywny udział w zajęciach dogoterapii i muzykoterapii. Podczas codziennych zajęć uczestnicy rozwijali sprawność motoryczną poprzez ćwiczenia ogólnorozwojowe i koordynację ruchową, sprawność manualną, poprzez ćwiczenia grafomotoryczne, plastyczne uczestnicy motywowani byli do pracy. Modelowane były i wzmacniane pożądane zachowania, kształtowane były kompetencje społeczne i komunikacyjne, umożliwiające funkcjonowanie w grupie z uczestnikami oraz w relacji z terapeutami, stwarzane były okazje do rozwijania czynności samoobsługowych. Przystawiana była dbałość o higienę osobistą i czystość otoczenia. Rozwijane były kompetencje językowe. Trwała praca nad mową, motywacją do komunikowania się za pomocą mowy, wprowadzaniem alternatywnych metod komunikacji, rozwojem zainteresowań uczestników. W okresie

wakacyjnym oraz we wrześniu i październiku ze względu na bardzo dobrą pogodę, codziennie odbywały się długie kilkukilometrowe spacery po Dolinie 3 Stawów. Podczas spacerów podopieczni również korzystali z „siłowni pod chmurką”. Prowadzone były także zajęcia uspołeczniające oraz treningi umiejętności społecznych. Ćwicząc umiejętności społeczne uczestnicy dokonywali drobnych zakupów w pobliskim centrum handlowym. Kilkukrotnie odwiedzano pocztę w celu zakupu znaczków oraz wysłania listu i paczki. W dniu 6 grudnia zorganizowano Mikołajki, na których każdy podopieczny otrzymał drobny upominek oraz słodki poczęstunek. Uczestnicy w ramach zajęć arteterapeutycznych przygotowali dla swoich rodziców cekinowe bombki oraz choinki z piórek oraz upiekli przepyszne ciasto w ramach zajęć kulinarnych. W dniu 8 grudnia odbyło się uroczyste spotkanie przedświąteczne z podopiecznymi oraz ich rodzicami, połączone z warsztatami plastycznymi, na których wspólnie udekorowane zostały pierniki oraz wykonany został kolorowy łańcuch świąteczny. Wspólnie z podopiecznymi udekorowano ośrodek, ubrano choinkę w własnoręcznie wykonane ozdoby. W ramach działań towarzyszących Centrum Usług Społecznych uczestnicy krótkookresowych pobytów dziennych korzystali z usługi cateringowej oraz usługi transportowej. Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania z serii spotkań z fizjoterapeutami. Prowadzone były zajęcia z pacjentami obejmujące: ćwiczenia usprawniające dopasowane indywidualnie dla pacjenta z wykorzystaniem sprzętów (orbitrek, bieżnia, rower stacjonarny, Redcord), gimnastyka, zabiegi fizykoterapeutyczne (elektroterapia, magnetoterapia, laseroterapia, sonoterapia i terapia światłem Biopton), masaż (klasyczny, centryfugalny, poprzeczny, funkcyjny), terapia manualna, terapia manualna tkanek miękkich oraz grupowe ćwiczenia relaksacyjne i aromaterapia. Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania z indywidualnych i grupowych konsultacji z dietetykiem. Przeprowadzono z uczestnikami wywiady żywieniowo-zdrowotne, analizę nawyków żywieniowych, składu ciała, ocenę stanu odżywiania. Każdy uczestnik otrzymał zalecenia dietetyczne, przepisy na przekąski, analizowano dzienniczek posiłków, tworzone indywidualne diety itp. Z konsultacji indywidualnych skorzystały 22 osoby. Przeprowadzono również warsztat dotyczący edukowania w zakresie zasad prawidłowego żywienia. W warsztacie udział wzięły 24 osoby.

10. Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne – adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych w budynku przy ulicy Francuskiej 43.

Prowadzono postępowanie w trybie zgodnym z ustawą Prawo zamówień publicznych związane z zakupem sprzętu rehabilitacyjnego i komputerowego oraz mebli. Wyłoniono wykonawców, zakupiono i dostarczono ww. sprzęt. Złożono końcowy wniosek rozliczeniowy projektu.

18.8 Inne działania Ośrodka realizowane w celu poszerzenia oferty wsparcia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2018 roku współuczestniczył w realizacji projektu Resilient Europe, finansowanego w ramach Programu Urbact III. Celem głównym projektu było zaproponowanie mechanizmów i instrumentów umożliwiających przezwyciężenie sytuacji kryzysowej obszaru w wymiarze społecznym, ekonomicznym, przestrzennym i środowiskowym. Efektem projektu było opracowanie Zintegrowanego Planu Działania dla obszaru Załęża, przy współpracy z powołaną Lokalną Grupą Urbact, w skład której weszli m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańców oraz instytucji z obszaru Załęża. W projekcie uczestniczyli partnerzy międzynarodowi. Liderem projektu było Miasto Rotterdam, Miasto Katowice było jednym z partnerów projektu. Pracownicy Ośrodka w ramach projektu zaangażowani byli w pracę Lokalnej Grupy Urbact oraz Zespołu Roboczego. W dniu 26 lutego 2018 roku w Pałacu Goldsteinów odbyła się konferencja zamykająca projekt, w trakcie której pracownik MOPS przedstawił prezentację na temat projektów społecznych, wpisujących się w założenia Lokalnego Planu Działania opracowanego dla Załęża. W dniach 21-22 marca 2018 roku, pracownik MOPS - członek Lokalnej Grupy Urbact oraz Zespołu Roboczego brał udział w konferencji podsumowującej projekt w Rotterdamie.

W 2018 roku Miasto Katowice przystąpiło do projektu „Playful Paradigm” w ramach programu URBACT III. URBACT jest programem służącym przede wszystkim budowaniu potencjału poprzez wymianę doświadczeń między miastami. W sieciach URBACT miasta dzielą się doświadczeniami i dobrymi praktykami, uczą się od siebie i wyciągają wspólne wnioski dla ulepszenia swoich polityk miejskich. Wraz z Katowicami, w projekcie „Playful Paradigm” bierze udział 7 miast: Udine (Włochy), Cork (Irlandia), Kłajpeda (Litwa), Esplugues (Hiszpania), Larisa (Grecja), Novigrad (Chorwacja) oraz Viana do Castelo (Portugalia). Starając się o partnerstwo w projekcie wskazano, że głównym narzędziem aktywizacji społeczności, stosowanym przez

Miasto Katowice za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest tzw. metoda „organizowania społeczności lokalnej”, której głównym celem jest przywracanie kontroli nad własnym życiem mieszkańca, poprzez dostrzeganie i wspieranie jego mocnych stron. Działania proponowane w projekcie podzielone są na moduły związane z transferem Dobrych Praktyk. Są to m.in.:

- tematyczne wydarzenia lokalne skupiające mieszkańców danych dzielnic,
- coroczne eventy,
- promowanie wszelakich aktywności poprzez gry, w tym gry terenowe,
- uruchomienie „Ludobusa”- mobilnego pojazdu promującego aktywny styl życia i naukę poprzez zabawę,
- utworzenie tzw. biblioteki zabawek,
- zaangażowanie szkół w promowanie aktywności związanych z grami.

W dniach 7-8.09.2018 roku we włoskim mieście Udine odbyło się spotkanie wszystkich miast partnerskich Projektu. W ciągu tych dwóch dni miało miejsce przedstawienie miast partnerskich, odbyły się wystąpienia dot. zastosowywania dobrych praktyk w poszczególnych miastach, wystąpienia praktyków oraz wizyty studyjne m.in. w tzw. „Bibliotekach zabawek”. W dniu 7 grudnia 2018 roku Miasto Katowice otrzymało oficjalną informację o przyznaniu dofinansowania do wdrażania sieci transferu dobrych praktyk pt. „Playfull Paradigm”.

Organizatorzy społeczności lokalnej realizujący zadania w ramach projektów: „Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej – etap I” oraz „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego – I etap” w dniach 21.09.2018 roku, 06.11.2018 roku i 27.11.2018 roku uczestniczyli w spotkaniach Lokalnego Partnerstwa na Rzecz Zintegrowanego Programu Rozwoju Bogucic (ZPRB). Spotkania zorganizowane zostały w ramach projektu „Partnerska Inicjatywa Miast”, którego liderem jest Miasto Katowice. W spotkaniach uczestniczyli również przedstawiciele: Urzędu Miasta Katowice, Rady Jednostki Pomocniczej dzielnicy Bogucice, Parafii, Straży Miejskiej, Zieleni Miejskiej oraz mieszkańców. Podczas spotkań przedstawiano informacje o przebiegu rozpoczętej rewitalizacji Parku Boguckiego oraz założonych efektach, na bieżąco prezentowano wyniki prac ze wszystkich spotkań w ramach wspomnianego programu. Uczestnikom przedstawiono ponadto informacje o podjętych oraz planowanych działaniach Programów Aktywności Lokalnej realizowanych w ramach ww. projektów. Elementem każdego spotkania była praca warsztatowa dotycząca wizji rozwoju oraz kierunku działań w ramach ZPRB. W dniach 9-11 października 2018 roku przedstawiciel MOPS wzięły udział konferencji wyjazdowej do Pabianic. Celem wyjazdu była prezentacja procesów rewitalizacyjnych prowadzonych na terenach przemysłowych z obszaru Pabianic i Łodzi. Odbyło się także kilka spacerów studyjnych do miejsc aktywności lokalnej.

Dyrektor i pracownicy MOPS Katowice brali również udział w spotkaniach dot. projektu „Music On Stage” realizowanego w ramach Programu URBACT. Zasadnicza część działań w ramach tego projektu będzie realizowana w 2019 roku.

18.9 Współpraca na poziomie regionalnym i krajowym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2018 roku podejmował szereg działań nakierowanych na inicjowanie oraz rozszerzanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Działania w opisanym zakresie realizowane w ramach projektów unijnych opisane zostały w poprzednich podrozdziałach.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przystąpił do udziału realizacji projektu partnerskiego „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”. Realizatorem projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego (ROPS). Celem projektu jest zwiększenie kooperacji oraz poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych m. in. pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji. W 2018 roku w ramach projektu dwóch pracowników MOPS rozpoczęło spotkania z coachem. Spotkania mają na celu wzmocnienie i zwiększenie motywacji oraz wspieranie pracowników socjalnych w zakresie pracy socjalnej. We współpracy z ROPS przeprowadzono badania, których celem była diagnoza stanu współpracy międzysektorowej na rzecz wsparcia osób i rodzin. Zorganizowano spotkanie z przedstawicielami podmiotów wchodzących w skład grupy focusowej. Ponadto pracownicy Ośrodka w dniu

21.06.2018 roku wzięli udział w konferencji rozpoczynającej projekt, następnie w dniach 7.09.2018 roku oraz 11.09.2018 roku w spotkaniach konsultacyjnym organizowanych przez ROPS. Ponadto pracownicy MOPS w dniu 23.10.2018 roku wzięli udział w szkoleniu międzysektorowym dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu.

W 2018 roku Ośrodek współpracował ze Strażą Miejską. W ramach Zespołów Konsultacyjnych dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, z osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami przedstawiciele Staży Miejskiej wygłosili prelekcje dotyczące walki ze smogiem. W trakcie spotkania omówiono kwestie związane z ochroną atmosfery przed nadmierną emisją smogu. Zaprezentowano krótki film obrazujący pracę strażników w zakresie kontrolowania różnych pomieszczeń i ich właścicieli pod kątem jakości materiałów spalanych przez nich w piecach.

W dniu 14.06.2018 roku pracownicy MOPS uczestniczyli w spotkaniu prowadzonym przez pracownika Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach oraz Komendy Miejskiej Policji w Katowicach. Prelekcja dotyczyła bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zatrucia tlenkiem węgla. Goście opowiedzieli o zagrożeniach w postaci pożaru, zezadzenia lub wybuchu gazu wywołanych nieostrożnym obchodzeniem się z ogniem, eksploatacją sprzętów i urządzeń (np. piece węglowe, kuchenki, piecyki gazowe typu „junks”) w pomieszczeniach, gdzie nie ma wentylacji lub jest ona niewystarczająca.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w 2018 roku w spotkaniu prowadzonym przez przedstawicieli Narodowego Banku Polskiego oraz Komendy Miejskiej Policji w Katowicach. Tematem spotkania było bezpieczeństwo seniorów w kontekście nadużyć oraz oszustw finansowych. Uczestnicy spotkania zostali wyposażeni w wiedzę, którą mogą następnie przekazać swoim podopiecznym przestrzegając ich przed zagrożeniami w zakresie nadużyć finansowych.

Pracownicy Ośrodka aktywnie uczestniczyli w realizacji Programu Komendy Miejskiej Policji w Katowicach „Bezpieczna przystań”. Katowicki Ośrodek jest partnerem w realizacji ww. przedsięwzięcia. Kluczowym elementem programu były oddziaływania edukacyjne nakierowane na podniesienie poziomu bezpieczeństwa katowickich seniorów. Przybrały one formę cyklu spotkań z seniorami specjalistów z różnych instytucji w ramach „Akademii Bezpiecznego Seniora”. Formuła programu pozwala dotrzeć do dużej grupy seniorów. W ramach zorganizowanych 20 spotkań (w 8 z nich uczestniczyli pracownicy tutejszego Ośrodka) uczestniczyło 480 seniorów. Ważnym sposobem docierania do osób w wieku senioralnym było zaangażowanie przedstawicieli różnych instytucji w organizację Święta Katowickiego Seniora. Pozwoliło ono również przy wykorzystaniu stanowisk informacyjnych różnych instytucji oraz dystrybucji materiałów informacyjnych (ulotek, informatorów i poradników) wyposażać seniorów w niezbędne informacje z zakresu bezpieczeństwa. W wydarzeniu wzięło udział około 900 osób. W 2018 roku opracowano i wydrukowano ponadto profesjonalny poradnik w zakresie bezpieczeństwa seniorów, którego dystrybucję założono w 2019 roku.

Równolegle do działań prowadzonych w ramach Programu „Bezpieczna Przystań” pracownicy Ośrodka zaangażowali się w realizację programu Prezydenta Miasta Katowice, którego formuła zakładała cykl 12 spotkań z seniorami dotyczących bezpieczeństwa, w trakcie których przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej oraz MOPS Katowice przedstawiali ważne dla seniorów informacje dotyczące szeroko rozumianego bezpieczeństwa, w tym socjalnego. Pracownicy Ośrodka odpowiadali również za poprowadzenie poszczególnych spotkań. W 2018 roku udało się zrealizować 11 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 106 seniorów.

W dniu 21.11.2018 roku w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii odbyło się informacyjne spotkanie asystentów rodziny z tutejszego Ośrodka z kuratorem zawodowym Sądu Rejonowego. Było to kolejne spotkanie mające na celu przybliżenie specyfiki pracy rodzinnych kuratorów sądowych, w szczególności dotyczące problematyki rozbudowania współpracy i wymiany doświadczeń. Wśród podejmowanych tematów zwrócono uwagę na poprawę przepływu informacji dotyczących metod pracy, zakresu obowiązków, oczekiwań społecznych zarówno wobec asystentów rodziny jak i kuratorów.

W 2018 roku pracownicy Terenowych Punktów Pomocy Społecznej Nr 9 i 10 MOPS Katowice nawiązali współpracę organizacją pozarządową Agenda Kościoła Zielonoświątkowego – Misja Generacja Plus. W dniu 26 lipca 2018 roku odbyło się spotkanie podczas którego omówiono cel akcji oraz sposób rekrutacji kandydatów.

W ramach wspólnie podejmowanych działań zrekrutowano 6 kandydatów, zostały zakupione farby oraz w ramach Tygodnia Pozytywnych Inicjatyw Społecznych pomalowano mieszkania. Podczas spotkania 9 października 2018 roku podsumowano wykonane działania, wręczono podziękowania oraz omówiono ewentualną dalszą współpracę.

W miesiącach: marcu, czerwcu, wrześniu oraz grudniu 2018 roku w MOPS Katowice odbywały się cykliczne spotkania instytucji i organizacji działających na terenie miasta Katowice w obszarze pomocy osobom i rodzinom bezdomnym. W spotkaniach m.in. uczestniczyli przedstawiciele: MOPS Katowice, Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego, Policji, Straży Miejskiej, Izby Wytrzeźwień, Pogotowia Ratunkowego oraz Urzędu Miasta Katowice.

W 2018 roku Świetlice Specjalistyczne oraz Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe MOPS Katowice współpracowały ze Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci i Rodzin Horyzont w zakresie pozyskiwania darowizn na wsparcie swojej działalności.

Ponadto Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe w 2018 roku kontynuowały współpracę z holenderską fundacją – Sitching Intentio. Fundacja organizuje dla wychowanków festyny, zabawy w poszczególnych placówkach. W dniach 23-24.07.2018 roku wychowankowie świetlic uczestniczyli w festynie „Holenderskie Dni Radości”.

W 2018 roku Ośrodek uczestniczył w spotkaniach organizowanych przez Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej w ramach Klastra Przedsiębiorstw Społecznych na mocy porozumienia o współpracy z dnia 16 grudnia 2013 roku. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele spółdzielni socjalnych oraz instytucji i organizacji zaangażowanych w działania związane z ekonomią społeczną. Główne tematy spotkań to: rozwijanie współpracy z partnerem zagranicznym – European Network of Social Integration Enterprises, Union des Couveuses; propozycje zmian jakie Departament Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego przy MRPiPS planuje wprowadzić w celu rozwoju ekonomii społecznej w Polsce; organizacja spotkań przedstawicieli przedsiębiorstw społecznych z przedsiębiorcami i administracją oraz utworzenie Start Up'u technologiczno-społecznego. Jednym z efektów tych spotkań było zorganizowanie w dniu 31.10.2018 roku konferencji Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, na której omawiane były szeroko rozumiane zagadnienia z zakresu ekonomii społecznej.

W grudniu 2018 roku w ramach współpracy z SANEPID pracownicy MOPS Katowice uczestniczyli w prelekcji dotyczącej zagrożeń wynikających ze stosowania „dopalaczy”. Prelekcja odbyła się w siedzibie SANEPID, wzięło w niej udział 16 pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka. Celem prelekcji było pogłębienie wiedzy pracowników socjalnych co pozwoli na efektywniejsze zapobieganie zagrożeniom związanym z „dopalaczami” oraz w razie potrzeby umożliwi udzielenie profesjonalnej pomocy osobom mającym problem z „dopalaczami” lub ich rodzinom.

ZAKOŃCZENIE

W 2019 roku Ośrodek planuje skupiać swoją aktywność m.in. na:

- kontynuowaniu prowadzenia aktywnej polityki senioralnej (wzbogacaniu i rozszerzaniu oferty wsparcia dla seniorów, w tym we współpracy z partnerami wśród instytucji i organizacji);
- dalszej sprawnej realizacji rządowych programów 500+, 300+ (sprawne przyjmowanie wniosków, weryfikowanie uprawnień);
- efektywnym wykorzystywaniu zewnętrznych źródeł finansowania w celu rozbudowania oferty Ośrodka skierowanej w pierwszej kolejności na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej (ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych, zwłaszcza w oparciu o formułę ZIT), w tym poprzez realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na aktywizację społeczną mieszkańców Katowic. Oferta ZIT już obecnie pozwala dotrzeć z nowatorską i wyjątkowo bogatą ofertą do mieszkańców Katowic wymagających szczególnego wsparcia m.in. osób niepełnosprawnych (w tym niskofunkcyjnych czy też z autyzmem) czy też seniorów;
- dalszemu pogłębianiu współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in. w obszarze wspierania rodziny, pomocy osobom w wieku senioralnym, pomocy osobom bezdomnym, wsparcia osób niepełnosprawnych, aktywizowania bezrobotnych czy osób bezdomnych – również w tym wypadku szczególnego znaczenia nabiera możliwość realizacji przedsięwzięć na większą niż w latach poprzednich skalę dzięki środkom zewnętrznym (zwłaszcza ZIT, jak również poprzez projekty konkursowe i pozakonkursowe);
- stałej, konsekwentnej rozbudowie oferty wysokospecjalistycznego indywidualnego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. rozwijanie realizowanych usług asystenckich (m.in. streetworkera, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, asystentów rodziny, w tym przy uwzględnieniu zadań wynikających z ustawy „Za życiem”, asystenta osoby bezdomnej);
- dalszym inwestowaniu w rozwój infrastruktury informatycznej (wdrażanie nowoczesnych rozwiązań IT, dbałość o spełnianie standardów RODO);
- rozbudowie systemu wsparcia środowiskowego, w tym w oparciu o realizację Centrów Społecznościowych (rozwijanie istniejących jak i tworzenie nowych, w kolejnych dzielnicach miasta, ze szczególnym uwzględnieniem dzielnic rewitalizowanych) we współpracy z przedstawicielami społeczności, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych społeczności lokalnych;
- dalszym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych (np. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej) oraz wdrożeniu na większą skalę nowatorskich form wsparcia (np. superwizji pracy socjalnej czy superwizji psychologicznej, w tym prowadzonych przez certyfikowanych superwizorów zewnętrznych).

ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura zatrudnienia i płace

Na koniec roku 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie **554** osoby w ramach **525,9** etatu. Przeciętne zatrudnienie roczne wynosiło 487,583 etatów (bez etatów finansowanych ze środków Unii Europejskiej).

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiło 3 284,11 (bez środków z Unii Europejskiej).

Spośród **554** pracowników:

- 424 osoby posiadają wykształcenie wyższe (co stanowi 76,53 % ogółu zatrudnionych)
- 121 osób posiada wykształcenie średnie,
- 5 osób (w ramach 3 etatów) posiada wykształcenie zawodowe,
- 4 osoby (w ramach 3 etatów) posiadają wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Wśród pracowników z wyższym wykształceniem na stanowisku konsultanta, psychologa, pedagoga, zatrudnionych było 41 osób, a na stanowisku pracownika socjalnego (starszego specjalisty pracy socjalnej - koordynatora, starszego specjalisty pracy socjalnej, specjalisty pracy socjalnej starszego pracownika socjalnego, pracownika socjalnego) 122 osoby. Natomiast pracowników z wykształceniem średnim, zajmujących stanowisko pracownika socjalnego było 29 osób.

Z ogólnej liczby 151 pracowników socjalnych, 118 (w ramach 117,5 etatu) osób zajmuje się przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych.

Na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, (młodszego koordynatora rpz, koordynatora rpz, starszego koordynatora rpz) zatrudnionych było **25** osób, a na stanowisku asystenta rodziny (młodszego asystenta rodziny, asystenta rodziny, starszego asystenta rodziny) – **26** osób.

W ośrodkach wsparcia zatrudnione były **31** osób, w tym w Schroniskach dla Bezdomnych Kobiet i Kobiet z Dziećmi **19** oraz w Schroniskach dla Mężczyzn **12**.

W Świetlicach Specjalistycznych, będących placówkami wsparcia dziennego zatrudnionych były **43** osoby.

W Sekcji Mieszkań Chronionych zatrudnionych było **14** osób.

ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA

W 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach informatyzacji wykonywano następujące prace:

- zakupiono komputery i drukarki oraz wymieniono zużyty już sprzęt komputerowy pracujący w Ośrodku,
- zakupiono przedłużenie opieki nad oprogramowaniem sieciowym,
- prowadzono bieżące prace konserwacyjne w ramach obowiązujących umów.

W związku z wejściem w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” został zakupiony moduł do realizacji tego świadczenia. Realizacja tego świadczenia w dużej mierze oparta była o elektroniczną formę przekazu, a kontakt z beneficjentami oparty był na komunikacji elektronicznej.

W roku 2018 znacząco wzrosła liczba składanych wniosków w formie elektronicznej w stosunku do roku 2017. W przypadku świadczenia 500 plus liczba spraw załatwianych w formie elektronicznej wzrosła w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego aż o 48%. W przypadku załatwianych spraw o przyznanie świadczenia „Dobry Start” 75% wniosków wpłynęło za pośrednictwem kanałów elektronicznych, jedynie 25% w formie tradycyjnej (papierowo).

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej usprawnił komunikację elektroniczną z innymi jednostkami administracji publicznej komunikując się z tymi instytucjami za pośrednictwem platform elektronicznych ePuap, Sekap oraz Emp@tia.

ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2018 ROKU

Lp.	Zakres rzeczowy remontu		Opis	Wykonanie w 2018r. (w zł)
	Adres	Obiekt		
1.	ul. Gliwicka 74a	Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 7, Świetlica Specjalistyczna nr 3, Mieszkanie Chronione	Wykonanie instalacji oświetlenia awaryjnego (ewakuacyjnego) w obrębie korytarzy ewakuacyjnych	47 807,27
2.	ul. Świdnicka 35a	Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 5	Wykonanie ogrodzenia w ramach Budżetu Obywatelskiego	76 510,83
3.	ul. Czecha 2	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 6	Wymiana pokrycia papowego dachu budynku wraz z wymianą instalacji odgromowej. Naprawa pomieszczeń po zalaniu	203 921,39
4.	ul. Krakowska 138	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy nr 2	Wykonanie prac remontowych polegających na odnowieniu niektórych ścian, podłóg i drzwi	27 995,66
				356 235,15

ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2019

(zgodnie z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust.12 ustawy pomocy społecznej oraz art 179 i art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	Potrzeby 2019
OGÓŁEM	124 460 820
Ogółem wydatki bieżące, w tym:	124 447 220
1. Zadania własne	119 525 501
2. Zadania zlecone	4 921 719
Ogółem inwestycje	13 600
1. Zadania inwestycyjne	0
2. Zakupy inwestycyjne	13 600

Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze - 85117 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	400 000	
zakup usług w Zakładach Opiekuńczo-Leczniczych	400 000	finansowanie pobytu dzieci będących pod opieką pieczy zastępczej w Zakładach Opiekuńczo -Leczniczych

Zwalczanie narkomanii - 85153 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	891 831	
świetlice MOPS	891 831	5 świetlic specjalistycznych i 3 kluby młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca

Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 85154 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	4 051 693	
świetlice MOPS	953 707	5 świetlic specjalistycznych i 3 kluby młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	2 206 864	5 świetlic specjalistycznych, 2 kluby specjalistyczne, 2 świetlice opiekuńcze, 2 koła zainteresowań, 3 prace podwórkowe
pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy – dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	124 972	prowadzenie telefonu zaufania oraz punktu informacyjno-konsultacyjnego dla mieszkańców Katowic
prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w formie udzielenia schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet z dziećmi - dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	120 450	udzielenie schronienia wraz z wyżywieniem dla 10 kobiet z dziećmi
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	460 014	koszty utrzymania pomieszczeń, wynagrodzeń zatrudnionych specjalistów świadczących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi
Centrum Rehabilitacji Społecznej	125 368	
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	60 318	

Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego - 85156 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	92 537	
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka „Zakątek”	27 520	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka „Stanica”	21 341	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka „Tęcza”	20 088	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nr 1, 2, 3 prowadzonych na zlecenie miasta Katowice	23 588	42 wychowanków

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	20 223 826	
zapewnienie opieki w niepublicznych domach pomocy społecznej	17 778 887	DPS-y mieszczące się na terenie innych powiatów, Rodzinny Dom Pomocy mieszczący się na terenie gminy Katowice dysponujący 8 miejscami
dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - prowadzenie domów pomocy społecznej	2 444 939	prorowadzenie domu pomocy społecznej na terenie Katowic o zasięgu ponadgminnym dla osób w podeszłym wieku

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	10 072 165	
zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Przyszań	5 020 678	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych - 88 miejsc
zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Zacisze	5 051 487	DPS dla osób w podeszłym wieku - 98 miejsc
zakupy inwestycyjne	13 600	montaż klimatyzacji w sali rehabilitacyjnej

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	9 382 135	
Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	1 711 900	70 miejsc
Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi	1 748 451	126 miejsc
koszty obsługi	371 905	koszty użyczenia pomieszczeń organizacjom działającym na rzecz pomocy społecznej
program dla osób starszych i niepełnosprawnych Grupa wsparcia - „Radość życia -wszystko mogę”	25 069	
dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - prowadzenie Dziennych Domów Pomocy Społecznej	4 473 963	prorowadzenie 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej
dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	1 050 847	realizacja zadań - środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej: udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania, w tym:	1 704 367	
prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dotacja na prowadzenie ŚDS	1 704 367	środki niezbędne na kontynuację trzech umów w 2019 r. na realizację zadania - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 1). ŚDS CONVIVERE 25 osób, 2). ŚDS CARITAS 20 osób, 3). ŚDS PRZYSTAŃ 34 osoby

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania, w tym:	723 432	
dotacja na prowadzenie ŚDS - prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dotacja na prowadzenie ŚDS	723 432	środki niezbędne na kontynuację w roku 2019 umowy na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi AD VITAM DIGNAM - 34 osoby

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	321 951	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	321 951	koszt utrzymania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie udzielania pomocy dla ofiar przemocy

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	19 458	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	16 920	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie
OIK - przeciwdziałanie przemocy	2 538	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej - 85213 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	528 883	
ubezpieczenia zdrowotne	528 883	Ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do pobierania zasiłku stałego, dla uprawnionych osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, dla dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, dla osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem zdrowotnym

Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 85214 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	7 110 994	
świadczenia z pomocy społecznej na bieżące utrzymanie rodzin	6 623 777	zasiłki i pomoc w naturze
pomoc dla dzieci	469 350	wyprawki szkolne 300, zielona szkoła 26 000, bilety dla dzieci na dojazdy do szkół, w tym bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych 1 395, potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej 2 280, wypoczynek dzieci 439 375
zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego	17 867	Wypłaty zasiłków losowych dla około 15 rodzin

Zasiłki stałe- 85216 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	4 314 091	
zasiłki stałe	4 314 091	zasiłki stałe dla osób uprawnionych, ilość osób rocznie około 1420 osób

Powiatowe centra pomocy rodzinie - 85218 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	180 271	
dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	180 271	realizacja zadania z zakresu pomocy społecznej: prowadzenie poradnictwa specjalistycznego

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	19 367 490	
praca socjalna	6 166 409	koszty świadczenia pracy socjalnej dla mieszkańców Katowic
poradnictwo specjalistyczne	121 167	koszt świadczenia poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych
koszty obsługi	12 817 952	koszty utrzymania i wynagrodzeń pracowników Działów centralnych i Terenowych Punktów Pomocy Społecznej
remonty	261 962	remont obiektu przy ul. Czecha 2

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 793 964	
poradnictwo specjalistyczne (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna)	196 851	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla rodzin oraz szkolenia dla rodzin zastępczych
Centrum Rehabilitacji Społecznej	481 965	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób zaburzonych psychicznie
OIK - przeciwdziałanie kryzysowi	180 923	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób będących w sytuacji kryzysowej

wspieranie rodziny i piecza zastępcza	30 703	szkolenia dla rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze
mieszkania chronione dla osób starszych, z upośledzeniem umysłowym i niepełnosprawnych	903 522	3 mieszkania przeznaczone dla 21 osób

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	7 259 636	
usługi opiekuńcze	5 773 688	usługi opiekuńcze świadczyć będą 2 podmioty w 4 rejonach, miesięcznie wykonywane będzie około 26 653 godziny
donoszenie posiłków	610 142	Gminny program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020
specjalistyczne usługi opiekuńcze	875 806	specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyć będą 2 podmioty w 4 rejonach, miesięcznie wykonywane będzie około 3 506 godzin

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	418 721	
zakup usług opiekuńczych-specjalistycznych	60 379	miesięcznie wykonywane będą około 224 godziny
usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej	358 342	koszty utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomoc w zakresie dożywiania - 85230 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	5 269 130	
posiłek dla potrzebujących	33 846	posiłki w Środowiskowych Domach Samopomocy
posiłek dla potrzebujących	4 775 902	dożywianie w żłobku i przedszkolu, obiady szkołach
posiłek dla potrzebujących bez wywiadu (bez decyzji)	60 000	dzieci dożywiane w szkołach - dożywianie bez wywiadu
dowóz posiłków do szkół	86 487	dowóz posiłków do szkół
dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	312 895	realizacja zadania z zakresu pomocy społecznej: udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

Pomoc dla repatriantów - 85334 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	19 663	
świadczenia dla repatriantów	19 663	pomoc materialna na naukę języka polskiego oraz pokrycie opłat za utrzymanie mieszkania dla 2 rodzin repatriantów (na podstawie uchwały nr XXX/628/16 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2016 r. w sprawie osiedlenia się w Katowicach dwóch rodzin polskiego pochodzenia w ramach repatriacji)

Pozostała działalność - 85395 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	30 000	
Budżet Obywatelski – Dla aktywnych Seniorów	30 000	Realizacja zadania na rzecz osób starszych w ramach Budżetu Obywatelskiego

Wspieranie rodziny - 85504 - zadania własne gminy	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania, w tym:	2 806 600	
światlice MOPS	427 322	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
funkcjonowanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	1 123 675	koszt wynagrodzeń i działalności Zespołu
przewodzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	1 206 589	3 świetlice specjalistyczne, 2 świetlice opiekuńcze
działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka - dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	49 014	realizacja zadań z zakresu: działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka

Rodziny zastępcze - 85508 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	9 844 746	
pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych	577 536	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
świadczenia dla rodzin zastępczych	4 749 325	świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych
szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i grupa wsparcia dla rodzin zastępczych	31 560	zakup usług
wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	804 881	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych, w tym koszty pracodawcy
funkcjonowanie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej	1 941 365	koszty wynagrodzeń i funkcjonowania Zespołu
dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu	1 740 079	przeciętny koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej poza Katowicami wynosi 1 800,00 zł miesięcznie

Rodziny zastępcze - 85508 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 963 204	
dodatek wychowawczy	1 963 204	świadczenie w postaci dodatku wychowawczego wraz z kosztami obsługi

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych - 85510 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2019	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	15 656 432	
pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek	410 579	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie

dotacje celowe przekazane dla powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu	751 310	przeciętny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza Katowicami wynosi 4 000,00 zł miesięcznie
dotacje celowe - środki na finansowanie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Katowic prowadzonej na zlecenie miasta Katowice	1 612 800	koszt pobytu jednego wychowanka wynosi 3200 zł miesięcznie, w ramach dotacji celowej dla organizacji pozarządowych na prowadzenie trzech placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego zapewnia się miejsce w ciągu całego roku (12 miesięcy) dla 42 dzieci
zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka „Zakątek”	3 418 743	liczba miejsc w placówce - 54
zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka „Stanica”	4 406 852	liczba miejsc w placówce – 50, kwota obejmuje zadanie w ramach Budżetu Obywatelskiego
zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka „Tęcza”	3 443 348	52 miejsca w placówce opiekuńczo – wychowawczej, 1 grupa usamodzielnienia – 11 wychowanków, 41 miejsc w dwóch budynkach – w jednym 21, a w drugim 20 wychowanków
zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą	1 612 800	liczba miejsc w 3 placówkach - 42